RIP

Nr 4 1982 10 kr inkl moms

EN JULTIDNING

OPERATION LEO

ETT SKÅDE SPEL FÖR FOLKET

ALICE COOPER

DOLLAR DEMONEN

EZRA POUND OCH DEN ITALIENSKA MIKROFONEN

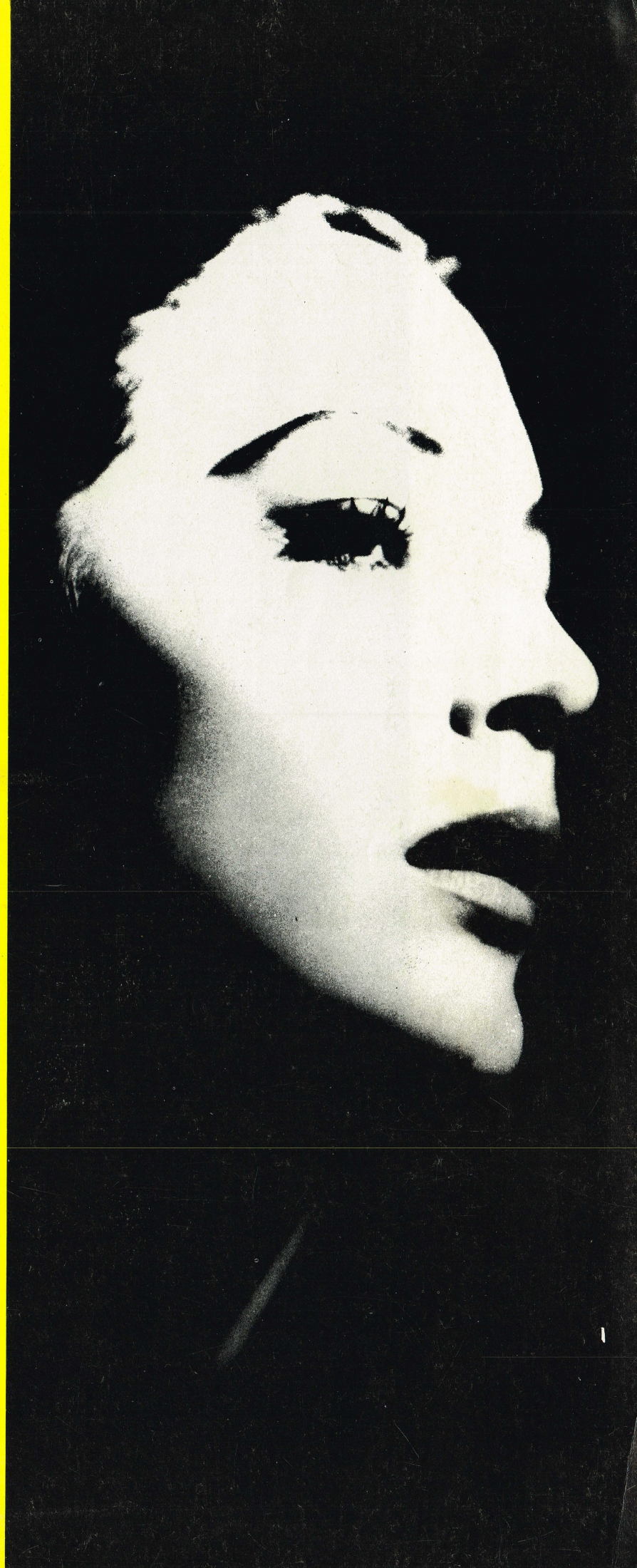

865-4

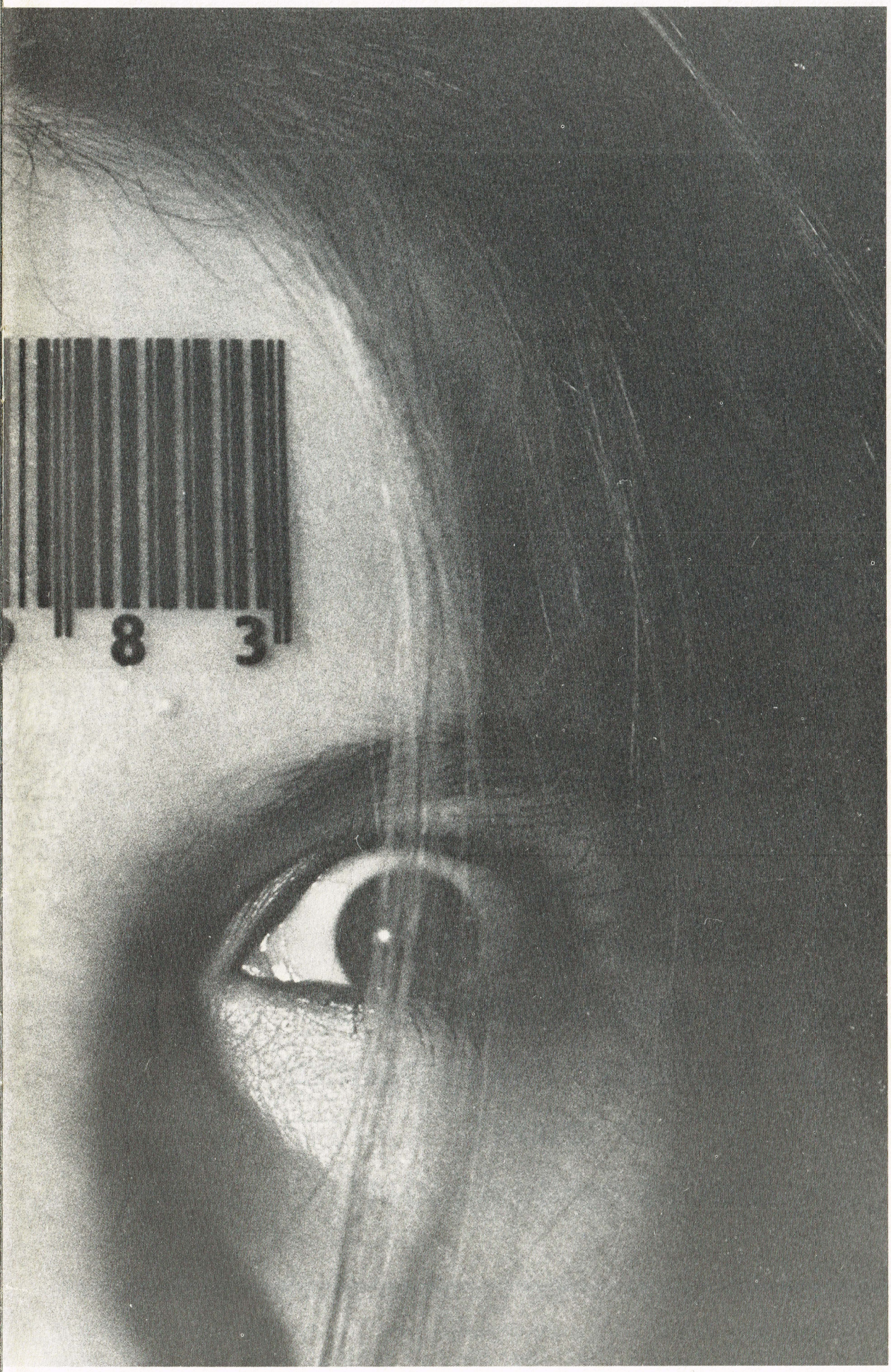

Susanne Sandström

Välkommen till framtiden

Janne Nilsson

Telegram till folket!
Den 27 januari!
Första månadstidningen ute!
Stöd oss nu!
Prenumerera nu!
Varje meddelande om att mobiliseringen ska upphöra är falskt!
Slut på meddelandet!

I REDAKTIONEN Janne Nilsson Jeppe Ekholm Ola Åstrand Clemens Altgård Örjan Svedberg Jörgen Hammenskog ABSVARIG UTGIVARE Janne Nilsson GRAFISK FORM Jeppe Ekholm ADRESS Hökens Gata 8 116 46 Stockholm TELEFON 08-41 11 27 BESÖKSADRESS Hökens Gata 8 T-station Slussen POSTGIRO 88 89 38–8 LOKALREDAKTIONER Malmö/Örjan Svedberg 040-816 39 Göteborg/Ola Åstrand 031-18 10 71 UTGES AV Föreningen RIP TRYCK Prinkipo Offset AB, Hägersten 1982 REDAKTIONEN ANSVARAR ENDAST FÖR BESTÄLLT MATERIAL

OPERATION LEO

Den 1 april 1977 iscensattes ett gigantiskt skådespel av den svenska säkerhetspolisen. Minst ett 40-tal personer kidnappades i gryningen av k-pistbeväpnade poliser under omständigheter som skulle bevisa de gripnas farlighet.

Enligt Säpo, regeringen och massmedia hade en internationell terrorliga med avancerade planer på kidnappning och andra terrordåd avslöjats.

"Terroristaffären" var född.

Fälldin uttrycker dagen efter ingripande sin klartänkta syn i Svenska Dagbladet:

"Det är ett antal människor som gripits, så det är ingen tvekan om att det är terrorister. Identifieringen av dem återstår."

ETT SKÅDESPE

Den svenska terroristaffären har varit på väg att gå till historien som en välplanerad kidnappning av Anna-Greta Leijjon, ledd av internationellt efterspanade terrorister och i sista stund förhindrad av Säpo.

Nu är det dags – 5 år senare – att framlägga redan godtrogna "sanningar" och skingra de dimridåer som lagt sig som ett spöke över terroristaffären.

Sju stycken personer utvisades enligt utlänningslagens terroristbestämmelser, den sk terroristlagen, ohörda i domstol och utan chans att bestrida de misstankar som Säpo lade på dem.

Tre svenskar dömdes för den "planerade kidnappningen".

"Bevisföringen" var förmodligen den klenaste som svenskt rättsväsende någonsin skådat.

RIP har träffat två av de tre dömda. Det är Hanna, då 19 år och dömd till 2 års fängelse, och Pia, då 21 år och dömd till 3 års fängelse.

Det var på torsdagskvällen den 30 mars 1977 klockan 23.00 som de fem "för uppgiften väl utvalda" Säpo-poliserna fick kodmeddelandet "Ebba Grön" över radion. Operationen var inledd. Den internationellt efterlyste västtyske "terroristen" Norbert Kröcher grips när han går ner för trapporna från Mosebacke Torg till Katarinavägen. Allting var noga planerat och man hade in i minsta detalj kartlagt hans vanor, tider, rörelser, bekantskapskrets och stamställen. Ändå var aktionen uppskjuten tre dagar. Man hade tappat bort honom när han hade flyttat.

På fredagsmorgonen den 1 april gjorde Säpo razzior på ett 20-tal ställen och griper ett 40-tal personer. Gripandena är dramatiska. Dörrar slås in, folk rycks upp ur sina sängar, prickskyttar finns utplacerade, i Trollbäcken gör ett hundratal poliser "det största vapenbeslaget i svensk historia" – en brödkniv.

Början till razziorna och terroristaffären hade sin upprinnelse i att Säpo under våren försökte få ett antal utländska medborgare utvisade ur riket. Man hade hört att "nånting var på gång", men vad fanns det inget konkret på.

Någon terroristaffär var det aldrig tal om förrän Säpo av en slump fick reda på att en av dem var Norbert Kröcher – "en internationellt efterspanad terrorist".

Kröcher bodde nämligen intill polishuset på Kungsholmen.

- De sitter ju och hänger över efterlysningsaffischer hela dagarna för att få någonting att bli befodrade på och en dag fick en Säpo-snut syn på honom när han promonerade hem.

Kröcher hade varit i Sverige sen julen 1972. Han var efterlyst i Västtyskland, men inte för någon terroristaffär. Han hade bara varit försvunnen och hans förra fru var ett välkänt namn för den tyska polisen.

Från västtyskt håll hade han aldrig haft några misstankar på sig om samröre med RAF (Röda Arme' Fraktionen), men av Säpo kopplade han genast ihop med RAF och den stämpeln släppte aldrig.

Utgångsläget för Säpo var perfekt. En utvisningsaffär blev till en terroristaffär genom att man kunde rida på efterlysningen av Kröcher. Nu var det bara att slå till mot de andra utlänningarna, koppla ihop Kröchers svenska vänner och bunta ihop dem alla till en stor terrorliga.

Först efter en vecka lämnade man en första redogörelse för gripande och omständigheterna. Det gav massmedia en veckas tid till att spekulera i sensationsrubriker.

Efter tre dagar var utvisningsbegäran av Kröcher och den andre tysken, Manfred A, fastställda och de utvisade i enlighet med terroristlagen den 3 april.

Den 16 april verkställdes sen utvisningarna av två mexikanska medborgare, en chilenska och en engelsman. Den 5 maj utvisades en grekiska.

Av de utvisade fick ingen reda på varför de utvisades. Ingen hördes. Regeringen tog bara ställning till de uppgifter och misstankar som Säpo framställde i sin utredning, utan chans för de utvisninghotade att bemöta misstankarna. Genast hemligstämplades allt material om utvisningarna.

Hela intresset från Säpos sida var riktat mot Kröcher. De övriga förekommer sparsamt eller inte alls i utredningarna.

"Mot slutet av sommaren kom en betydelsefull person in i bilden, engelsmannen Alan H". Sen nämns han inte.

Manfred A nämns också i förbifarten, "någon gång i september 1976 kom också den tyske medborgaren Manfred A in i bilden".

Manfred A har aldrig varit efterlyst i Västtyskland. I Sverige gick han under sitt vanliga namn och kom hit på semester ett halv år innan han greps.

Chilenskan och grekiskan nämns överhuvudtaget bara när de träffat någon och att de blivit utvisade enligt terroristlagen.

De två mexikanska inblandade medborgarna – Armado och hans fru – är de som vid sidan av Kröcher bereds störst plats. Hans fru för att hon är hans fru, inte för att hon gjort något. Men Armado påstås i december 1976 ha utfört ett bankrån med Kröcher. Bankrånet – som de ej har möjlighet att bestrida då de utvisats, utan som är helt utlämnat till åklagarens antagenden – är en av grundstommarna i affären då den enligt Säpo skulle vara den stora ekonomiska förberedelsen till kidnappningen.

Säpo sa efter ingripandet att man känt till planerna länge och i detalj kartlagt alla de misstänkta. Men märkligt är att Pia , en av de tre dömda svenskarna för den "planerade kidnappningen", släpptes första dagen och greps igen, och att Hanna, en av de tre, greps först fem dagar efter de andra. Man hade ej känt till hennes existens. Man visste ej heller att Kröcher talade flytande svenska och att han flyttat till Rinkeby den 28 mars.

Den 5 april satt 13 personer anhållna. I Sverige kan man vara anhållen i fem helgfria dagar innan så grova misstankar till brott föreligger att man kan häkta den anhållne.

– Men nu fanns det knappt några konkreta bevis att häkta någon på. Då fick Justitiekanslern förlänga anhållningstiden.

Först efter 18 dagar kunde åklagare PG Näss inlämna häktningsansökningarna för de 8 svenskarna.

– Häktningsskälen var konstiga och rättsvidriga. Det räckte att man känt Kröcher eller hade ett fingeravtryck på någon kaffekopp eller i någon bok. De väntade hela tiden på att hitta en koppling.

– En tjej satt anhållen i tre veckor under total isolering, men släpptes sen och blev aldrig åtalad.

Säpo visade upp ett "digert" material av beslagtaget material som skulle användas i kidnappningen.

– Men det var först vid nedslaget som de hittade nånting de kunde vifta med. "Titta vad vi hittat! En liga på gång". Och vad hittade de då? Jo, en salig röra av anteckningar, sjukvårdsartiklar, toppluvor, elektroder, klockor, artor, radioapparater, stubin, dynamit, gasmasker och fan vet allt.

– Sammanlagt gjorde de husransakan på 37 platser och allt de samlade ihop lades i en stor hög. Det såg ju rätt skumt ut. Men om man delade upp allt till var och en som det tillhörde blev det saker som finns i nästan varje hem.

– Men framför allt hittade de då Kröchers anteckningsbok och den där lådan. Och visst hade han haft tankar på att kidnappa Anna-Greta Leijon . I vrede över att hon var ansvarig för utvisningen av de skadade ambassadockupanterna från västtyska ambassaden.

– Men tankarna var hans egna och han hade skrinlagt dem. Det var ingen seriös planering av någon liga, och framför allt var det inga planer som skulle genomföras. Säpo förhindrade inget "terrordåd".

I Säpos konspirationsteorier spelade det s.k "Folkets fängelse" och den låda man fann där den största rollen för att lägga pusslet rätt bit för bit så att det övehuvudtaget kunde bli någon terroristaffär.

EL FÖR FOLKET

Lokalen var ett fotolabb – ”den här lokalen ger sken av vad den ska användas till, som fotolokal”, sa Säpo – och många av de inblandade höll på med just fotografering. Pia var med om att bygga upp lokalen och Motzi kom med våren 1977 när hon tog dit en massa fotopapper för att lära sig framkalla.

Här fann man många av de fingeravtryck som polisen använde för att koppla ihop de inblandade. På ölburkar, fotopapper, objektivskydd, fotopärmar och på kvitton på betalda hyror. Mycket misstänkt.

Och så var det lådan. Den fanns där och Kröcher hade byggt den när han hade sina planer. Ingen av de andra var med om att bygga den och den stod undanskuffad. Tyvärr gick lådan sönder när polisen skulle prova den och samtidigt kom man fram till att ett offer skulle dö efter fem minuter pga syrebrist.

Det enda polisen hittade i övrigt på alla platser de slog till var tre pistoler, varav en obrukbar, lite dynamit och sammanlagt ca 30.000 kr.

Hela sommaren höll Säpo och massmedia affären vid liv och byggde upp terroristaffären till oanade höjder med teorier som byggde helt på gissningar och antagenden utan att de inblandade svenskarna hade möjlighet att bestrida det innan rättegången började. De satt på total isolering utan kontakt med yttervärlden. När rättegången började var de redan dömda – av Säpo, regeringen, press, radio och TV.

Och ute i Sverige gick åtta miljoner invånare och trodde att terrorismen hade kommit hit.

SÄPO

I ETC avslöjades det i våras hur Säpo-agenten Folke Axman försökte muta en palestinier till att åka ner till Beirut och få PLOs högsta ledning att avsätta den svenska PLO-chefen. Folke Axman hade även stor del i utvisningarna i den svenska terroristaffären.

Folke Axman försökte få två palestiner och en latinamerikan utvisade i samband med terroristaffären, men misslyckads. Det var också Folke Axman som författade utvisningsbegäran av Kröcher och Manred A. Först i fjol, fyra år efter, lyckades Säpo få ut en av de två man försökte få utvisade 1977.

Under hela 70-talet har Säpo fört en helt egen utrikespolitik och bl.a har Folke Axman och John Selmelööf – två av Säpos chefsideologer – handlat på eget bevåg i ett flertal affärer. Axman var t.ex med och tipsade den grekiska juntan om oppositionsmän, något som ledde till långa frihetsstraff för dem.

Men varför blev det då en terroristaffär?

Det är en fråga som aldrig diskuterats eftersom det i massmedia inte varit någon tvekan om att det var en terroristaffär med internationella mått.

Först och främst blev det en terroristaffär pga Kröchers närvaro i Sverige.

Säpo har under 70-talet varit ute och seglat rejält i många av de affärer de ”avslöjat”

Susanne Sandström

Susanne Sandström

med buller och bång. T.ex de japanska universitetslärarna som var på Sverigesemester och utvisades för att de skulle – enligt Säpo – tillhöra den japanska Röda Arme' Fraktionen. Den japanska regeringen förstod ingenting.

Eller "Morjärvsmannen", som de skuggade under tjugo år och trodde var en östspion. Han frikändes helt. Och alla dessa tavelförsäljare och misstänkta terrorister som synts från Ystad i söder till Haparanda i norr.

Säpo hade inte på flera år lagt fram en enda grej som kunde bekräfta deras existensberättigande. De var bara en institution inom polisen som svalde pengar i takt med att anslagen sjönk.

Terroristaffären kom lägligt. Säpo kunde få all den publicitet och alla de applåder de strävat efter.

– Jag undrade många gånger när jag träffade dem om de verkligen trodde på vad de sysslade med. De konsumerade stora mängder sprit och kanske behövde de det för att klara av jobbet.

– Att konfroteras med dem var jobbigt. De lever i den här konstruerade Mekey Spillanevärlden där allt är svart och vitt, öst och väst, frihet eller kommunistiskt slaveri.

– Deras radhusvärld, där man skickar ut inbjudningskort för en middag till några vänner två månader i förväg, kontra vår värld, där vi träffar en polare på gatan ochh och går och tar en öl, ledde till att allt vi gjorde blev något väldigt konspirativt. De gånger vi träffades betraktade de som planeringsmöte eftersom det såg ut att verka så oplanerat.

– I ett radioprogram sa "Morjärvsmannen "det är tur att jag läst psykologi annars hade jag inte klarat av att umgås med dem de tre månaderna i häktet". De är ju så knepiga i huvudet att man inte kan prata med dem.

1973 sköts en arab ihjäl i Lillehammar i Norge. Bakom mordet låg den israeliska underrättelsetjänsten Mossad. Gärningsmännen greps och utlämnades sen till Israel där de slapp straff. Även den svenska som var med och utförde mordet.

Enligt definitionen av terrorism i utlänningslagen borde Säpo som organisation betraktas som terroristgrupp eller sympatisörer till organsiation som planerar och utför våldsbrott. Mossad har ju utfört handlingar som även den borgerliga demokratin anser vara terrorhandlingar.

– Det är ju från Mossad Säpo får alla sina uppgifter om palestinier, och man kan föreställa sig vad det är för uppgifter. Vi vet ju vad Mossad betraktar som terrorister – det är kvinnor och barn och hela köret.

– Tyvärr kan inte Säpo dömas enligt sina egna definitioner då det endast är utländska medborgare som kan utvisas som terroristsympatisörer.

– Egentligen är det inget märkligt alls. Säpo hade sina syften och ville ha dem utvisade.

– Den här verksamheten som Säpo sysslar med har egentligen inget att göra med rikets säkerhet, som de ska syssla med. Utan det är helt politiska intriger.

I Västtyskland försökte Kristdemokraterna få igenom en lag som direkt skulle förbjuda de flesta vänstergrupper. Man gjorde det under förevändning att man bekämpar terrorismen. Terrorister har blivit ett ord som makthavare runt om i världen använder sig av när de vill misskreditera sina motståndare.

Vad Säpo var ute efter i den här affären – förutom att utvisa utlänningarna – var också för att kolla upp de lösa vänsterkretsarna. Men gjorde det under förevändning att man bekämpade terrorismen.

1979 hoppade Melker Berntler av som Säpo-man. Han är övertygad om att Säpo fortfarande bedriver personregister av politiska åsikter på vänsterkanten, något som Säpo och regeringen har sagt att det upphört och att alla arkiv är förstörda.

I tidningen Arbetaren gavs en omfattande bild av Säpos telefonavlyssning. 150.000 samtal om året avlyssnar Säpo bara i Stockholm!

Nedanstående exempel på frågor ställdes av Säpo utanför de regelrätta förhören i terroristaffären och hade inte med den att göra. De talar för sig själv.

– Vilka inom flyktingrådet känner du?
– Hur många gånger har du varit där?
– Varför började du umgås i konstnärskretsar 1975?
– Vilka konstnärer känner du?
– Hur bra känner du Lars Hillersberg?
– Några ändra i kollektivet du känner?
– Har du träffat Jan Guillou? Han har väl intressanta kontakter?
– Vad är det för skillnad mellan anarkism, anarkosyndikalism, syndikalism och frihetlig kommunism?
– Betraktar sig medlemmar av SAC som anarkister?
– Vad finns det för böcker om anarkism? Finns det förutom Kropotkin och Bakunin några samtida författare?
– X, du har sedan länge visat dig intresserad av anarkister och som det även visat sig har du också erhållit kontakter med dessa. Vill du berätta nånting om själva upptakten?
– Jag vet att du är innehavare av en bok som heter "Hur det hela började" (skriven av Bommi Baumann och utgiven på Författarförlaget i Sverige), är det riktigt?
– Har du besökt mormor och träffat några anarkister i Tyskland?

UTVISADE

Det räcker med en enkel misstanke från Säpo om att man har samröre med en utländsk organisation som kan tänkas begå brott i Sverige för att man ska bli utvisad enligt terroristlagen.

Terroristlagen är en lag som inget annat land i västvärlden har en motsvarighet till. Det hänger ihop med rättssäkerheten att ingen ska dömas ohörd. En konvention som Sverige skrivit under på internationellt.

Misstankarna från Säpo går ej heller att bestrida då allting är hemligstämplat och sekretessbelagt.

Från början var terroristlagen en tillfällig lag som anstiftades efter flygplanskapningen utförd av den kroatiska nationaliströrelsen på Bulltofta 1972. Det var för att snabbt bli av med utlänningar som begått brott eller skulle kunna tänkas begå brott. Bara misstanken skulle leda till utvisning.

Lagen förnyades för varje år men är sed-

an i slutet av 70-talet en permanent lag.

I terroristaffären lyckades Säpo få sju utvisade enligt terroristlagen. Tyskarna åkte på knalltransport redan efter tre dagar. De andra – två mexikanska, en chilenska och en engelsman – utvisades den 16 april. 5 maj utvisades även en grekiska.

De enda som utpekades ha samband med någon speciell terroristorganisation var tyskarna. De påstods arbeta för Baader-Meinhof. För de övriga skrev de inte vilken specifik organisation de skulle verka för utan hänvisade vill att "de verkade för en utländsk organisation som skulle kunna tänkas begå brott i Sverige".

Av de tio som begärdes utvisade var det bara sju som Säpo lyckades sätta dit. De andra tre tyckte inte regeringen att det var lite väl svävande att koppla ihop dem med en terroristliga.

– Det fanns ju inget sammanhang, de försökte bara få det att framstå som en stor jävla terrorliga. Det var därför det inte stod vilken organisation de skulle tillhöra. Det gick ju inte att få ihop svenskar, latinamerikaner, tyskar, greker, engelsmän och palestinier till en enda organisation.

Men i fjol lyckades alltså Säpo få ut en av de tre som man fick avslag för 1977.

De enda som blev dömda efter utvisningen var inte helt oväntat tyskarna. Kröcher dömdes till 11,5 års fängelse och Manfred till sex års fängelse.

Domen mot mot Kröcher har ännu inte "vunnit laga kraft", utan han är inne på sitt sjätte år som häktad.

"Kröchers tillhörighet till Baader-Meinhof-ligan är genom anknytningen till 2-juni rörelsen klar och otvetydig", skrev Folke Axman i första meningen på utvisningsbegäran i en otrolig logik.

Kröcher var inte efterlyst i Västtyskland för att han begått några terrordåd utan bara för att han var försvunnen och för att hans förra fru var ett välkänt namn för polisen. Han har heller aldrig haft några kontakter med Baader-Meinhof, något som ej heller den tyska polisen haft några misstankar om. Det påståendet förekommer bara i Folke Axmans utvisningsbegäran.

Manfred har aldrig varit efterlyst, bara funnits på den västtyska polisens omfattande registreringslistor eftersom han umgåtts i vissa kretsar. I Sverige hade han bara varit i sex månader på semester och gick aldrig heller med falskt pass.

Ytterligare en person utvisades. Det var på direktiv från Sverige som den danska regeringen utvisade en bror till en av de utvisade mexikanerna. Bröderna hade i telefon pratat om att någon skulle ta med sig svarta bönor, en mexikansk maträtt, och det tolkade Säpo som något väldigt konspirativt, ett kodmeddelande.

Latinamerikanerna hade kommit hit som solklara politiska flyktingar och fått asyl. Men på samma skäl som de fått asyl – för att de varit politiskt aktiva i sina hemländer – drog Säpo upp för att visa hur konspirativa och politiskt aktiva de var.

– Det är så terroristlagen kan fungera. Samma skäl man fått asyl för kan sen användas mot en av Säpo för att få en ut ur landet.

– Ingen av utvisningarna var riktiga. Inte ens Kröchers. Det ska inte räcka med en efterlysning för att man ska utvisas enligt terroristlagen.

VÄNSTERNS AGERANDE

– En stor besvikelse för oss ligger i den svenska "vänsterns" agerande, att den inte kunde genomskåda det och ställa upp en motbild.

– Vad vänstern bestod av då var i stort sett VPK, Förbundet Kommunist och andra organiserade partier. Och så fanns det vissa massmedialiberaler – sådana som trängs på DNs kultursida. När de yttrade sig var det "vi tar avstånd från RAF och naturligtvis är det riktigt att utvisa terrorister. Vi värnar ju om de demokratiska fri- och rättigheterna, och det får ju inte gå till hur som helst".

– Det fanns aldrig några aktiva försök att ta reda på hur det förhöll sig, vad som hänt. Utan det var hela tiden folk som satt på sina redaktioner och läste DNs och Expressens ledaresidor och skrev sina egna utifrån dem.

– Utifrån murarna var det bara tidningen Brand (anarkistisk, numera nedlagd) som tog kontakt med oss. Men då svarade Säpo med att bevaka deras lokaler, avlyssna telefonerna och gjorde sen en razzia och grep redaktörerna.

– Vänstern är bra på att gapa om rättvisa i andra länder, men när folk sögs in på totalisolering hördes inte ord. Hade det hänt i England eller Sovjet hade de fört ett jäkla liv. Men det är alltid lättare att solidarisera sig med fångar i andra länder.

– Vänsterfolk har kritiserat terroristlagen som drabbar utlänningar. Däremot kom det inga protester mot behandlingen av de svenskar som sögs in i Säpo-maskineriet. De avfärdades som politiskt omogna ungdomar och det fanns ingen anledning att ta dem till försvar.

– De har ju aldrig intresserat sig för den svenska rättsapparaten, rättvisan, fängelserna, de dömda, kriminaliteten.

– Den borgerliga rättvisan använde massmedia som sina verktyg för att piska fram den rätta stämningen, och vänstern och oppositionen gick på det eftersom de tror på den svenska rättvisan.

– De vet att "polis och militär, kapitalets här", men vad det betyder i praktiken vet de inte. Kanske beror det på att det aldrig har funnits några politiska kamptraditioner i det här landet som konfronterats med staten. Istället har all kamp och allt uppror sugits upp, absorberats, och blivit något ofarligt.

– Säpos blotta existens borde göra att inte någon litar på dem när de drar fram såna här terroristaffärer, utvisningsaffärer eller någon spionhistoria.

RÄTTEGÅNG

Inför rättegången vidtogs alla åtgärder från Säpo och regeringen för att inpränta terroristaffärens allvarlighet hos allmänheten. Säpo läckte i små portioner ut sin version till tidningsdrakarna som förmedlade det vidare till hela Sverige. Utan möjlighet för någon av de inblandade att bestrida Säpos ihopkokade historia.

Under ett par månader var isoleringen total för de svenskar som satt på Kronobergshäktet. Ingen telefon, inga besök, ingen radio, inga tidningar, inga brev. Allmänhet och anhöriga var hänvisade till tidningarna, och vad där stod fick inte ens de häktade ta del av från sina advokater. Först efter det att rättegången hade inletts fick de läsa ocensurerade tidningar.

Den 25 juli väcks åtal. Först då släpps den 4.000 sidor tjocka förutredningen och de åtalade kan ta del av misstankarna. Då har de två veckor på sig att läsa igenom alla sidorna och lägga upp försvaret med sina advokater. Ännu ett taktiskt drag.

Den semesterstängda riksdagcafeterian inreddes till pressrum med skrivmaskiner, kopieringsapparater och fotoresurser. På väggtavlor gav man innehållsförteckning till utredningen. Scenen var inredd och akt 2 i det stora skådespelet kunde börja.

Den 8 augusti inleddes huvudförhandlingarna vid Stockholm Tingsrätts 13:e avdelning. Kravallstaketen sattes upp, en järnring av k-pistbeväpnade poliser sattes ut, alla besökare genomgick kroppsvisitation, metalldetektorer och identitetkontrollerades, fotoblixtarna exploderade och på första parkett satt kriminalreportrarna med dreglande munnar och spelade med i det offentliga justitiemord som utspelade sig på scen.

I åklagarerollen gestaltade sig först länsåklagare KG Svensson, känd som "spionåklagaren", men man fick för sig att han var utsatt för en mordkomplott och avböjde då uppdraget. Istället kallade man in Per-Göran Näss, länsåklagare från Luleå.

– När jag (Hanna) kom in i rättssalen kände jag knappt igen någon av de åtalade. Några hade jag träffat förut, men det var

Och det är här kidnappningsplanerna

Och det är här "kidnappningsplanerna" kommer in och visar hur det egentligen låg till med terroristaffären.

Några hde jag träffat förut, men det var inga jag umgicks med privat. Man hade buntat ihop folk som aldrig sett varann. Denna liga som kanppt kände varandra. . .

Den 31 januari 1978 föll domarna vid Stockholms Tingsrätt. Bedömingen var klar. De "skyldiga" skulle få sina straff.

Av de 16 åtalade fälldes 14 helt eller delvis till ansvar. Fem fick frihetsstraff och övriga vilkorligt eller böter.

Och det är är här "kidnappningsplanerna" kommer och visar det egentligen var ställt i terroristaffären.

Endast tre stycken fälldes för att ha med några planer att göra. De övriga fälldes för innehav eller överlåtelse av explosiv vara, snatteri, stöld, bilstöld, rån, häleri, förberedelse till allmänfarlig ödeläggelse, försök till allmänfarlig skadegörelse, underlåtenhet att avslöja grov skadegörelse.

Det var alltså runt tre personer det var så stor affär – kidnappningen av Anna-Greta Leijon.

Tingsrättens domar mot dem var:

23-årig dataoperatör. Tre och ett halvt års fängelse för bl.a förberedelse till människorov.

Hanna. Vilkorlig dom och böter för förberedelse till människorov, förberedelse till allmänfarlig skadegörelse och häleri.

Pia. Två år och sex månaders fängelse för förberedelse till människorov, stöld, grov stöld, bilstöld och försök till allmänfarlig skadegörelse.

Domarna överklagades av åklagaren, och därmed också de dömda, och målet kom upp i hovrätten våren 1978. Nu hade affären mist sitt intresse för massmedia och vid ringside satt bara de verkligt sensationslystna kriminalreportrarna med DNs Massi Svensson i spetsen.

Innan målet i hovrätten var avslutat kom det fram i pressen att åklagaren Näss skulle bli befodrad till SÄPO-chef efter målet.

– Det var taktiskt att släppa det just då. Det gav honom en helt annan pondus och våra invändingar mot hans kompetens blev värdelösa. Säpo, politiker och jurister är ju trots allt något vi måste lita på.

– Näss var ju den som hade hand om "Morjärvsmannen", och de tyckte väl att han var en man för dem på Säpo – samma paranoida tankesätt.

– Stämningen var också en helt annan i hovrätten. Borta var den "vänliga" attityden, man fick inte tala till punkt osv. Man kan säga att i tingsrätten kom brottsrubriceringen och i hovrätten sattes straffen.

Trots brottsrubriceringen var straffen i tingsrätten inte hårda. Det som påstods vara förberedelse till brott var bara indicier byggda på en rad luddiga formuleringar, "det får anses troligt att. . .", "sannolika skäl. . .".

I hovrätten skärptes straffen. Hannas vilkorliga dom blev plötsligt två års fängelse, Pia fick sitt straff höjt till tre år och dataoperatören sitt till fyra år.

– Förutsättningen för att vi skulle kunna bli dömda var att domstolen kunde fastställa att Kröcher gjort sig skyldig till brott. I förundersökningen heter det att det var utlänningarna som skulle utföra brottet, alltså kunde vi dömas för medhjälp eller förberedelse.

Susanne Sandström

– I rätten blev det juridiska diskussioner om det verkligen var möjligt utan att Kröcher dömts eller hörts. Men de menade att "för utredningen är det en nödvändighet, alltså kan vi fastställa att han begått brott".

Under rättegången i tingsrätten hände det i Västtyskland en del uppmärksammade saker som föll helt i åklagarens och pressens intresse. Upplösningen i Schleyerfallet, riksåklagaren Buback sköts ihjäl, ett flygplan kapades och så avrättades Baader, Ensslin och Raspe i Stuttgart-Stammheimfängelset.

Detta kom lämpligt. Åklagaren menade att "även om ingenting hänt i Sverige måste straffen bli hårda för den allmänna preventionens skull," i avskräckande syfte för andra, skulle alltså svenskarna dömas.

– Hela tiden försökte de väva in den politiska biten och hitta kopplingar till Västtyskland. En kille hade beställt en bok från ett västtyskt alternativt bokförlag och när det visade sig att en efterlyst person tidigare arbetat där sågs det som en klar koppling.

– Både i tingsrätt och hovrätt började åklagaren sin sakframställning med utläggningar om de politisk-historiska aspekterna. Han berörde anarkismens olika arter, nihilistiska våldsdåd på 1890-talet, studentoroligheterna 1968 osv.

– Åklagaren försökte få oss att framstå som anarkister, för är man anarkist så är man enligt hans kopplingar automatiskt terrorist.

– Det mest graverade i hela rättegången var att inte veta nånting. Det gjordes till något väldigt konspirativt. "Ja, ja, de som tiger går på den hårda linjen".

– Jag (Hanna) och en annan kille var de enda som fälldes för förberedelse till allmänfarlig ödeläggelse, men vi två var de enda som aldrig hade hört talas om några sprängningar eller eventuella "planer" på några sådana. Man kan säga att ju mindre man visste, desto mer blev man fälld för.

Det som Säpo fann vid sina 37 nedslag var 3 pistoler (en obrukbar), lite dynamit och ca 30.000 kr sammanlagt. Det var inte mycket. Åklagaren drog då slutsatsen att det troligen finns en stor vapen- och pengagömma så kanske stora delar av ligan är på fri fot.

Högen med beslagtaget material såg skum ut. Och lådan var fin att fotografera. När rätten skulle se lådan och fotolokalen i samband med rättegången möblerade man om fotolabbet så att det skulle passa in i deras syften. Presseningar plockades fram och hängdes upp i taket med hjälp av rep som polisen tog dit. De blev ett tält och där inne ställde man sen lådan.

För att sätta pricken över i:et ordnade man en speicalresa för de åtalade. I polisbilar forslades de på avspärradde gator genom Stockholm i en vansinnesfärd med påslagna blåljus och tjutande sirener. Väl framme blev de mottagna av kravallstaket, k-pistbevakning, utplacerade krypskyttar, TV, radio, press och runt omkring hände den nyfikna allmänheten, som man naturligtvis lockat dit, för att få en skymt av de farliga terroristerna. Det var bara korvgubben som saknades.

"Så här såg det inte ut i lokalen när vi kom hit, men så här skulle det kunna se ut", förklarade man.

– Enligt åklagaren hade så gott som allt vad folk företagit sig varit i brottsligt syfte. Att hyra en bostad gör man naturligtvis bara för att hysa brottsverktyg och terrorister. Att träffa nya vänner kallades för att knyta kontakter. Att vara tillsammans med någon person kallades att tillhöra den innersta kretsen. Att umgås med folk var att delta i planeringsmöte.

– Jag (Hanna) bodde i en lägenhet på första våningen och det menade att det gör man för att kunna fly lätt vid fara, men bor man tre våningar upp bor man där för att det är lättare att mottaga radiovågor.

Anledningen till att Hanna fälldes för förberedelse till brott var att följde med en en annan person till en biluthyrningsfirma och tolkade då han ej kunde svenska.

– I rätten kallade de in honom som vittne och radade upp alla lådorna han flyttat. "Känner du igen de här?", frågade

kan inte säga att det var dem, det är möjligt att nåt kan ha funnits med, men jag vet inte. Hos polisen ville jag bara komma ut, jag var livrädd för att bli utvisad".

– I min dom står det sen: "Det framgår klart och tydligt av hans vittnesmål i rätten att med den här transporten har det flyttats vapen, sprängämnen, osv", och så räknar de på fem rader upp vad som fanns.

– De var tvungna att ljuga om hans vittnesmål i rätten för att få mig dömd, och de menade att jag borde ha känt till vad som fanns i lådorna.

Bevismaterialet mot Pia för förberedelse till människorov låg i att hon hemma förvarade en polisradio tillhörande Norbert Kröcher.

– De menade att jag borde ha känt till att hans skulle använda den till en kidnappning.

Hanna och Pia fälldes enligt 23 kap 2 § i brottsbalken där det står "om någon befattar sig med brottsverktyg – vapen, sprängämnen, dyrk eller dylikt – kan vederbörande dömas för förberedelsebrott".

I detta fall räknades alltså en polisradio som "dylikt".

– Det är det som är det farliga i den här processen. Eftersom deras tolkning av vad lagen om förberedelse är, och vad brottsverktyg innebär, blev så uttänjd, kan idag vem som helst bli dömd med de här prejudikaten utan problem.

– En repstege blev t.ex ett brottsverktyg för att en som dömdes för bilstöld befattat sig med en repstege. Alltså blev repstegen ett brottsverktyg för att stjäla bilen.

Den som i huvdsak levererade vittnesmålen i den svenska och tyska rättegången var en 31-årig kvinna. Under perioden 1973 fram till ett halvår innan ingripandet sammanbodde hon med Kröcher.

I rättegången fick hon rollen som åklagarens "huvudvittne/kronvittne" och slapp därvid ett flertal åtalspunkter. Bl.a hade hon begått en stöld tillsammans med Pia, men endast Pia fick åtal för det.

I svensk lag finns ej något som heter kronvittne/huvudvittne – något som däremot förekommer utomlands där häktade kan "lätta sitt inre" för att få strafflindring – och som man enligt lag kan få lägre straff för.

I tingsrätten dömdes den 31-åriga kvinnan till vilkorlig dom trots att hennes brottsrubricering var allvarligare än de flesta av de andra. Åklagaren överklagade även hennes dom, men för att få med i domen att hon fått specialställning som kronvittne.

– I och med det kringgick han lagen och ville i hovrätten få fastställt ett prejudikat som kan användas vid andra mål.

Åklagaren använde hennes uppgifter som "bevis" och det är till stor del på dem han har byggt upp sin sakframställning. Och då är det viktigt att påpeka häktningen.

Fyra personer satt häktade sex till sju månader. De första totalt isolerade utan kontakt med yttervärlden.

Isolering har betecknats som tortyr och nyckeln till hjärntvätt. Dess effekter är kända. Minnet och förmågan att tänka försämras osv.

När Aldo Moro varit borta från det dagliga livet några veckor skrev Ulf Nilsson en artikel i Expressen om hjärntvätt, eftersom Aldo Moro hade sagt saker som han aldrig annars skulle ha sagt.

– De flesta uppgifter från henne åklagarens "kronvittne" är hämtade ur ett förhör som hölls den 21 maj 1977. Då kallade hon på häktet in förhörsledarna och bad att få tala med dem utan sin advokat

Advokaten har sedan läst upp skilda delar ur förhöret, där hon bl.a talar om sexualstimulerade medel, blommor, tecken och dylikt.

– Det är lätt att konstatera att hon var helt förvirrad. Hon släpptes ur häktet i juli för att hon var psykiskt knäckt och att det fanns risk att hon skulle bli sinnessjuk.

Domarna bygger på antaganden om utvisade personers skuld, vilka utpekats som skyldiga utan att ha hörts och få chans att försvara sig – grundade på andrahandsuppgifter och genom teorier och gissningar.

– Rättegången i Västtyskland kom sen att basera sig på vår rättegång. Det vill säga: de kom att fällas eftersom vi fällts, och vi har fällts eftersom de – och vi – redan fällts för länge sedan av Säpo, regering, massmedia och sedan då i domstol – som en logisk följd av detta.

– Det är som Fälldin sa den 2 april: Det är ett antal människor som gripits, så det är ingen tvekan om att det är terrorister. Identifieringen av dem återstår". Det är tydligen så här det går till i en rättstat.

– Vad Säpo hade hittat var lite småkriminella grejer som i vanliga fall skulle givit en tredje del av straffen.

Domarna överklagades till Högsta Domstolen, men på hösten 1978 avslog HD deras begäran.

Rättvisa hade skipats.

Terroristaffären blev en bländande uppvisning i hur lätt den borgerliga rättvisan kan manipulera med lagar och massmedia för att piska upp den rätta stämningen hos publiken – folket – för att skydda sina egna intressen och sitt ansikte.

Norbert Kröcher gjorde Säpo en björntjänst genom att befinna sig i Sverige och vara efterlyst. Hans blotta existens gjorde att Säpo kunde framställa det till en terroristaffär.

De som i detta fall är att betrakta som terrorister är självfallet Säpo, som genom sin egen förda utrikespolitik under 70-talet haft ett intimt samarbete med bl.a den israeliska underrättelsetjänsten Mossad, den franska underrättelsetjänsten och grekiska juntan.

Säpo har genom sin halvoffentlighet en väl skyddad yttre fasad och slipper därvid bli avslöjade på det sätt som Jan Guillou och Peter Bratt avslöjade militärens hemliga underrättelsetjänst IB.

Rättegången blev den fars som det var planerat och den bedrevs enligt mottot:

"Hellre må tio oskyldiga fällas än en oskyldig gå fri."

Janne Nilsson

AUGUST STRINDBERG – TERRORIST

1884 åtalades Strindberg för "gäckeri med Herrens heliga sakrament". Åtalet gällde ett avsnitt i romen "Giftas", där han driver med nattvardsceremonin.

Strindberg frikändes, men såg åtalet som ännu ett bevis på ruttenheten i det samhälle som hade Oscar II som högsta symbol: "Hade jag varit ogift så vore det slut med dynastin Bernadotte, icke genom revolution utan attentat", skriver han till vännen Jonas Lie i december 1884 från Geneve, och tilllägger att han i så fall skulle lett aktionen från Geneve. Han bifogar också en skiss på hur han hade tänkt sig attentatet. Lie tog saken på allvar och varnade i sitt svarsbrev Strindberg för dylika anarkistiska ideer.

Vi kan tänka oss vad brevet kunde ha fått för konsekvenser. . .

Polisen slår till och griper ett 50-tal personer, bl.a alla Strindbergs vänner och bekanta. Feta tidningsrubriker meddelar: TERRORLIGA AVSLÖJAD – KUNGEN SKULLE SPRÄNGAS I LUFTEN. Allt om polisens ingripande hålls hemligt, men genom "läckor" inom polisen framkommer efter hand att stora vapenbeslag gjorts, och att ryska nihilister anser ligga bakom planerna. (Dessa uppgifter visar sig senare dock sakna grund) Regeringen gär ett uttalande och tackar polisen för en "skicklig och berömvärd insats". "Det är ingen tvekan om att ett allvarligt våldsbrott har avvärjts".

Under rättegången som följer efter fyra månaders polisutredning sitter Strindberg fortafarande häktad i Schweiz. Lie, som efter lång tids i isoleringscell är helt psykiskt nedbruten, känner ett behov att rentvå sig och bekänna. Lie förklarar sig nu vilja börja ett nytt liv. Han ska ingå äktenskap med polischefens dotter och skaffa barn. Med hänsyn till hans goda sociala prognos får Lie vilkorlig dom.

Några av de åtalade fälls mot sitt nekande för förberedelse till mord och allmänfarlig ödeläggelse. Eftersom de bevisligen har umgåtts med Strindberg anses det klartlagt att de haft kännedom om planerna. Åklagaren kan också i rätten uppvisa en stålplatta, stålklump, rep och elektriska ledningstrådar som polisen beslagtagit på olika platser. De åtalades invändning att dessa föremål inte alls skulle användas på det sätt som åklagaren påstår, avvisas av domstolen som fastslår att befattning med brottsverktyg nu bevisats.

De åtalade visar sig under rättegången fortfarande ha en kritisk inställning till samhället. Detta trots den samhällsvård de åtnjutit i isoleringscell – i flera fall under mer än ett halvt års tid. Denna hårdnackade attityd är naturligtvis ytterligare en graverande omständighet.

Domstolen betonar i sin domslut att i ett i verklig mening demokratiskt land som Sverige finns inget försvar för våldshandlingar i syfte att omstörta styrelseskicket. . .

EFTER HÖSTEN

Jag sitter på ett utecafe'. Tyst, innesluten i mitt skal. Det fårade ansiktet vittnar om att liv passerat. Det tjocka vita håret som en man. Jag sveper rocken tätare omkring mig, och tittar samtidigt ut över havet. Våg efter våg av klarblå löften rullar in, smeker strandlinjen, stannar upp och dör sakta ut, för att på nytt födas ur det okända. De trötta dimmiga ögonen väcks för en sekund till liv, men söker sig sen åter till de inre landskapen. Det är ögonen det är ansiktet, det är händerna som talar till oss. Ord är bara ord, tänker jag. Så många vackra ord som formulerats och dött svekdöden i brist på handling. Skalet hårdnar och ögonen vänder sig ännu längre in. I bitterhet. Jag vill inte längre se. Jag har sett mitt. Jag har sett tillräckligt, under min odysse'. Europas städer, cafeer, Europas landsvägar, bär jag i fötternas valv. Men alltid har jag återkommit hit till havet. Rymden, ljuset och ögonens möjlighet att försvinna bort i oändligheten, in i horisontens ovisshet. Min kropps dörrar har alltid varit öppna, liksom mina ögons fönster. Människor har vandrat ut och in. Men alltid varit rädda för att stanna. Någonting har skrämt dem på flykten. Som fåglar har de häckat. Befruktat sig. Druckit sig berusade. Berusat mig. Men rest igen.

Livet var mycket enklare, som svart och vitt. Som en tung gedigen träram. Nu rusar det runt som en vårflod av rädslor och regnbågar, i rangliga trapphus. En sista dörr håller jag öppen. Där letar sej en tung vind in och sköljer sej mörkt genom kroppen. Jag vill hålla den borta, men kraftlös och ensam orkar jag inte. Jag har fattat mitt beslut. Sveper rocken ännu närmare kroppen. Fryser ändå plötsligt till. Känner pistolen vila mot bröstet. Så kall och tung. Full av död. Den skrämmer mig.

Jag tittar upp och ser hur ensam jag är. Den enda gästen. Cafeborden är tomma och ödsliga. Inga ivriga diskussioner. Några tankar hänger dock kvar i luften. Cigarettrök. En kypare står vitklädd och väntar i sitt hörn. Av någon anledning biter han på fingrarna. Tiden går mot höst. Däruppe i skyn en flock svalor. De låter sej föras av vindarna. Sveper runt och slår kullerbyttor av glädje. Så har jag levt, tänker jag. Öppet och nyfiket, för att förstå det här med livet. Men går det att förstå? Går det att förklara?

Så många som stigit in i mej och anlagt bränder av svek. En förkolnad skuld som fortfarande ligger och pyr. Jag trodde att liv var möjligt. Att frihet. En odödlig känsla. Ett träd, en himmel, en fågel, en vind. Vi bär möjligheten till liv inom oss. Friheten. I våra själars regnskogar. Friheten är livet, men också döden. Omöjlig att dela. Jag fryser, men jag är inte längre rädd. Mitt beslut är mitt.

En stols skrapande genomströmmar mej. En flicka slår sig ned vid mitt bord. En liten fågel. Hon plirar med ögonen. Jag blir skrämd, men nyfiken. Och ändå ser jag henne knappt, genom ögonens dimmor.

—Du har levt ett liv utan speglar, säger hon, men du är vacker och jag ser i ditt ansikte att du är rik och har mycket att berätta. Jag flyger in genom din dörr som står och slår i vinden. Jag öppnar ett fönster och vädrar ut all bitterhet, all rädsla, all ensamhet.

— Får jag?

Långsamt reser jag mej upp. Vandrar mellan borden ned till havet. Vinden har upphört. Mina darrande händer avlossar ett skott in i vattenmassornas tystnad, medans jag själv sakta är på väg bort längs stranden. Tårarna rinner ned för kinderna, men jag hör min röst berätta om livet. Den är ljus och fylld med flöjter.

Blommor växer i fotspåren. Ovanför oss stjärnor.

Stefan Linderoth

En KÄMPANDE konstnär

Zenia Larsson kom till Sverige 1945 som en de få som överlevt koncentrationslägren, ghettona och arbetslägren. Vid befrielsen befann hon sig i Bergen-Belsen, ett stinkande inferno, med tusentals lik liggande obegravda.

Genom Folke Bernadottes vita bussar kom hon till Sverige som en spillra av en tusenårig östjudisk kultur som smulats sönder i nazisternas dödsläger.

Under 50-talet utbildade hon sig till skulptör på konstakademin. Men det är kanske främst som författare som hon blivit känd.

Hon debuterade 1960 med den första delen i en romantriologi: "Skuggorna vid träbron". 1961 kom andra delen, Lång är gryningen, och 1962 kom den sista delen, "Livet till mötes".

I triologin beskriver hon sina upplevelser i ghettot Litzmannstadt (Lodz) och i Bergen-Belsen.

I sin senaste bok, "Stadens fyrkantiga hjärta" (1980), beskriver hon den rotlöshet som fortfarande finns kvar efter 40 års vistelse i Sverige.

Zenia Larsson har genom sina böcker (alla inte nämnda här) lyckats förmedla sina upplevelser till oss på vårt eget språk och är idag, när nyfascism, nynazism och närliggande rörelser sticker upp sina fula trynen, en viktig källa att hämta kunskap ur. I vinter har som vi vet återigen mörkermän börjat röra på sig – massmord i El Salvador, nynazister i Norge och Ku Klux Klan. Återigen visar sig föraktet för svaghet och föraktet för det som avviker från uniformiteten.

Men förutom att vara en viktig kunskapskälla kan man ställa en del väsentliga frågor kring skapandets vilkor och förutsättningar.

I en intervju som gjorts brevledes svarade hon följande på mina frågor.

ÖS: I din romantriologi, där du beskriver dina upplevelser i ghettot och i koncentrationslägret, finns ett glapp i tiden mellan första boken och den andra, hur kommer det sig att ett eller ett par år saknas?

ZL: "Skuggorna vid träbron" börjar den första krigsvintern, när ghettot i Lodz bildades. Den slutar i augusti 1944, när tyskarna likviderade ghettot, för att sända oss till Auschwitz. "Lång är gryningen" började nio månader senare, exakt den 15 april 1945 – samma dag som de allierade trupperna befriade dödslägret Bergen Belsen.

Det är svårt att i bara några rader ge en förklaring till varför jag valde att inte beskriva denna tid – men jag ska försöka:

Det hermetiskt tillslutna och från omvärlden helt isolerade gettot i Lodz var en vrångbild av allt vad ett normalt samhälle innebär. Men mitt i svälten, kölden och den ständiga livsfaran fanns dock fortfarande en viss social gemenskap, familje- och vänskapsbanden var inte helt sönderslagna. Man hade en säng att återvända till och en egen dörr att stänga, även om den när som helst kunde ryckas upp.

När tyskarna likviderade gettot – betydde det transport till Auschwitz, död för de flesta, slavarbete i Tyskland för många, men dödslägret Bergen-Belsen som oåterkallelig slutstation.

Dessa koncentrationsläger var en främmande planet – det fanns inga igenkännbara relationer, inga tillämpade värderingar. Inget språk kunde täcka den verklighet i vilken man levde – och dog. Människorna var avskalade de sista resterna av sin värdighet, sin integritet och identitet.

Att beskriva denna tid vore att försöka återge något för det mänskliga sinnet ofattbara, utanförmänskliga. Så jag valde att utelämna denna tid helt. "Lång är gryningen" börjar därför vid det kanske redan uthärdliga, det fattbara – samma dag som de allierade trupperna befriar Bergen-Belsen.

ÖS: Är det möjligt att beskriva de nio månaderna som saknas i triologin?

ZL: För mig var det omöjligt. Jag kunde närma mig denna tid bara indirekt. Men många har försökt att beskriva tiden i koncentrationslägren. Det finns en mängd både vetenskapliga och skönlitterära arbeten inom detta ämne. Tillsammans med dokumentärt material kan de ge en bråkdel av sanningen – men inte mer.

ÖS: När man beskrivit det obeskrivbara som du, så stöter man väl på begränsningar i uttrycksmedlet man använder. Vilka eller vilken typ av begränsningar råkade du ut för?

ZL: Det ofattbara går inte att beskriva. Det går inte att spränga gränserna för språkets uttrycksmöjligheter.

För mig kändes den motsatta vägen som den enda framkomliga: att begränsa i stället för att vidga, sänka tonläget till vanliga enkla ord.

ÖS: Om jag inte minns fel började du skulptera redan som slavarbetare i Tyskland under vidriga förhållanden, vilket ger frågan: hur långt följer kreativiteten människan, dvs finns det någon punkt bortom vilken skapandet är en omöjlighet?

ZL: Ja. När alla fysiska och psykiska resurser är uttömda, när jagets avskalning – avindividualisering – är total, upphör såväl skapardriften som andra livsdrifter. Men då befinner man sig redan i gränslandet mellan liv och död.

ÖS: I Polen fanns före kriget en tusenårig

judisk kultur som idag är i det närmaste utplånad, blir inte ansvaret du har som författare för tungt att bära, då du ju utgör en av de sista som har sina rötter i denna tradition?

ZL: Min bakgrund – som judinna född i Polen – och mina upplevelser har med all säkerhet påverkat mitt ämnesval och intresseinriktning. Men varje människa upplever sig först och främst som en individ, som ett unikt "jag" – bärande av ett personligt ansvar inför sina handlingar och för resultatet av sitt arbete.

Detta gäller även mig som författare: kraven ställer jag själv – och för att kunna arbeta måste jag utgå från mina högst personliga förutsättningar. I annat fall skulle jag förstummas.

ÖS: I "Stadens fyrkantiga hjärta" beskriver du hur huvudpersonen Terese Handberg lever som en sista utpost mot glömskan, som en sista del i en lång kulturtradition och endast tystnaden finns kvar efter hennes försvinnande.

Ser du någon lösning på denna glömska *och hur ska man som författare kunne ge denna lösning?*

ZL: Som författare kan jag på sin höjd försöka belysa verkligheten, tolka den eller bearbeta den, själv ställa frågor. Några lösningar på komplicerade historiska eller samhälleliga förlopp – där glömskan lägrar sig med naturnödvändighet – har jag inte. Men okunnighet om det förflutna, tystnad och glömska skapar en farlig grogrund för nynazism, rasism, terror och våld.

Jag tror det viktigaste vapnet mot dessa fullt tydliga tendenser i vår tid är kunskap. Upplysning. Kännedom om fakta. Det är kanske det angelägnaste arv vi kan lämna till de kommande generationerna. Och där ingår även nedskrivna vittnesbörd.

Men det räcker inte. Det är bara få böcker – eller konstverk – som under någon längre tid stannat kvar i det allmänna medvetandet. Därför borde nog skolorna ta på sig ett större ansvar som upplysare, än vad som är fallet idag.

För nazismens yttersta konsekvens – mordet på det judiska folket och på urgammal kultur – bör för framtidens skull aldrig glömmas bort.

ÖS Författandet måste innebära en kamp för dig, med tanke på de upplevelser du genomgått, ändå fortsätter du skriva trots att du på detta sätt får gå igenom infernot igen, varför?

ZL: Jag är judinna. Tillhör det folk som av en sjuk och galen ideologi om mindervärdiga raser dömts till utrotning. Att jag samt ett fåtal andra har överlevt, beror mest på en slump. . .

Dessa erfarenheter kommer man inte förbi. Minnena finns inbrända i hela mitt väsen, hela tiden bär jag det förgångna inom mig. Och svar på mina frågor har jag inte funnit. Samtidigt aktualiserar dagens värld gång på gång skrämmande mekanismer vilka jag bara alltför väl känner igen.

Örjan Svedberg
Foto Arnfinn Hovland

Foto Susanne Sandström

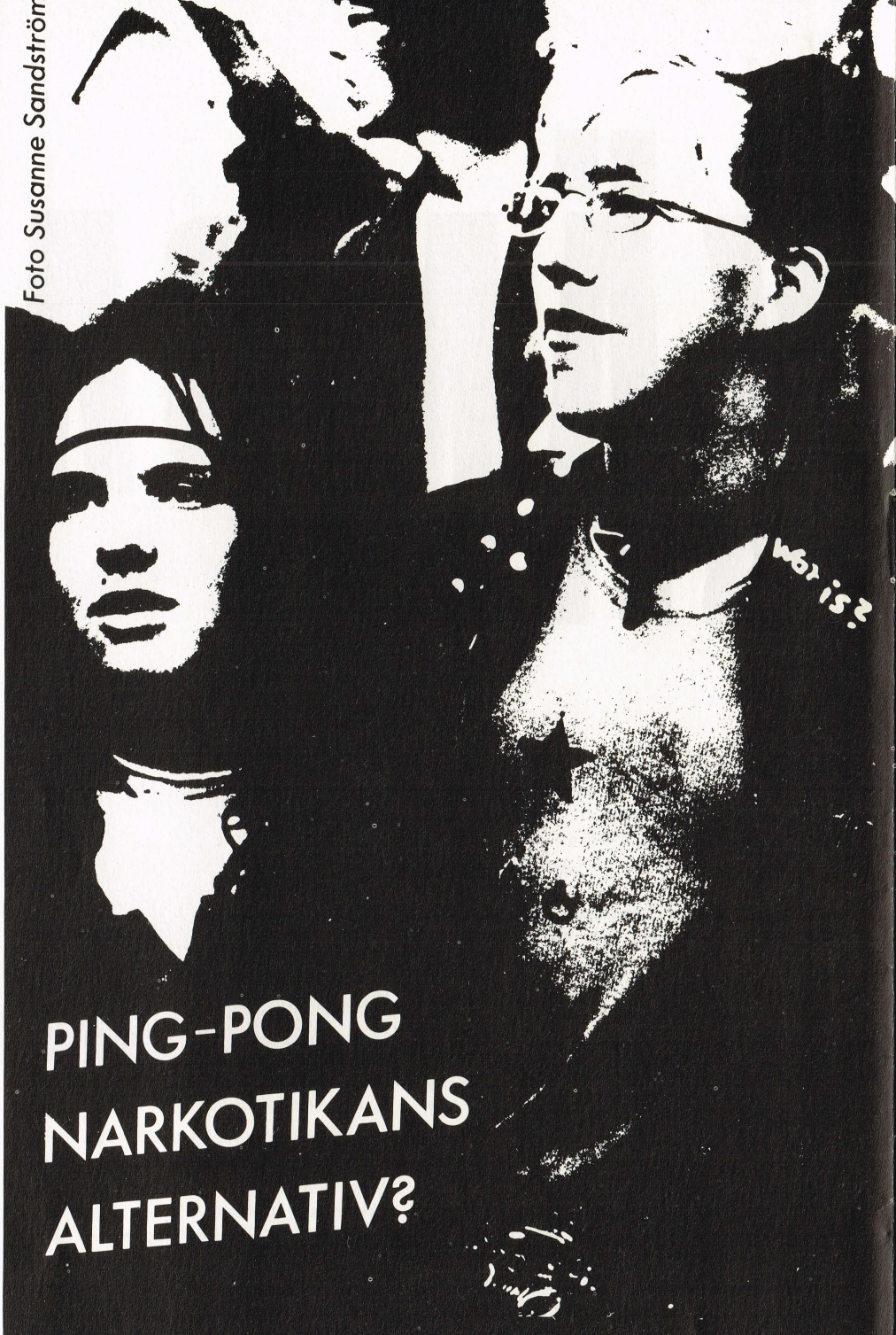

PING-PONG NARKOTIKANS ALTERNATIV?

Den nya regeringens kommission i kampen mot narkotikan ska gå in för att rensa drogmarknaden.

– Samhällets reaktion mot narkotika kommer att bli hård och skoningslös, lovar stadsråd Ingvar Carlsson (s).

Genom att rensa bort drogerna från marknaden, röja undan "olämpliga ställen" för ungdomar och trolla fram fler gymnasieplatser och fler beredskapsarbeten kan kanske en liten grupp människor hindras från att bli så kallad missanpassade.

Men det är ett faktum att många redan är utslagna och många redan är narkotikamissbrukare. Många av dem kanske drömmer om en annan sorts tillvaro, den drogfri tillvaro, en bättre tillvaro. En del vill kanske komma tillbaka till ett så kallat normalt liv och några av dem kan om möjligt puffas in på någon institution för social vård och återanpassning. Samma makt som tvingar ner unga människor i ett träsk försöker samtidigt att dra upp dem. Att kämpa mot narkotika måste vara ett sätt för samhället att undergräva det egna

ansvaret för att knarkträsket överhuvudtaget existerar.

Outsiders

Men så finns det också det som inte till något pris vill ha samhällets hjälp. Ångesten inför ett anpassat liv – med ett fördummande kneg, rödrutiga köksgardiner och allt det övriga som hör till schablonerna – är alltför stor.

En inte obetydande mängd unga tjejer och killar kommer aldrig riktigt ur det om i föräldrarlitteraturen benämns "pubertetsupproret". De fortsätter att utveckla sina samhällsfrånvända och rebelliska ideer och kommer att att känna sig utanför det ordnade samhälle de lever mitt i. En populär benämning på dem är "outsiders". De som är "outsiders" till kropp och själ kommer alltid att finnas där.

Sväljer ångest

Det är ingen tillfällighet att många av just dessa människor rör sig i en drogvärld. Det lämnas ingen plats åt dem som inte kan eller vill bli goda medborgare efter samhällets alla normer. Viljan kvävs, att spotta dem i ansiktet, som uppfattas som detta väldes enkelsåriga och totalitära härskare.

Men det går inte att svälja hur mycket missnöje och ångest som helst. Någonting som går under namnet "frihet" lockar och sökandet bort från den vardagliga tristessen inleds. Då är det så lätt att komma in i drogkulturen – den står med alla dörrar öppna och välkomnar alla som känner sig utanför. Grå och ångestfyllda dagar förvandlas till tid som flyter i ett behagligt flum. Den gamla yippie-veteranen Jerry Rubin beskriver knark som en konstant rörlig kyss. Drogmiljön är så varm! Samhället utanför är så kallt.

Pingis

Vad är det då för kultur detta kalla samhälle har att ersätta drogkulturen med? Vad kan samhäller erbjuda dessa problembarn istället för knark? Ping-pong?

Sanningen är väl att den sortens kultur som finns kring knarket – en typ av motkultur – inte kan ersättas. Kan droger ersättas med något i detta samhälle är det högt tvivelaktigt om ping-pong är det fullgoda alternativet. Dessutom kvarstår det faktum att droger har funnits i alla tider och i alla kulturer. Och en liten grupp människor har, om inte missbrukat så i alla fall brukat dessa droger.

Utraderas den illegala drogmarknaden i samhället och den oersättliga motkulturen lever vidare utan droger, börjar eldar brinna som snart mynnar i explosion. Vetskapen om detta torde vara spridd även i samhällsledarnas kretsar.

Eldarna släcks

Det frö som inte får lämplig jord att gro i dör snart. Vissa frön är dessutom "olämpliga" – då finns det ingen anledning för någon trädgårdsmästare att vattna dem.

Motsättningarna mellan etablerade samhällsnormer och motkulturens livsåskådningar är påtagliga. Eldarna släcks innan det blir explosion och den glödande motkultur som inte helt kan tillintetgöras hänvisas till underjorden. Där stannar den.

Den människa som sitter fast, och inte får den själsliga näring som just hon behöver, går så lätt under. Till exempel med hjälp av nålen i armvecket eller – i tider av brist på droger – kniven i handleden. Men bakom dessa järnridåer av drogrus och depression finns alltså inte något annat än ett dolt missnöje och en kvävd rebell-anda.

Det måste vara en lycka för detta kalla samhälle att så många av dess "svarta får" går under. På så sätt undviks konfrontationer.

Bälgarna fram
– sätt fart på glöden
– låt glöden bli eld
och elden. . . !

Kim Hagström

Bakgrund

Den nya socialdemokratiska regeringen har lovat att ge fler ungdomar möjlighet till gymnasieutbildning samt ordna fler beredskapsarbeten. På detta sätt vill man hindra utslagning bland ungdomar.

Myndigheterna har också länge haft ett öga på det som anses vara olämpliga miljöer för ungdomar och ser gärna att "dåliga inslag inöjesutbudetför unga" förbjuds". Dåliga miljöer för unga anses vara till exempel ställen där narkotika förekommer, kanske främst spelhallar. Kontrollen av dessa kommer säkerligen att skärpas. Till detta hör att öka intresset för legitima fritidssysselsättningar bland ungdomar.

Regeringen har också tillsatt en ny kommission mot narkotika. Denna kommission består av polismästare Hans Holmér, justitieråd Staffan Vängby samt Jan Nygren (SSU).

Kampen för samhällsanpassning av ungdomar blir dyr, men på lång sikt kommer staten att tjäna på det. Återanpassning av asociala ungdomar är ännu dyrare. . .

ALICE COOPER

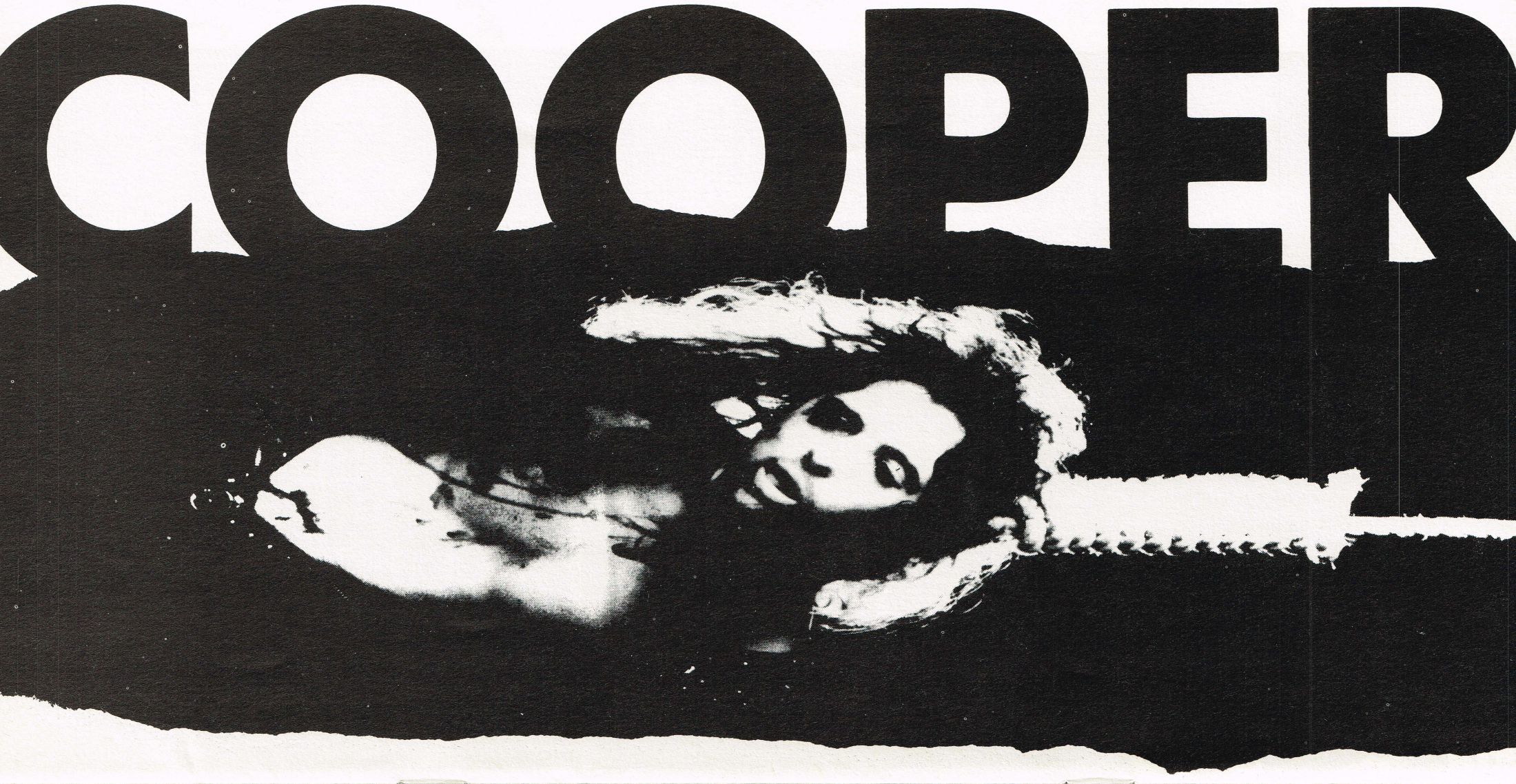

DOLLAR DEMONEN

"I'm a gambler and I'm a runner. But you knew that when you laid down. I'm a picture of ugly stories. I'm a killer and I'm a clown."

Alice Cooper är den amerikanska drömmen som den egentligen ser ut. "Welcome to my nightmare". År 2000 blir han USAs president, trycker på knappen och blåser hela världen åt helvete till dånet av "Elected". Ett fulländat slut på en väg kantad av glitter, stålar, spyor, sperma och blod.

Denne fallne ängel heter egentligen Vincent Furnier. Dr Jekyll & Mr Hyde. Mr Nice Guy – "No More Mr Nice Guy". På scenen en demon, privat en golfspelande affärsman. Vince var prästens son och mobbades i skolan, hans revansch blev originell. Han kunde blivit en ny Manson, men istället blev han perverterad rockstjärna och mångmiljonär.

I sin hemstad Phoenix, Arizona, startade han ett rockband tillsammans med skolkompisarna Glen Buxton (gitarr), Michael Bruce (rhytm gitarr, keyboards), Dennis Dunaway (bas) och Neal Smith (trummor). Detta ganska usla band kallades Earwigs, Spiders, Nazz och slutligen Alice Cooper.

1968 flyttade de till Hollywood och spelade på de skitigaste ställena. Det var en hård tid för de blivande miljonärerna. De blev magrare för var dag som gick tills den bisarre undergroundgurun Frank Zappa såg deras utflippade scenshow, när resten av publiken gick ut för att spy i rännstenen gick Zappa fram och skrev kontrakt med gruppen.

I november -69 gav Straight ut Alice Coopers första LP – Pretties for You. Sex månader senare utkom Easy Action. Musiken på de här plattorna var Beatlesinfluerad och medelmåttig, scenshowen var fortfarande det som skiljde gruppen från mängden av B-musiker.

Nu flyttade de till Detroit, motorstaden som är berömd för high energy rock. De lämnade också Straight för Warner Brothers och med hjälp av topproducenten Bob Ezrin kom genombrottet med "Love it to Death". LPn innehöll deras första hit – USAs svar på My Generation, låten var "I'm Eighteen": "Lines form on my face and hands lines form from the ups and downs. I'm in the middle without any plans, I'm a boy and I'm a man "

En rocklåt med den magi som tidigare saknats. Alice hade fått en ny råare och effektivare sångstil.

1971 kom "Killer"-konceptet, en LP och turne' under detta namn körde över hela showbiz i USA. Alice Cooper hade utvecklat en scenshow som var förödande i sin slagkraft, aldrig tidigare hade en rockkonsert överensstämt så väl med vad den surrealistiske teaterteoretikern Artaud kallade Grymhetens teater. Med sex och våld som grundelement skapades en voodoritual som svepte med sig kontinentens tonåringar.

På scenen utförde Alice erotiska lekar med sin boa constrictor Kachina, han slaktade djur och halshögg dockor. Prästsonen hade blivit demonbesatt och uppträddesom djävulen inkarnerad. Ett uttalat sado-masochistiskt förhållande mellan Alice och publiken hade uppstått. Som klimax på varje konsert lät emellertid Alice sig själv bli avrättad genom hängning. Den gamla myten om den hängde guden i modern tappning.

"Killer"-LPn är i mitt tycke den bästa Alice Cooper åstadkommit i musikalisk väg. Omslaget pryds av ett ormhuvud och texten tycks vara skriven av en debil utpressare, en bild av the hanged man himself medföljer. Musiken är suggestiv, aggressivitet blandas med melankoli och skönhet. "Under my Wheels", musik att lyssna på när chevan öser fram på motorvägen.

"Be My Lover": "I told her that I came from Detroit City, and I played guitar in a long haired rock'n'roll band. She asked me why the singers name was Alice, and I said listen baby you wouldn't really understand, then I said baby if you wanna be my lover you'd better take me home cause it's a long long way to paradise and I'm still on my own".

"Halo of flies" – flugornas herre talar. Den hånfulle trickstern hånar och skrämmer. Flummiga gitarrer och tunga trummor kompar hans väg.

"Desperado" – en giftig och ond blomma. Genialiskt utnyttjande av rockens snäva ramar. Outlaw-romantik.

"You drive Me Nervous" slår det mesta inom punkmusiken i fråga om driv och nerv. Låten har såväl tyngd som speedat tempo.

"Yeah, Yeah, Yeah" – löjligt banal refräng, men frenesin i musiken är skön.

"Dead Babies" – ett makabert spår, Alice Cooper slungar sig in i det amerikanska samhällets ruttenhet och skildrar iskallt den likgiltighet som blivit patologisk, där ett nyfött barn inte betyder mer än en plastleksak.

Titelspåret är en rak tung rocklåt som kulminerar med en melankolisk melodi och monotona trumvirvlar, det är soundtracket till dödandet av guden.

"Killer blev alltså en succe'. I lanseringen ingick bl a att man arrangerade jättelika totalt dekadenta parties för massmedias representanter och folket i branschen. Dessa groteska tillställningar inkluderade attraktioner som dvärgar, transvestiter, striptease-artister och fri sprit. Naturligtvis rullade den första miljonen dollar in på nolltid. Bra musik & vulgära marknadsföringstricks = DOLLAR. i ett samhälle som gjort moralisk bankrutt på alla nivåer.

72 släpptes "Schools Out", titellåten blev en jättehit. Alice Cooper uppträdde nu som total rebell. Skolorna skulle sprängas i luften och tonåringarna jublade.

lade. "Schools Out" är förmodligen den bästa låt om skolleda som gjorts, med den skrev Alice in sig i rockhistorien.

De övriga låtarna på plattan höll inte alls samma klass men Bob Ezrins superba produktion bidrog till ett lyckat helhetsintryck. "Gutter Cat vs. The Jets" byggde på Bernsteins West Side Storymusik och är en av höjdpunkterna på plattan-

LPn blev en multimiljonsäljare och nu kom det stora internationella genombrottet. Om de trosor som medföljde varje ex av skivan medverkade till framgången kan vara svårt att bedöma, men det är mycket troligt.

Nästa år var det dags för "Billion Dollar Babies", en mycket bra rockplatta. Musiken var tyngre än tidigare och mycket kompetent. Alice Coopers perverterade drag framhävdes kraftigt: "I love the dead before they're cold, They're bluing flesh for me to hold." En hymn för nekrofiler, varför inte i en nekrofil civilisation?

Titellåten har en monumental tyngd och säregen stämning som gör den oemotståndlig: "We go dancing nightly in the attic While the moon is rising in the sky. If I'm too rough tell me, I'm so scared your little head will come off in my hands".

"Elected" var en omarbetning av "Reflected" från första LPn. 1973 års Alice Cooper hade sannerligen funnit ett effektivt rocksound och i ny tappning blev den gamla låten en fullträff. "No More Mr Nice Guy" – Alice Cooper när han fascinerar som mest. En optimal hit med originella harmonier och stilettskärpa.

"Billion Dollar Babies" trampade ner alla tabun, den var obscen, kall, motbjudande, klibbig och rå. Men den var också musikaliskt genomarbetad, suggestiv och nyskapande.

Omslaget visade tydligt vad det ytterst var fråga om, bandet poserar bland de miljoner dollar de lyckats sno åt sig – åt konsumenten medföljer en låtsassedel på en billion dollar. Se vem det är som tar dina stålar, i gengäld får du den här skiten, men det verkar ju vara så du vill ha det. Eller hur?

Ännu en gång avslöjade Alice Cooper med en cynisk gest att rockbranschen är rutten i kubik och samtidigt tjänade bandet mer pengar än någonsin...

Turnen som åtföljde "B. D. Babies" blev en av de mest framgångsrika som gjorts i USA. Den absoluta toppen hade nåtts, den amoraliske fifflaren hade gjort klippet.

Naturligtvis blev han en vagel i ögat på alla rättänkande magistrar, vänner av den progressiva ordningen, självutnämnt normala människor och många andra. Alla kunde de se Råttfångaren från Hameln när han med förföriska toner dansade bort med barnen mot en säker undergång.

Nåväl, "de präktiga" kunde inte stoppa den whiskeydruckne demonen och 1974 kom "Muscle of Love". Plattan innehöll en verklig topplåt som följdaktligen blev en hit: "Teenage Lament". "What a drag it is these gold lame' jeans Is this the coolest way to get through your teens? Well I cut my hair weird I read that it was in I looked like a rooster that was drowned and raised again". Ännu en "teen anthem" var skapad.

Som vanligt var titellåten en grym och laddad killer. Andra lyckade spår på plattan var "Big Apple Dreaming", "Woman Machine", och "Man With the Golden Gun". Musiken på LPn bestod mestadels av rak rock men de drag av filmmusik som man tidigare kunnat spåra hade nu accentuerats. För övrigt gjorde plattan intryck av att vara något överproducerad.

Senare samma år gav Alice sina gamla kompisar sparken, så kan det gå.

De nya medlemmarna var allihop musiker som spelat med Lou Reed. Alice Cooper fick nu uppbackning av två supergitarrister, Steve Hunter och Dick Wagner. 1975 kom "Welcome to My Nightmare" – en ny genomarbetad mardrömsshow av monumentalt slag åtföljde LPn.

Det som tidigare varit grymhetens teater började slå över i en slags skräck-kitsch. Intresset för Alice Cooper var dock mycket stort och turneerna drog folk, pengarna fortsatte rulla.

"Welcome to my Nightmare I think gonna like it, I think you're gonna feel that you belong, We sweat, laugh and scream here, 'cuz life is just a dream here. You know inside you feel right at home here, Welcome to my nightmare welcome to my breakdown".

"Devils food", "Black Widow" och "Cold Ethyl" är bland det bästa på plattan. De pompösa och självparodiska tendenserna började i övrigt göra sig gällande.

"Alice Cooper goes to Hell" som kom året efter var skickligt gjord men saknade egentlig nerv och nu började även publiken tröttna, kanske började det bli alltför uppenbart att stjärnan levde ett dubbelliv, illusionsnumren hade en skämd lukt. Storhetstiden var över.

Namnet Alice Cooper var emellertid lika etablerat som MacDonalds eller Walt Disney och då kan man sälja skivor i alla fall.

Men de skivor som sedan följde är i mitt tycke mer eller mindre ointressanta. T ex "Lace and Whiskey" låter som soundtracket till en TV-tvålopera.

Alice blev för övrigt varse att livet som rockstjärna ger vissa yrkesskador och fick läggas in på torken.

Massmedia tycks ha tappat intresset för Mr Cooper och en hyfsad rockplatta som "Flush the Fashion" passerade obemärkt förbi.

Förra året fanns det plötsligt en utmärkt "Alice Cooper"-platta i skivaffärerna: "Special Forces".

"Who do You think we are? We don't care We don't care..."

Alice Cooper hade funnit ett nytt sound influerat av den punk och new wave rock han själv inspirerat en gång i tiden. "Special Forces"-LPn var beviset på att Alice fortfarande var kapabel att göra suggestiv rock. Hans nya image var anpassad till 80-talet och den nya versionen av "Generation Landslide" visade på hans vitalitet. Plattans ljudbild var annorlunda, med en märklig djupverkan – spröda keyboardklanger, tunga trummor, dånande gitarrer i fjärran och Alice röst mycket nära. "Skeletons in the Closet" och "You want it, You got it" var två av de bästa låtarna, med bra melodier och originalitet. "You look Good In Rags" påminde om Alice äldre låtar men passade in bland det övriga materialet, mycket tack vare Richard Podolors ypperliga produktion.

"Special Forces" var alltså en platta som fick släktskapet mellan punk och Alice Cooper att framgå klart.

Alice Coopers nya LP bär titeln "Zipper Catches Skin" och är en fortsättning på de ideer som fanns på "Special Forces".

Det är en bra platta där höjdpunkten utgörs av "I am the Future" - en låt som Alice skrivit för filmen "Class of 84", en mörk film om framtida ungdomsuppror och brinnande skolor.

"When does a dream become a nightmare, when do we do what must be done, when do we stand and face the future, when there is nowhere left to run" Take a look at my face I am the future"

Melankoli och frenesi, den klassiska Cooper-kombinationen.

Ibland påminner Alice om dagens Iggy Pop, t ex på ett spår som "I like Girls" Men naturligtvis är Iggy genuin medan Alice Cooper bara spelar en roll och givetvis står Iggy flera klasser högre, men det finns likheter.

Med "I better be good" visar Alice att han kan göra effektfull rock, Dick Wagners gitarr hjälper till att lyfta låten. Wagner har f ö bidragit starkt till "Zipper"- plattans goda helhetsintryck.

"Make that Money" är en mycket bra låt som till största delen är Wagners, så kan en toppgitarrist låta när han är som bäst. Texten är talande för Alice Cooper: "Make that money run like honey on your tongue" "Sentimental fools I make all your rules I've got your cash"

Alice Cooper är ute efter våra pengar igen, men den här gången lär det nog bli svårare för även om han hittat ett nytt, fräscht sound så kommer han att försvinna i mängden.

Ett tag var han en av de vackraste hororna på den bordell som rockindustrin utgör, nu verkar han trots allt ha sett sina bästa dagar. Men vänta bara, den gamle trickstern kommer att slå till igen och då handlar det om något annat än rockmusik.

Han är en man utan moral och med djävulskontraktet i innerfickan.

Clemens Altgård

Janne Carlsson

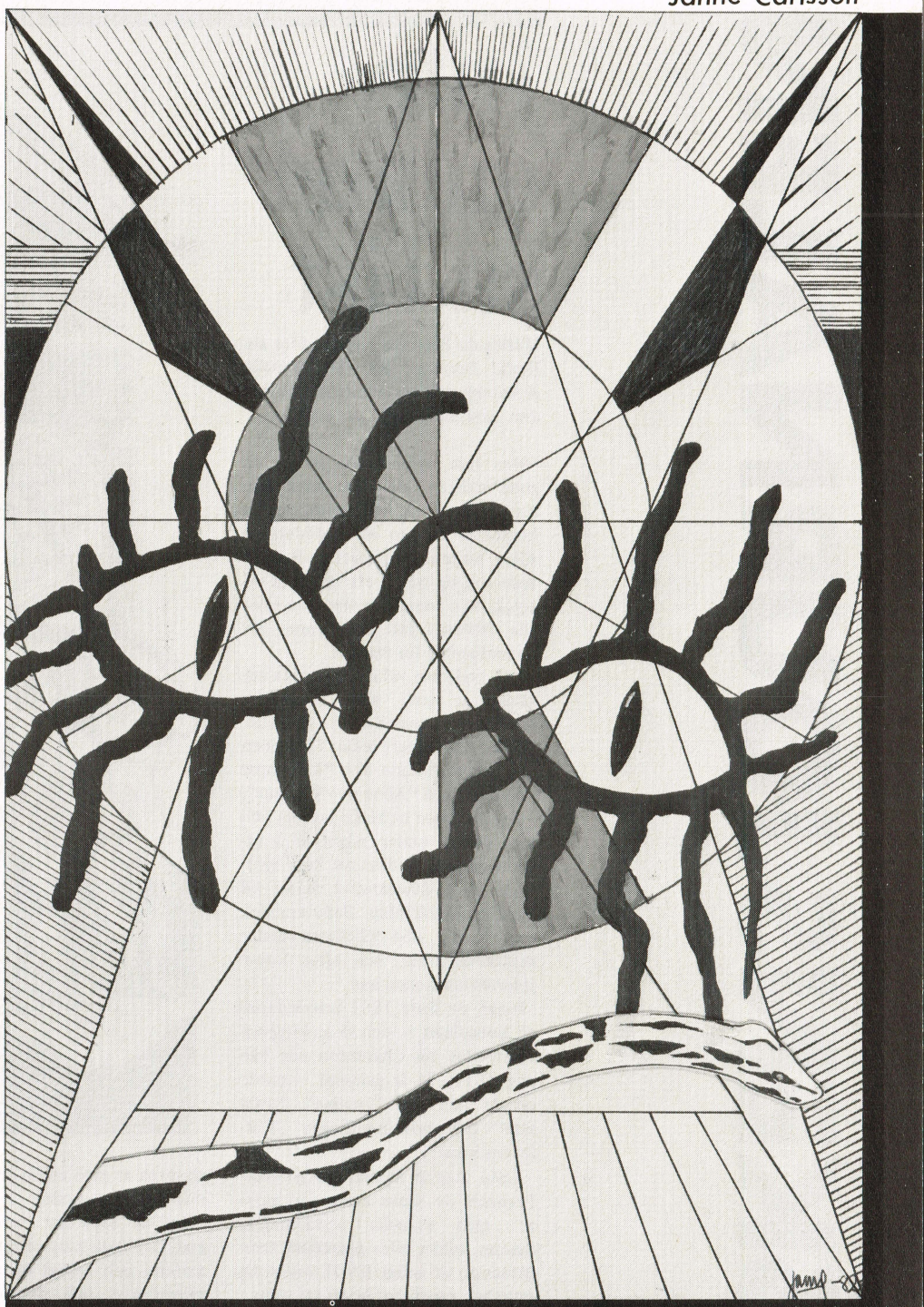

ALI

inte enbart sadist

Markis de Sade var redan under sin livstid beryktad för sina sexuella skandaler och utsvävningar: att vara den mest ohämmade av libertiner.

Men han levde under en tid då guds existens och där med den kristna moraluppfattningen om en himmelsk tillvaro efter döden på allvar började ifrågasättas. Hos de Sade tog sig tvivlet ett vällustigt uttryck: han utmanade med sina sexuella extremer gud att hämnas, att uppenbara sig för honom.

Inte gud men väl det kungliga enväldet av guds nåde reagerade. Markisen placerades i fängelse. Först i Vincennes, sedan i Bastiljen där han författade bl.a "120 dagar i Sodom" och "Aline och Valcour".

Revolutionen befriade honom och han deltog under några år i utskottsarbete till dess att hans motstånd mot dödsstraffet ledde till hans egen häktning. Sade undgick med knapp nöd giljotinen under skräckens dagar, och efter Robespierres fall frigavs han.

Innan de Sade 1801 internerades av konsulatet – och så småningom överfördes till Charenton där han dog 1814, 74 år gammal – publicerade han bl.a "Justine", "Juliette" och novellsamlingen "Kärlekens brott".

Ännu idag är Donatien-Alphonse-Francois de Sades namn förknippat med sexuella utsvävningar. Sadism, bildat efter markisens familjenamn, är enligt SAOL onaturlig grymhet, onaturligt begär att plåga.

Sade hade dock ett uttalat moraliskt syfte med sina skabrösa böcker. Hans ambition var att upplysa inte bara om guds nonexistens utan även om den kristna moralens ohållbarhet då den straffande handen inte längre finns. De pornografiska skildringarna är med andra ord aldrig ett mål utan bara medel.

Hos de Sade har Naturen ersatt gud, och hans natur är uppbyggd av materia och energi och regeras av självintresse och dominans. Dess enda vilja är liv, till varje pris. Den kan inte skilja mellan gott och ont.

Följdaktligen trodde inte de Sade på allmänpreventiva åtgärder. Framför allt avskydde han dödsstraffet som han kallade det "legaliserade mordet".

Om markisen hade varit vid liv idag hade han utan tvivel funnit vilkoren för pornografisk litteratur tillfredsställande.

Men det hade nog också varit det enda han varit nöjd med.

Peder Hammenskog

FOTNOT: Den intresserade läser lämpligen "Markis de Sade" i urval av Magnus Kjellström, utgiven 1968 i Stockholm.

S K I

I Sverige lär skinheads vara en ny företeelse. Men RITA TORNBORG förutser i sin utmärkta bok "Docent Åke Ternvall ser en syn" från 1972 (nu i billig Bok För Alla pocket) skinnhuvudenas ankomst. . . Hör här bara:

"En till synes obetydlig tilldragelse i en av Stockholms minst eleganta förstäder blir till en historisk händelse, diger av konsekvensen. Klippningen inleder en ny period, inte bara för Rolfs del (Rolf, inte Roffe längre), utan för många andra unga män.

De kärleksfullt tuperade hippielockarna börjar försvinna. Storkbon svalbon, jesusfrisyrer börjar minska, förkortas, upplösas. Till och med de välanpassade frisyrerna med lugg och lagom längd, så där till örsnibben och inte längre, till och med de börjar bli allt sällsyntare. Påfallande många bleka, magra och ursinniga pojkansikten syns i tunnelbanorna, biografsalonger, skolsalar. Mustascherna fallen, skäggen rakas bort. Svaga eller flyende hakor blottas hänsynslöst. Polisonger av alla modeller: de smala, de demoniska, de breda, fläskkotlettliknande, de godmodiga, krusiga, pösiga och glesa, alla krymper de undan för undan och en vacker dag finns de inte mera.

En här av asketer, skarpa, välpressade, självdisciplinerade, med blicken riktad inte mot närliggande njutningar, utan långt bort, mot toppar, där det blåser kallt och friskt, fyller långsamt men obevekligt våra gator.

Rolf har startat en ny rörelse.

Ett rop av ursinne från Lötmogatan åstadkommer en hel generations förs-

I shamanernas fotspår

Bland alla banbrytande shamaner i det tjugonde århundradets industrialiserade samhälle hittar man bland alla skilda personligheter namn som Artaud, Huxley, Burroughs och Altgård men fr.a den skygge och självupplösande Henri Michaux.

Denne franske poet föddes inte ens i Frankrike utan i Belgien året före sekelskiftet och tvingades redan från början till motstånd. Att ta struppgrepp på livet. Ett struppgrepp på sig själv, för att häva andningsnöden och tillvarons syrebrist.

Han vägrade delta, vägrade äta, vägrade skriva. Istället hängav han sig åt drömmerier och blev därmed trogen det väsentliga.

Hans texter är ett ständigt sökande och försök att skildra sin egen värld, den yttre såväl som den inre. Han prövar sig fram genom möjligheternas snårskog. Blir besviken på det mesta, bl.a meskalinet.

Den ytterst personliga och självupptagna reseskildringen "En barbar i Asien" finns i svensk översättning.

Prosalyriken är Michaux vapen, på spaning efter närmandet, efter rörelsen. Här pågår en jakt, för att finna och frammana närvaron av ett jag, för att vara läskpapperet för de oräkneliga genomfarterna. Så är också texterna övernaturliga besvärjelser, spända mellan hård saklighet och utdragen väntan. Resultatet blir magiska ramsor, självbespeglade ironier och samtidigt kontrollerad intensitet och rörlig nonchalans.

I sitt litterära sökande har han bl.a lyckats skapa en alter egokaraktär i den naive, oskyldige lille Chaplinfiguren "Plume", ständigt uppfylld av skuldkänslor och ofrivillig likgiltighet, vare sig det gäller restaurangbesök eller anklagelser för hustrumord.

Själv har Michaux svårt att tala.

– Det är så lätt att ljuga när man talar, och i enlighet med sitt hängivna sanningssökande har han vigt sitt liv åt systematiskt utforskning av sina egna gåtfulla hemligheter: att omsätta det inre skeendet till ett iakttagande drama, utan tro på försoningens mysterium.

I Michauxs värld skapas formen efter innehållet. Han tror inte att man drömmer, man dröms, tyst. Formen ger sig själv. Det är ofta resultatet av en stor intensiv ilska, ilska över språket som slår ut över papperet i just de orden, den formen.

Hans diktning är ett allvarligt försök till sabotage. Själv tar han avstånd från dikten. Blotta avsikten att försöka skriva ner en dikt kan ta död på den – det är varje gång en gåva, en gåva som kan tas ifrån en.

Michaux har varit rätt sparsamt utgiven i Sverige. Ordströms Förlag har tidigare givit ut två tolkningar av hans prosalyrik, "Vinkelben" och "Dagar av tystnad". Och nu är det dags för den tredej utgåvan.

Michaux senaste verk är betitlad "Gripa" och redan titeln anger vad det är fråga om: en resa i ord och bild genom jaget och dess genomströmningar. Att hämta upp de häftigaste rytmerna och svängningarna. Att gripa detta, inte med ord eller ljudhärmningar utan med grafiska tecken. Detta åstadkomms genom att öppna sig mot de varelser i världen som ser varandra.

Boken består huvudsakligen av teckningar i tusch. Alla teckningar darrar av denna hänförda strävan till flytande sinnestillstånd. Lite påminner de om kinesisk kalligrafi.

Det är en vibrerande värld fylld av nonfigurativa gestalter. De ser ut att vara summan av en medveten koncentration av hand och tanke i ett oskiljaktligt samarbete.

Michaux förklär sig till tusenfoting, hund, kräfta. Han är en insekt. Han griper tag i den initiala, essentiella, grundläggande rörelsen. Inte sådan man kan se den på ett fotografi utan den man skulle kunna uppleva med förbundna ögon.

Sannerligen ett urval som svänger och som bör behandlas varsamt.

Om tidigare utgåvor av Michaux varit bakelser så är detta tårtan.

HENRI MICHAUX Gripa
Ordströms Förlag

Jörgen Hammenskog

KOLLEKTIV ORGASM

Så har det då hänt! Sverige var under två nätter riktigt kontinentalt. Riktigt energifyllt.

Polis och ungdomar drabbade samman i något som dagspressen rubricerade som kravaller och upplopp. 70 ungdomar arresterades på Gågatan i Malmö.

På dagen centrum för köporgierna med H&M, Gul och Blå, MacDonalds, S-E- Banken, Tempo m fl välkända affärsdrivare.

På natten centrum för ungdomar i åldern 15-20 år. De flesta arbetslösa eller gående i skola. Ingetdera ger några pengar att tala om. Max ca 1500 kr i månaden.

Och alla väntar på att något ska hända. Att komma in på något diskotek eller någon nattklubb är för att inte säga ekonomiskt omöjligt (en öl kostar minst 20 kr, inträde minst 25 kr).

Fredagen den 22 oktober hände något. En papperskorg vältes omkull. Polisen ingrep. Och det hela var igång.

Natten därpå gavs en mera eldfängd repris: då kastades en brandbomb.

Reaktionerna blev de väntade: polisen skyllde på föräldrarna, spriten, och politikerna, ungdomarna på att de ingenstans har att ta vägen

Åskådarna till kalabaliken hade olika åsikter. Vissa tyckte att polisen var brutal, andra att de borde gå hårdare fram..

Nästa helg hade Malmö kommun öppnat några av de normalt helgstängda fritidsgårdarna. De fick nästan inga besökare. Civilklädda poliser blandade sig med ungdomarna på Gågatan.

Ingenting hände. Det hade det nog inte oavsett polisens och kommunens insats eller ej. Som en 18-åring sa: "Polisen har fått sin orgasm och vi har fått vår."

Peder Hammenskog

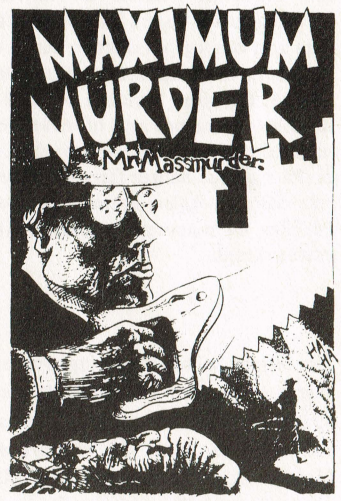

KOMMER

N N !

ta långsamma, sedan allt hastigare svängning från formlöshet till målmedvetenhet. En arme' av strebrar med romardygder, hela byxor, börjar sin uppmarsch. Haschpipor lämnas in på museer, pinglande kedjor och indiska skjortor likaså. Myrorna översvämmas av broderade afganpälsar.

De äldre står först rådvilla, sedan drar de en djup suck av lättnad, de applåderar rent av, för att till sist gå till att klaga över ungdomens hänsynslöshet."

"...till frisören på Svandammsplan och låter sitt långa hår falla. Han nöjer sig inte med en knegarklippning. Våldshandlingen består i en våldsam snaggning. Han tvingar den förundrade och inte alls uppskattande frisören att plöja ett brett band vid hårfästet med sin klippapparat. Efter hand, och trots frisörens ängsligt upprepande "vi tar väl litet lagom", framträder en smal, välformad skalle, en ursinnig käklinje och ett allmänt tycke av askетisk Hitlerjugendledare."

BÖCKER FRÅN FÖRLAGET GALDER

Gertrude Stein – Texter 1908-46 35:–
Adalbert Stifter – Kondoren och Vilda blommor 25:–

STENCILHÄFTEN FRÅN FÖRLAGET RABALDER

Stefan Themerson – Vov vov eller Vem dödade Richard Wagner? 7:–
Andy Warhol – Från A till B 7:–
Ola Hansson – Tryckt och otryckt (två häften) 12:–
Oswald Spengler – Stadens själ 7:–

Vid beställning över pg 441 81 28 – 7 »Antonsson» porto inkluderat.

Jan Henrik Swahn

EN RESTAURANG I PARIS

Javisst, unga idealister hittar man fortfarande, även om den tid verkar vara förbi då de växte på träd. Men såna som har mer än halva livet bakom sig, som upplevt världskrig och förtryck, hur kan de orka att fortfarande se idealistiskt på livet?

För ett litet tag sen träffade jag en som kunde: en glad plirande korsikan i dryga femtioårsåldern som driver en liten restaurang i femtonde arrondissemanget, 12 rue de l'Amiral Roussin. Sampiere Corsu heter den och är berömd för att man kan äta gratis där om man tycker att man inte har råd att betala. Och tycker man att plånboken står pall för det så finns det en trälåda vid utgången där man kan göra rätt för sig. Menyn är inte alls tokig. Man får förrätt, huvudrätt, dessert och rikligt med vin. Dessutom är det musik och poesiuppläsning och teater tre gånger i veckan.

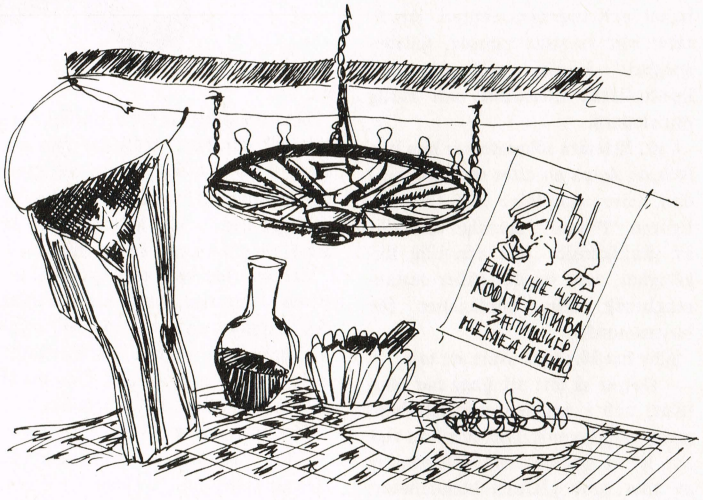

Korsikanen, Claude Lavezzi, slår ödmjukt ifrån sig. Restaurangen har funnits sen början av sjuttiotalet men den skulle aldrig ha klarat sig utan det massiva stöd han har fått genom åren. Vid hans sida har ständigt funnits ungdomar beredda att arbeta tolv timmar om dagen för i stort sett bara kost och logi, en slaktare har givit honom astronomiska krediter, en advokat har hjälpt honom i den nästan hopplösa kampen mot oförstående myndigheter och omänsklig byråkrati. På väggarna hänger flera affischer från olika stödgalor, minnen från de tillfällen då restaurangen glidit mot ruinens brant.

Stämningen är gemytlig. Miljön är minst sagt klassiskt fransk. De små borden har rödvitrutiga dukar. Det hänger tunga oxkärrhjul i taket och väggarna bärs upp av breda ekstockar. I fönstret ligger en hög väldiga baguettebröd och en kniv som skulle kunna klara av betydligt tyngre uppgifter än att skära bröd. Det mesta av stämningen står dock Claude själv för.

Ständigt leende och med en cigarett i mungipan går han runt bland borden som en liten Napoleon. Med jämna mellanrum går han bort till grytan och lastar upp mat på ett par tallrikar. Sen kommer kan tillbaka, plirande och pratsugen. Han duar oss med en självklarhet som är otroligt ofransk. Jag frågar honom om en tatuering som han har på armen och mer behövs inte för att han ska sätta igång, omöjlig att stoppa:

"Det är en musketör det här. Det var under kriget. Vi var tvåhundrafemti fransmän som deltog i tredje internationalen. Vi kämpade i Ryssland men det var mot fascismen vi slogs, inte för Ryssland. Nåväl, vi fransmän ville utmärka oss på något sätt så vi tog och tatuerade en musketör på armen, varenda en av oss. Och så hade vi en ryskfransk flagga med en på-

målad musketör och devisen 'en för alla, alla för en'. Fast det var hårt, vi var bara tjugosju som kom tillbaka med livet i behåll."

Och så fortsätter han att prata om annat. Om frihetsrörelser som han har deltagit i, om Korsikas kamp för självständighet, om. . . Restaurangen är full av frihetssymboler, solidaritetsmanifest och kommunistiska affischer. I bakgrunden sjunger Leo Free' att endast poeten har rätt.

Claude verkar inte för ett ögonblick tro att kapitalismen har kommit för att stanna. När han pratar ser man att han tänker: vår tid kommer! Och ovanför honom ler Che Guevara segervisst och drar ett djupt bloss på en gigantisk havannacigarr.

I en liten skrift som restaurangen tillhandahåller åt alla som vill läsa har jag tagit del av dess historia, dess svårigheter och insatser genom åren.

45.000 gratis middagar har man hittills hunnit servera. Dessutom har man kunnat ge ekonomiska bidrag åt en mängd människor som hotats av definitiv utslagning och som samhället har givit kalla handen.

Där står också att läsa om de som haft gott om pengar men tyckts det varit häftigt att gå ut och dinera utan att betala ett öre för kalaset. Men de ungdomar som gick dit varenda kväll under en hel vecka och hällde i sig mat, vin och konjak för allt de var värda åkte på en rejäl nit. Sista kvällen satte Claude på sig sin höga kockmössa och överlämnade med sträng min en diger nota.

Hur gjorde vi själva? Jovars, vi betalade en hyfsad slant även om vi inte precis har det överdrivet bra med slantar. Men det kan han vara värd, den gode Claude.

Gå dig själv nästa gång ni planterar er i Paris! Minnet av maten förbleknar kanske, men Claude, honom glömmer ni aldrig.

STORSTADS POESI

För ett år sedan skrev jag och en vän ett poem på muren under viadukten mellan spårvagnshållplatsen och Gamlestan'. Det var en sådan natt då vi berusat oss på Majakovskij. Clownsminkade, klädda som clowner med färgpytsar och penslar i händerna, gick vi ut för att säga till människorna, vad vi ville säga människan. Futuristhästarna stegrade sej på våra pannor.

Brinn så länge du lever
låt ingen släcka din glöd
Brinn så att vi alla kan se dej
vägra vara levande död

I ett års tid stod orden på muren. Oantastade. I ett års tid har de etsat sej in i människorna. Snöig vintermorgon. Lövspricksande vårdag. Ljum sommarkväll. Oantastade. In i våra medvetanden. Likt en tatuering.

En våtfuktig höstdag tvättades de bort av kommunens grågossar. En mur blev åter en mur.

Idag tidig morgon, två dagar senare, passerar jag viadukten igen. Någon hade åter skrivit poemet på muren. Någon brinnande. Någon levande. Hästarna börjar galloppera i mej. Löven börjar grönska. Falla uppåt. Förhoppningar väcks. Om framtiden. Om människan. Om poesins. Vägra vara levande död. Mur blir åter poesi. Blir ord på vägen mellan spårvagnen och Gamlestan', mellan Gamlestan' och spårvagnen, mellan livet och livet. Poesin driver språket framåt. Poesin driver själva livet i den riktningen. Framåt. Och det kommer aldrig att kunna tvättas bort.

Stefan Linderoth

Kickar

Stora förväntningar. Ja, det har skrivits så mycket om Dom Dummaste att dom måste ha känt kraven surrande kring sina huvuden. Den otroliga Rössel/Clevemankasetten, två kraftiga singlar, en mängd mer eller mindre kaotiska live-framträdanden och så nu, äntligen, en LP.

Inledningsspåret "Jag behöver en kick" stormar fram, ledd av Clevemans KRAFTIGA röst. Vartenda ord går fram spikrakt. På "Kulor" är det Rössel som mässar en Cohen-inspirerad text. Det är tungt, proffsigt och spännande. Snabba associationer och desperata känslor. Både Cleveman och Rössel SJUNGER texterna som om inget annat existerar.

En låt, "Hymn för oktober" får mig att känna obehag. Det handlar om ett monotont men träffsäkert komp till en sensommar-vemodig text och jag ser/hör John Cales kropp sväva ovanför och varför inte? – live gör dom ju "Heartbreak Hotel" lika bra som Cale själv.

"Våroffer" exploderar en bit in på skivan: hackiga gitarrer och raspiga blås och så Clevemans KÖTTIGA röst. Det här är inte Sverige! Det är musik från nån annanstans.

Texten till "Kapten Krok" öppnar dörren till sjukhusrummet, jag ser de gulvita väggarna och dras in medan jag höjer volymen. Refrängen dundrar och jag känner mig påträngande: tar del av något personligt.

Volymen fortfarande rasande hög och just så här tror jag att titelspåret ska upplevas. Makabert och förödande. Det är djävulen själv som styr ångvälten – rätt in i mina öron.

En snabb blick på LP-omslaget – silhuetterna från Dom Dummaste dyker upp, en efter en, som uppfällbara måltavlor, hotfulla och krävande och dom vet att dom har lyckats. Jag varken vill, kan eller vågar skjuta.

Christian Cavallin

Guld

Ola Åstrand

På Underjordiska Lyxorkesterns platta "Prärieromanser" finns en massa underbar musik, väl genomtänkt och arrangerad.

Spåren är stämningsfullt och i ibland drömskt orkestrerade, på ett sätt som för tankarna till Beatles senare arbeten. Dubbla bottnar och fullt av associationer.

Det är en "ren" musik, som sedd med ett barns ögon (lika kaotisk), klart och säkert uttryckt. Med andra ord förbannat välkomponerat. Sitar-lika gitarrslingor broderar luften i suset kring hästarnas hovar.

Den gamla kabare'orkesterns slickade blåsare har hamnat mitt ute i kulregnet.

"Klart att jag struntar varifrån du är, jorden snurrar väl lika överallt"

Sagan blir verklighet. Var dag ett äventyr. Om ni visste vilken värld ni rör er i...

Det är pretentiöst och de har lyckats. Ett mästerverk!

Kärlek

Detta är ingen recension
detta är en hyllning
till rock'n'roll
till rhythm'n'blues
till Wilmer X,
som kan, vill och har, åtagit sig att förvalta arvet från vår musiks rötter. Efter 2 singlar, 1 MP och 1 LP, har de nu, på denna senaste LP helt och fullt lyckats att transformera den känsla och äkta glädje, som finns i musiken live, till skiva. Med enbart eget låtmaterial och sin egen kärlek till den musik de gör, har de klarat konststycket att göra en stor och magnifik rock'n'roll-LP. Detta är musik för oss som vill dansa, festa, leva och älska. Låt oss glömma alla svartsynta trendnissar!

Ann Olander

NYA NUMRET AV 'n ROLL

-NU I PRESSBYRÅN!

Vi har buntat ihop
en extra tjock julklapp åt er
som inte har tålamod att vänta till den 24:e!

Klappen innehåller: **********

*JOHN LENNON * SPANSK PUNK * JOHNNY ROTTEN*
-efter Beatles

mm mm

ERBJUDANDE!

För 55:- får du alla nummer av 'n ROLL 1983 (8nr) + Julnumret 1983 + en av följande LP-skivor:

MIKAEL WIEHE
"De ensligas allé"
DAG VAG
"Sju lyckliga elefanter"
LOLITA POP "Falska bilder"

Erbjudandet gäller januari -83 ut!

Ja, jag vill prenumerera på 'n ROLL för endast 55:-, och betalar när inbetalningskortet kommer på posten.

Jag kryssar för den LP jag vill ha:

☐ MIKAEL WIEHE
☐ DAG VAG
☐ LOLITA POP

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

Frankeras ej.
'n ROLL betalar portot.

'n ROLL

SVARSPOST
Kundnummer 70 626 007
402 30 Göteborg

SANNINGEN OM MOTORSÅGSMASSAKERN...

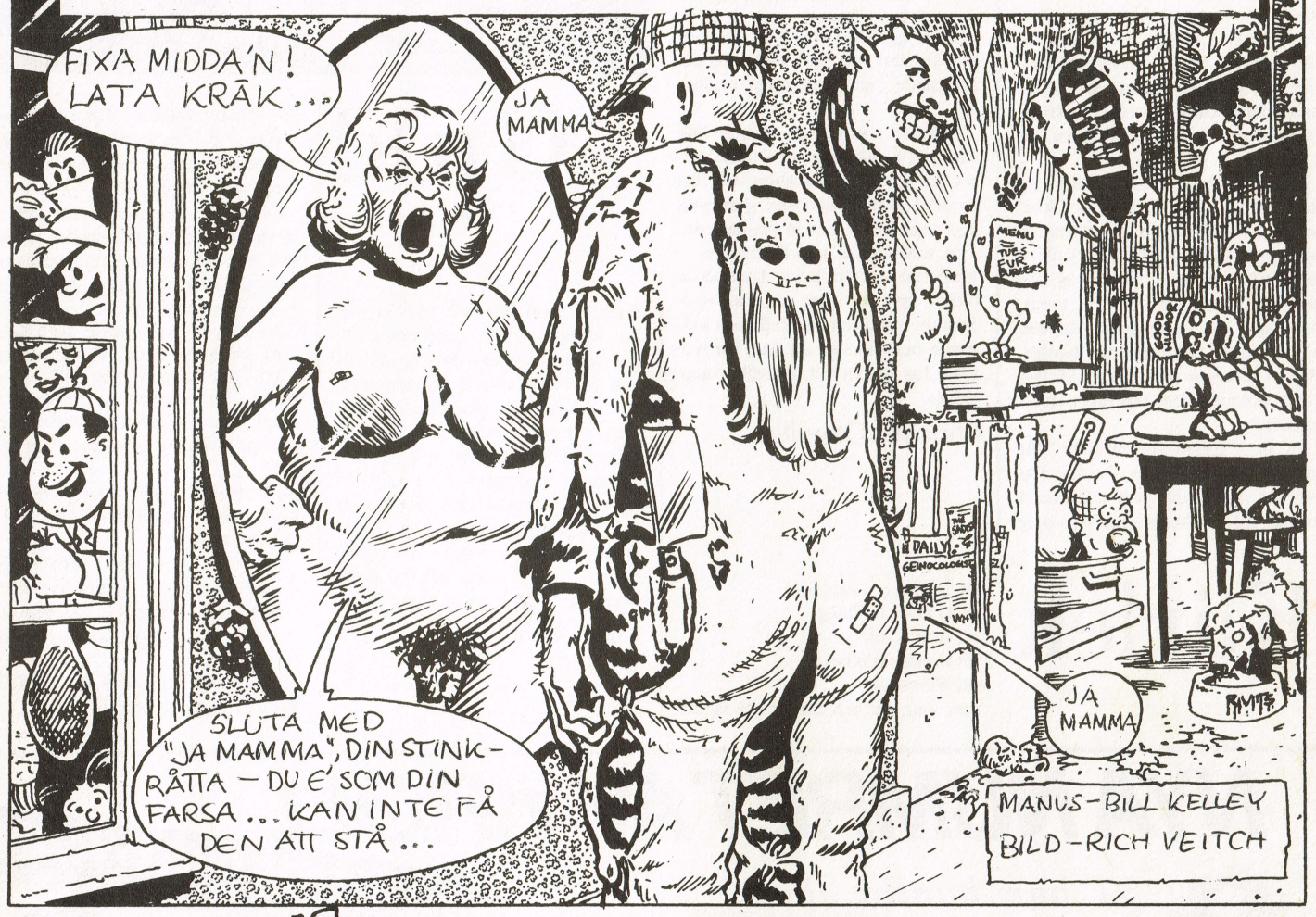

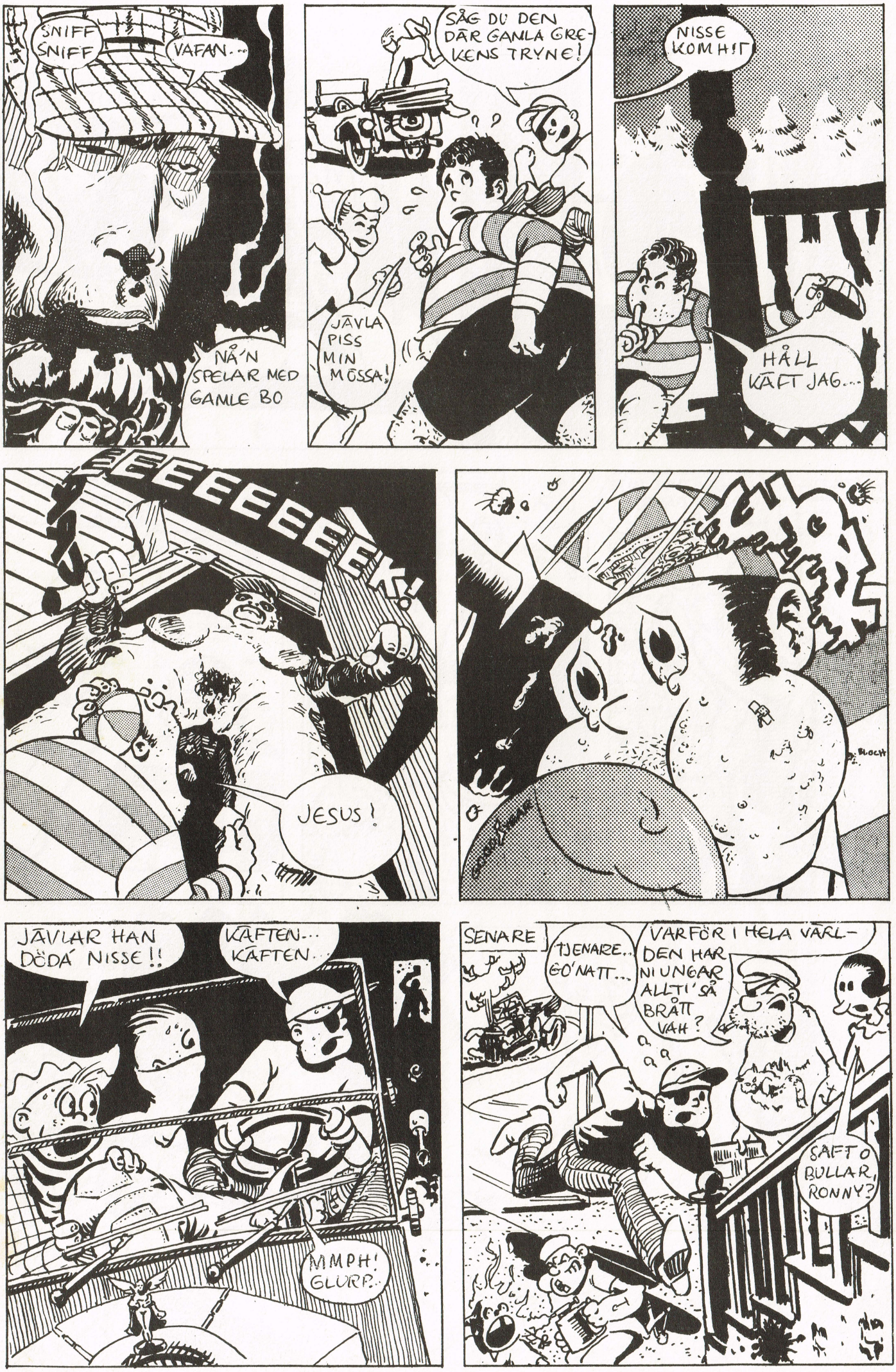
SNIFF SNIFF
VAFAN...
NÅ'N SPELAR MED GAMLE BO
SÅG DU DEN DÄR GAMLA GREKENS TRYNE!
JÄVLA PISS MIN MÖSSA!
NISSE KOM HIT
HÅLL KÄFT JAG...
EEEEEEEK!
JESUS!
BLOCH
JÄVLAR HAN DÖDÅ NISSE!!
KÄFTEN... KÄFTEN...
MMPH! GLURP..
SENARE
TJENARE.. GO'NATT...
VARFÖR I HELA VÄRL- DEN HAR NI UNGAR ALLTI' SÅ BRÅTT VÄH?
SAFT O BULLAR, RONNY?

JÁ SKA ALDRIG SPRÄNGA EN BREVLÅDA MER, I HELA MITT LIV.
FLAP FLAP FLAP
SKÅ DU LÅTA NÅRA PUNKSVIN GÖRA DEJ TILL ÅTLÖJE, DIN SKABBIGA IDIOT?
BATES MOTEL
ÅNEJ, FRUN... GAMLE BO FIXAR DOM SLYNGLARNA..
NÄSTA DAG
VI BERÄTTAR INTE FÖR NÅN OM DET HÄR FÖRSTÅTT?
O.K. RONNY!
OH HOME ON DERANGE
KISS MY ASS
HARRU GUMMI RONNY?
CLICK
CLICK
CLICK
JA, LISA
FRÖKEN, NISSE STINKER!
2 QUALUDES +6 JOINTS =0
SUCK FACE
WHAT IS REALITY?
WHAT ISN'T?
NISSE?
NISSE... DU SER HEMSK UT! HAR DU GJORT LÄXAN!
DESSA STORA, VIDRIGA KVINNOR...
NÅVÄL UNGE MAN STRÄCK FRAM HÄNDERNA!
JAG MÅSTE HÅLLA MEJ KALL
VREEE
VREEEE
VREEE
DEMONER ÄR VAD DOM É

BAH! ÖPPNA UPP DOM SOM EN BURK BÖNOR
TEACHERS ARE LIKE FLIES-- THEY BOTHER PEOPLE AND EAT SHIT. T.Y.
O.K. TA FÖR ER UNGAR
HOOPER
CHAIN SAWS
RENSA UPP SKITEN NÄR DET ÄR KLART.
SPLUT
OKEJ! NU HAR BOSSE DOM I NÄTET
BO FIXA DOM NU!
HUH?
JA MÅSTE GÅ TILL BADLUMMET
WHOP POP HUP FMEH CHOP FO POOP SNAK TUP THRUP HUP
WISCONSIN 57
7TH CAVALRY
NGAHH!
CRUNCH CRUNCH CRUNCH

GOSSE!
HALLÅ UNGAR... KOM HIT... GENAST
GEINYEA
DET ÄR REKTORN ULP...
VARFÖR I HELA VÄRLDEN MÅSTE NI UNGAR STÄLLA TILL TRASSEL, HAH? VARFÖR I HELA VÄRLDEN MÅSTE NI SPRÄNGA BREVLÅDOR OCH SÄTTA ELD PÅ PÅSAR MED HUNDSKIT, HAH?
SHMEKITY SHMEK
SHMEK SHMEK SHMEK SHMEK SHMEK ETC...
BAZOOGA
ABRAHAM LINCOLN'S BUST
OCH VARFÖR I HELA VÄRLDEN GÅR NI INTE TILL MATSALEN OCH ÄTER SOM ANDRA UNGAR, HAH?
SKYNDA PÅ!
ÖH, ALLA UTOM DU, ÄLSKLING!
KICK ME
LICK ME
FEEL FEEL
PUH! DET BLIR DEN SMALA VÄGEN FÖR MIG I FORTSÄTTNINGEN
PRINCIPAL
MANDATORY ASSEMBLY NOTICE "GOING GOING GEIN" NOV. 25
BAKE SALE
SAMMA HÄR!
BALL GAME
GEIN' FISHIN'
JAG SKULLE KUNNA ÄTA EN HÄST!
KÖTT PÅ BORDET! RAP!
THE END

VI HADE GÅTT GENOM SNÖSÖRJAN. HON BODDE UPPE BAKOM VITA BERGS PARKEN. TRAPPUPP-GÅNGEN LUKTADE SOM HOS...

... MORMOR, JAG VAR BEREDD PÅ ATT VÅNINGENS DOFTER SKULLE GÅ I SAMMA STIL...

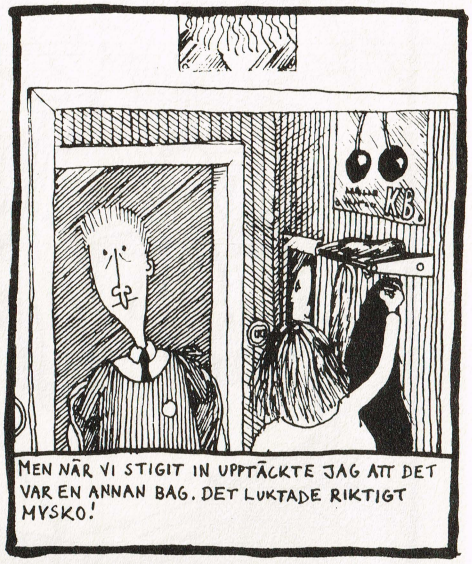

MEN NÄR VI STIGIT IN UPPTÄCKTE JAG ATT DET VAR EN ANNAN BAG. DET LUKTADE RIKTIGT MYSKO!

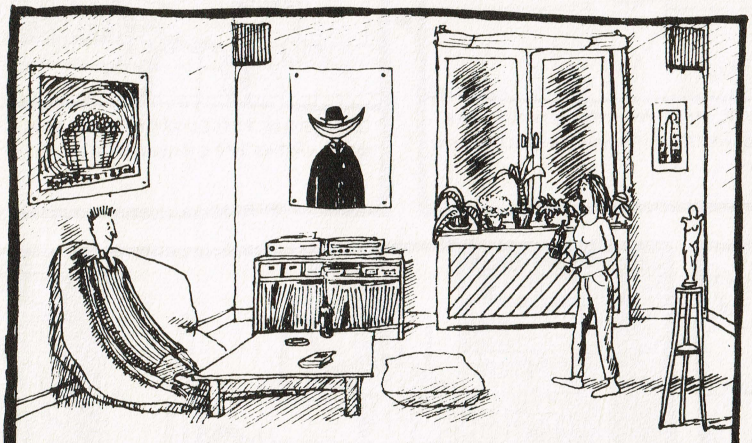

HON HÄMTADE FRAM EN FLASKA TIRNAVE, SATTE PÅ MARLEY OCH TÄNDE NÅGRA LJUS. JAG KRÖP UPP PÅ EN OFORMLIG KUDDE, OCH FÖRSÖKTE FÅ STÖD MOT VÄGGEN.

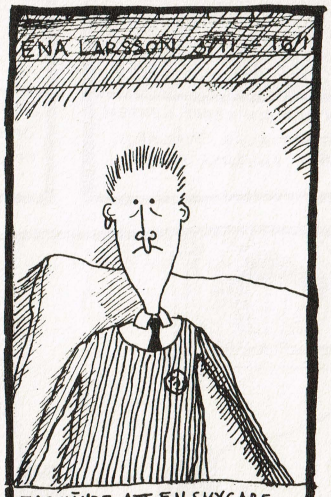

JAG KÄNDE ATT EN SMYGARE SOM SKULLE KUNNA PARFYMERA LITE VÄL HÄFTIGT VAR PÅ VÄG...

JAG KLÄMDE ÅT OCH TÄNDE EN CIGG IFALL ATT... BÄST ATT TÄNKA PÅ ANNAT!

•MAHJONGJACKOR OCH TANTRA•

ETT VÄNSTERKNÄCK AV BRÖDERNA JSTRÖM 1981

– KUL KVART HÖRRU... VAD PRÖJSAR DU FÖR DEN?
– JA, DEN GÅR PÅ...
– JA JUST DET HÖRRU, DET VAR INTE DUMT – OCH NYSLIPAT GOLV OXÅ. Å HÄFTIG STATY, HÖRRU, Å ÄR INTE DET DÄR DU PÅ FOTOT DÄR, VA!?

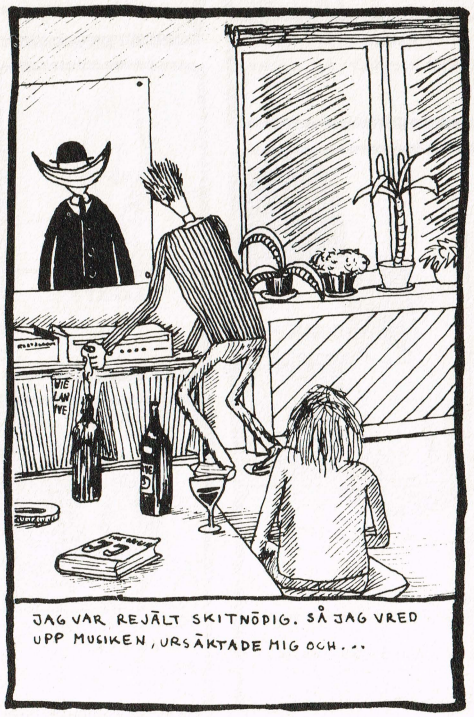

JAG VAR REJÄLT SKITNÖDIG. SÅ JAG VRED UPP MUSIKEN, URSÄKTADE MIG OCH...

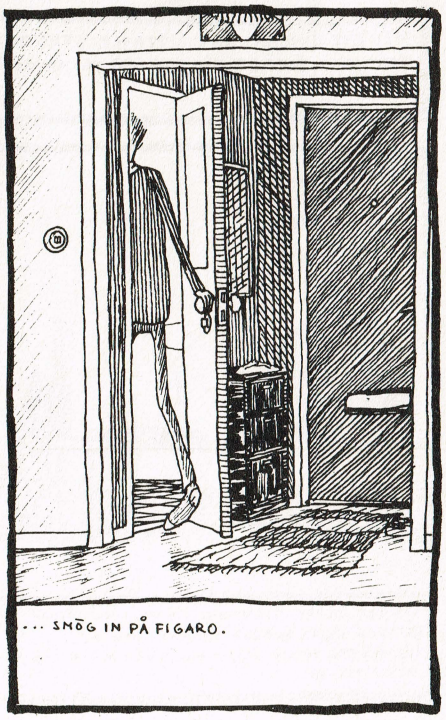

... SNÖG IN PÅ FIGARO.

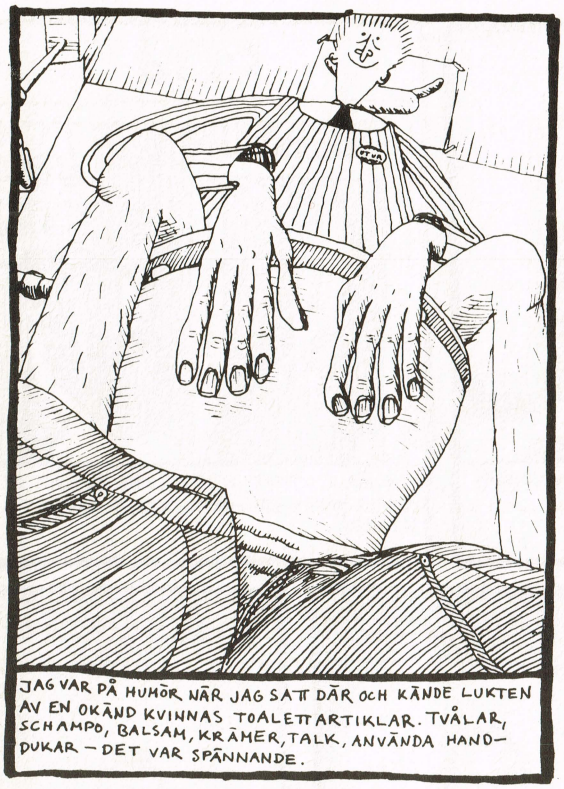

JAG VAR PÅ HUMÖR NÄR JAG SATT DÄR OCH KÄNDE LUKTEN AV EN OKÄND KVINNAS TOALETTARTIKLAR. TVÅLAR, SCHAMPO, BALSAM, KRÄMER, TALK, ANVÄNDA HANDDUKAR – DET VAR SPÄNNANDE.

PLÖTSLIGT GICK DET EN KALL KÅR LÄNGS RYGGEN: INGET PAPPER! SKULLE MAN ROPA OCH BE OM EN RULLE?

HERREGUD! KANSKE KUNDE MAN ANVÄNDA FILSINGARNA OCH SEN KNÖLA NER DOM I JACKFICKAN PÅ VÄG UT?

JAG VAR MATT AV UPPGIVENHET, NÄR JAG OVÄNTAT FICK SYN PÅ RULLEN I ETT HÖRN.

JAG GJORDE PROCEDUREN KORT, OCH DROG LÄTTAD UPP BRALLORNA...

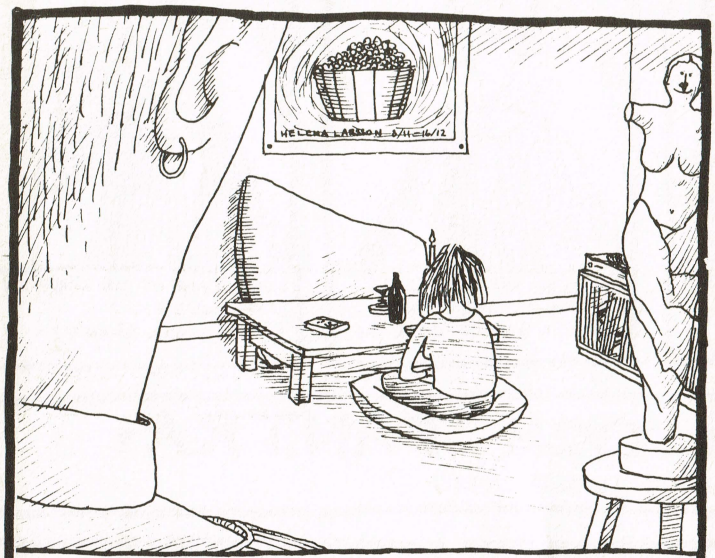

MED ETT NONCHALANT UTTRYCK STEG JAG UT I RUMMET OCH GICK BORT TILL BORDET, DÄR HON SATT OCH GUNGADE MED HUVUDET TILL MUSIKEN.

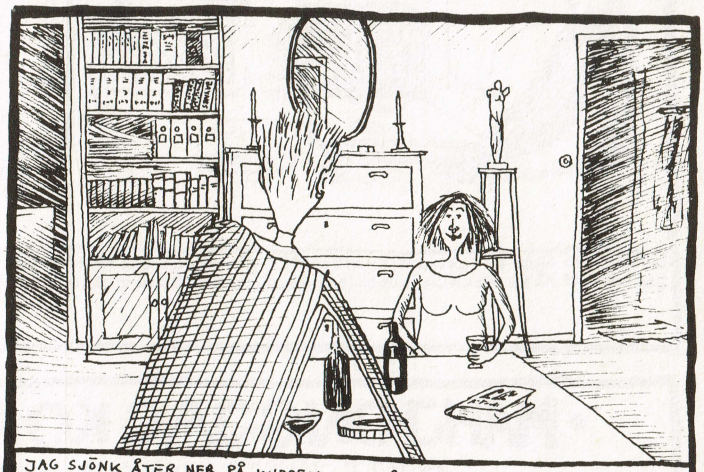

JAG SJÖNK ÅTER NER PÅ KUDDEN OCH FRÅGADE VAR HON GÖMT ÖRTTEET OCH MAHJONGJACKAN.
"VA FAN", SA HON OCH SKRATTADE. "VEM TROR DU ATT JAG ÄR EGENTLIGEN, DU VERKAR VERKLIGEN HA SKAFFAT DEJ EN BILD AV NEJ."

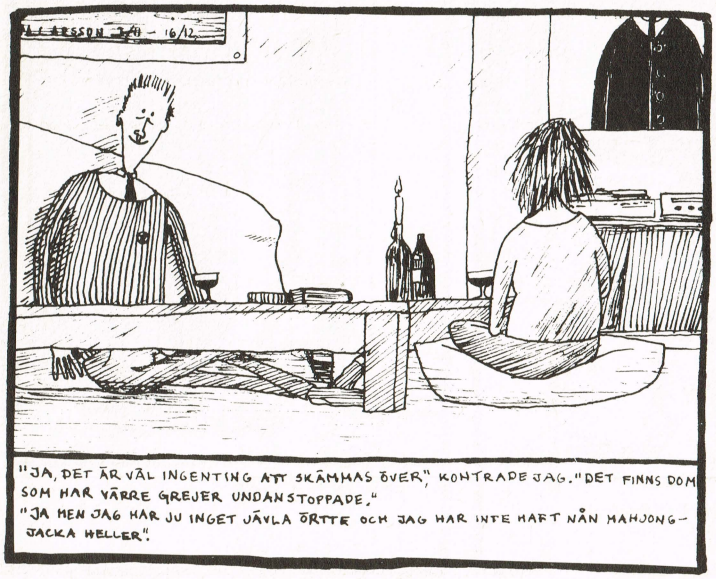

"JA, DET ÄR VÄL INGENTING ATT SKÄMMAS ÖVER," KONTRADE JAG. "DET FINNS DOM SOM HAR VÄRRE GREJER UNDANSTOPPADE."
"JA MEN JAG HAR JU INGET JÄVLA ÖRTTE OCH JAG HAR INTE HAFT NÅN MAHJONGJACKA HELLER".

"SÄKERT?"

"SÄKERT!"

"SÅ DU HAR ALDRIG HAFT EN MAHJONGJACKA?"

"NÅ, JAG HAR ALDRIG HAFT EN MAHJONGJACKA."

"NÄHE, VAD FAN BRUKADE DU HA PÅ DEJ DÅ?"

"LÄGG AV NU."

HON VAR PÅ GOTT HUMÖR.

"VAD FAN HADE DU SJÄLV FÖR KLÄDER FÖRR DÅ?"

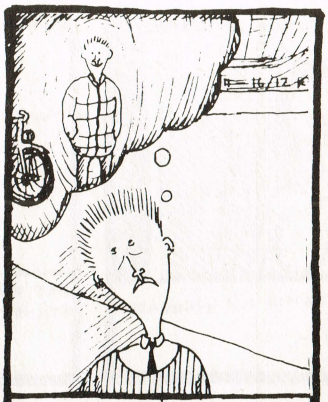

"TÄCK JACKA."

"HÄTIGT HÖRRU DU." "MMM, JÄVLIGT TUFFT."
HON RULLADE EN JOINT OCH TÄNDE PÅ.

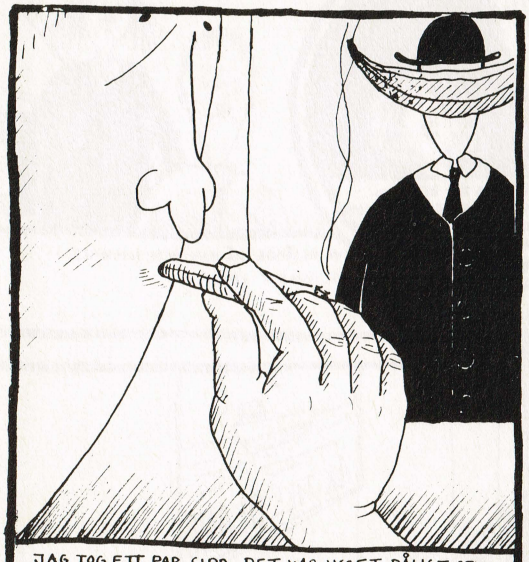

JAG TOG ETT PAR SIPP. DET VAR INGET DÅLIGT RÖKA.

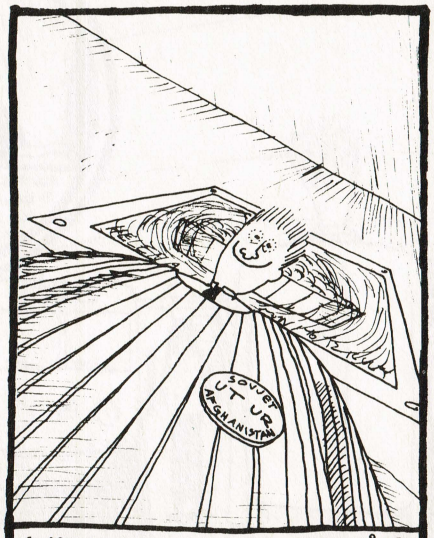

SNART SATT MUNGIPORNA I EN HALVMÅNE MELLAN ÖRONEN. DET VAR INGET FEL PÅ OSS...

... OCH VI HAMNADE SNART I NÅGON OBEGRIPLIGT ROLIG KONVERSATION OM VÄTSKEDRIVANDE TESORTER.

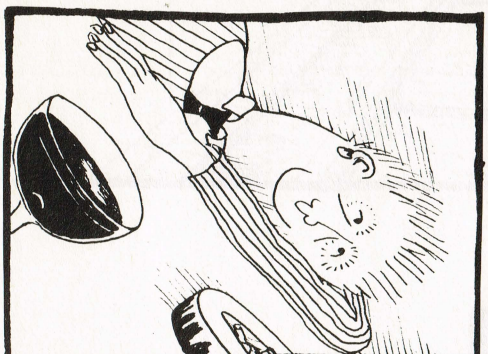

TILL SLUT LÅG JAG LUTAD MOT BORDSKANTEN OCH SÅG FÖRÄLSKAT PÅ HENNE.

HON PÅMINDE OM TJEJEN SOM SYSSLADE MED TANTRA I FILMEN "JONAS ÅR 2002".

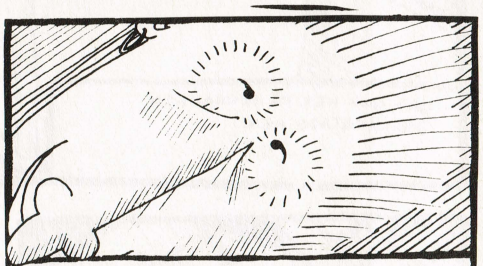

"SYSSLAR DU MED TANTRA" FRÅGADE JAG FÅRAKTIGT LEENDE.

"NÅ, HUR SÅ?" SVARADE HON OCH DROG ETT AVVAKTANDE BLOSS PÅ SIN CIGARRETT. HON HADE OCKSÅ SETT FILMEN, MEN KOMMENTERADE INTE LIKHETEN JAG SLUDDRADE OM. TOG HON MIG FÖR NÅGON KNÄSBOLL SOM VILLE PRÖVA LITE NYA TRICKS?

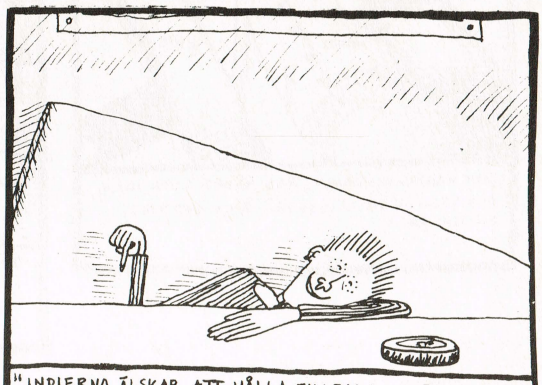

"INDIERNA ÄLSKAR ATT HÅLLA TILLBAKA UTLÖSNINGEN", SÅ JAG URSÄKTANDE.
DET LÄTTADE INTE UPP NÅT VIDARE.

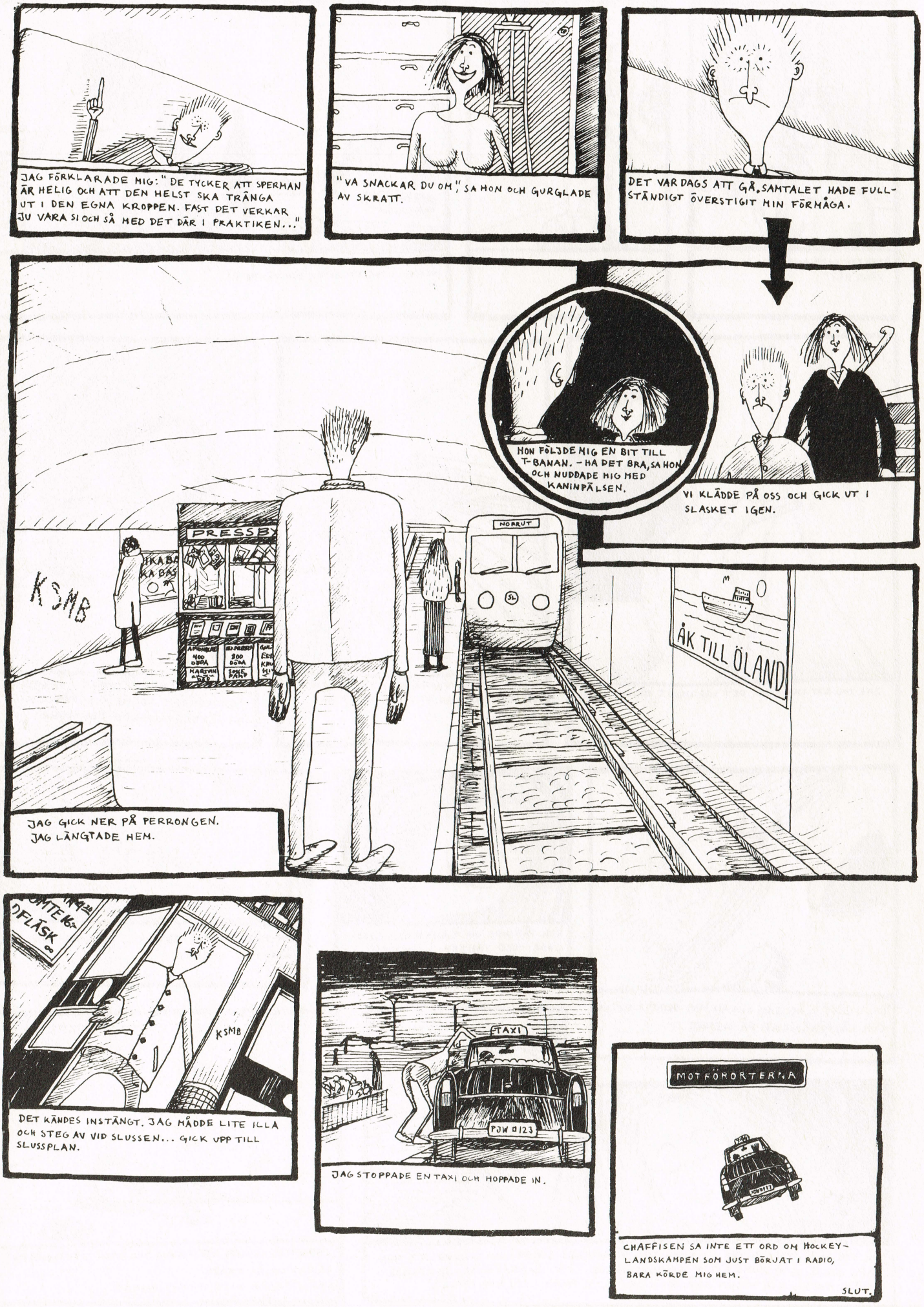
JAG FÖRKLARADE MIG: "DE TYCKER ATT SPERMAN ÄR HELIG OCH ATT DEN HELST SKA TRÅNGA UT I DEN EGNA KROPPEN. FAST DET VERKAR JU VARA SI OCH SÅ MED DET DÄR I PRAKTIKEN..."
"VA SNACKAR DU OM", SA HON OCH GURGLADE AV SKRATT.
DET VAR DAGS ATT GÅ. SAMTALET HADE FULLSTÄNDIGT ÖVERSTIGIT MIN FÖRMÅGA.
HON FÖLJDE MIG EN BIT TILL T-BANAN. - HA DET BRA, SA HON OCH NUDDADE MIG MED KANINPÄLSEN.
VI KLÄDDE PÅ OSS OCH GICK UT I SLASKET IGEN.
PRESSBY
NORRUT
ÅK TILL ÖLAND
KSMB
JAG GICK NER PÅ PERRONGEN. JAG LÄNGTADE HEM.
KSMB
DET KÄNDES INSTÄNGT. JAG MÅDDE LITE ILLA OCH STEG AV VID SLUSSEN... GICK UPP TILL SLUSSPLAN.
TAXI
JAG STOPPADE EN TAXI OCH HOPPADE IN.
MOTFÖRORTERNA
CHAFFISEN SA INTE ETT ORD OM HOCKEYLANDSKAMPEN SOM JUST BÖRJAT I RADIO, BARA KÖRDE MIG HEM.
SLUT.

MNW
WILMER X
Fula, fula ord
DOM DUMMASTE
Sympati för djävulen
AU PAIRS
Sense and sensuality
SCRITTI POLITTI
Songs to remember
KSMB live
De é för mycké
TANT STRUL
Jagad
ROLF WIKSTRÖM'S HJÄRTSLAG
Allihop
MNW

EN TRIPP

med den egyptiske solguden och den turkiske fantasi figuren

Christian Cavallin

Västtyskland i slutet av 60-talet:

En grupp människor slog sina påsar tillsammans och bildade ett musikkollektiv. (Trots att) de kom från totalt skilda håll, några frijazzare, några pop-hjärnor och en del icke-musiker, lyckades de göra några spelningar ute och dessutom blev "Blew everyone's mind" (enligt baksidesinformationen på en LP).

Hela gänget, tio-tolv personer, flyttade in i en tvåa i Herrsching vilket, ganska naturligt, fick dem att bli smått galna. Det uppstod splittring: från att ha kallat sig Amon Duul blev det nu dels Amon Duul I och Amon Duul II. Medan "ettorna" sökte sig till andra aktiviteter än enbart musiken, så bestämde sig "tvåorna" för att syssla med just musik och texter.

Dessa sistnämnda med John Weinzierl (gitarr), Renate Knaup (sång), Chris Karrer (gitarr, violin), Falk U Rogner (klaviatur) i spetsen pulade intensivt med sina instrument och 1969 var deras första LP klar: "Phallus Dei". Amon Duul visar redan här att de är nåt att räkna med. Två trummisar plus en bongo-kille och violin förutom den vanliga sättningen – det blev ett säreget sound! (Ändå beskylldes de för att plagiera Pink Floyd.)

Amon var den egyptiske solguden och Duul en turkisk fantasifigur. Denna första LP var som fantasitripp till romartiden, skildringar av katastrofer från Gamla Testamentet, gudar, grottor och en hel del science fiction . Detta sjunget på forntidstyska till musik fylld av återkopplingseffekter och andra underligheter.

Kanske körde de 20-minuterslåten "Phallus Dei" vid det förstaframträdandet(1968 vid "Essens Sångdagar") då en recensent avfärdade spelningen som "en halvtimmes musikaliskt intet". Efter hand bättrade de på sitt (underground-)rykte genom att blanda in hårdrocksnummer och t.o.m jazzimprovisitationer.

Dubbel-LPn "Tanz Der Lemminge", med drypande psykedeliskt omslag, innehåller låttitlar som "Dehyptotized Toothpaste" och "Riding on a cloud". Underbara små stycken fyllda av drömmar och science fiction i kontrast till tredje sidans undergångs-improvisitation. Köttiga trummor och kyrkorglar. Sista sidan kommer som en ny kontrast (och befrielse?). Här handlar det om ett par långa rockare utan sång. Verkligen kraftfulla.

1972 skriver Melody Maker om Amon Duul II:

"Den första tyska gruppen som har givit ett eget bidrag till den internationella musiken".

De blev accepterade fortare än någon hade trott.

Gruppens ständiga medlemsbyten (med undantag av "kärntruppen") gjorde att de lät väldigt olika från skiva till skiva, och även på en och samma LP.

Som exempel finns LPn "Wolf City", som inte bara är enormt varierande, utan också deras bästa, helgjutna platta. "Surrounded by the stars" är en dramatisk SF-betonad sak med vacker sång, medan "Deutch Nepal" med oborstad pratsång på hostande tyska rör om i ens hjärna på ett helt annat sätt. Inte mindre än femton musiker medverkar på LPn. "Wie der wind am ende einer strasse" med sitar, tablas och pukor är filmmusik till en film som aldrig gjorts. Det här skulle säkert Amon Duul I ha diggat!

Amon Duul II lär ha varit ett stormande live-band med stor betoning på både det visuella och musikaliska. Live-LPn "Live in London" är fan så bra och jag önskar jag var där på The Greyhound dec -72. Omslaget är som hämtat från en riktigt het SF-roman. London hotas av flygande tefat och ett monster (Iron Maidens "Hantahäxa" kan ta sig i häcken) är just i färd att krama sönder några byggnader. Publiken visslar och verkar stormtrivas. Långa instrumentala stunder med pumpande bas. Så bryter den läckra tysk- engelskan in: det är så bra och TYSKT!

"Soap shop rock" görs i en härlig, rak och rå version. Inledningen med raden "Down on the footballplace I saw my sister burning. . ." är det bästa de någonsin gjort. De i publiken som gillade Hawkwind måste ha insett att dessa tyskar var bättre.

Första gången jag hörde Amon Duul II var 1973 eller 1974. LPn "Vive la Trance" hade kommit och jag tände direkt på omslaget (en röd, taskigt exponerad tvättklämma och en Madonna-bild i bakgrunden) och på låten "Apocalyptic bore". Det var ett science fiction -år och Amon sjöng "We saw UFOs fly" och "Frogmen lifted treasures". Jag njöt.

Begrepp som KRAUTROCK för att sätta etikett på den tyska musikinvasionen användes flitigt av musiktidningarna. Can, Faust och så Amon var de främsta i ledet.

1975 kom LPn "Hijack", med ett om möjligt "värre" SF-inspirerat omslag. En del av låtarna håller måttet, men tyvärr finns det också några riktigt pinsamma saker. Jag njöt av "Da Guadeloop", som gav mig en känsla av djungel, framstormande elefanter och infödingar, den spölika "Lonely woman", men "Archy the Robot". . . . . .Njä.

Samma år sätter de sin sista kartoffel. Dubbel-LPn "Made in Germany" (som också gavs ut i nerbantad enkelvariant) var rent ut sagt dålig. Vad hade hänt? Var fanns de fräcka gitarrerna och spänningen? De skulle förlora massor av trogna fans och knappast erövra några nya. Och inte hjälper det att de på baksidan försöker se ut som "terroristgruppen Amon Duul. . .". Nej, de var slut och nästa år skulle punkexplosionen komma och de skulle försvinna helt. Detta år slutade de dessutom spela live och det säger ju en hel del.

1980 kommer ett sista livstecken: LPn "Minelied", men med tanke på hur den förra LPn lät och all annan BRA musik som kommit däremellan så reagerade jag inte.

Idag snackas det friskt om Can m.fl tyska band. Amon Duul II då? Är de en parantes inom musiken? Var de inte ganska utmanande och nyskapande på sin tid? Fan, deras skivor håller ju än idag!

Kolla själv.

(I hörnan Kungsportsavenyn/Storgatan i Göteborg står det skrivet på en vägg:

HIJACK A STARSHIP

Jag tänker på Amon Duul varje gång jag går förbi.

Dan & Christian 82

SCHLAGER

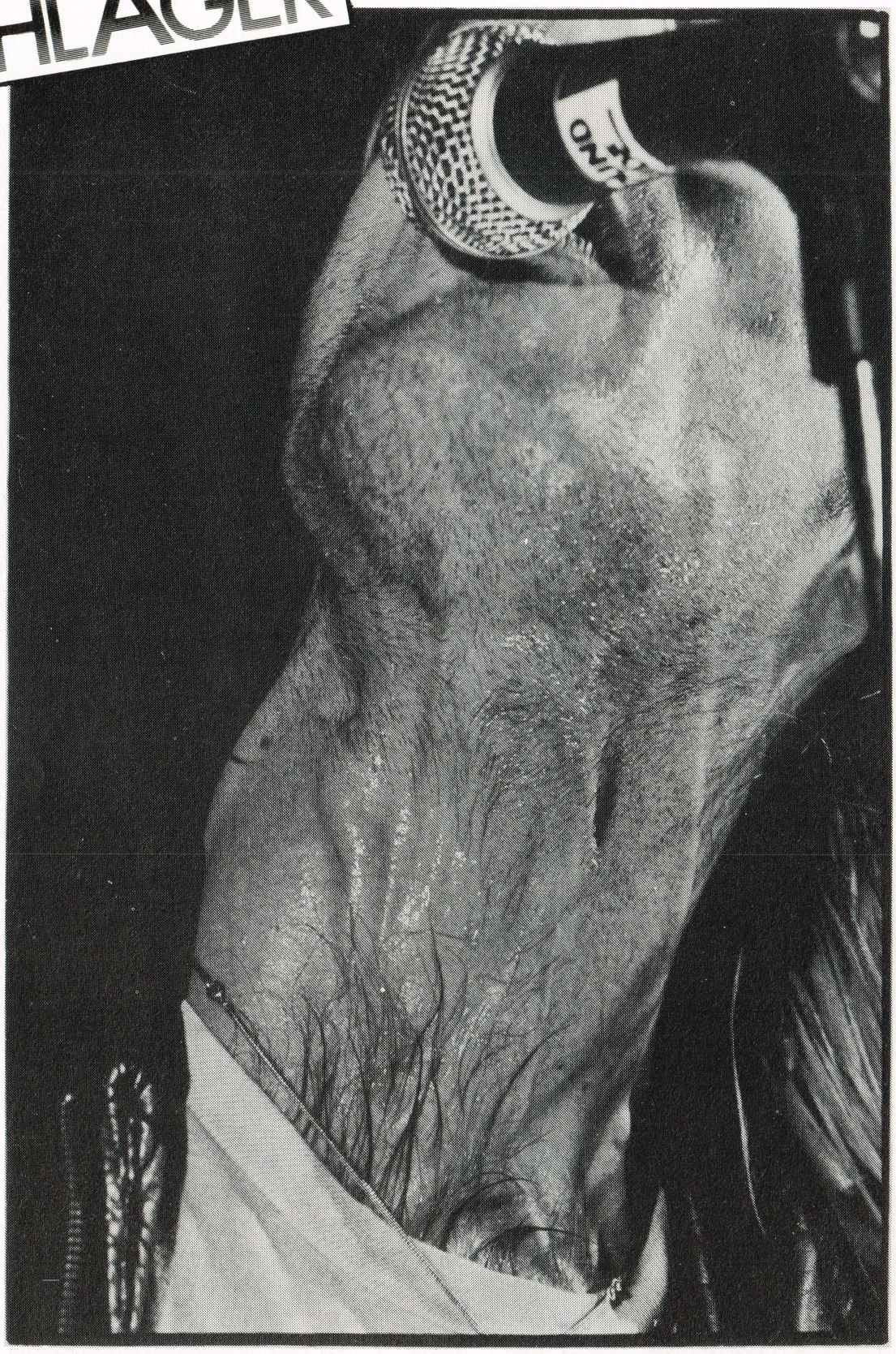

Foto/Mats Bäcker

Prenumerera!
Kommer var 14:e dag!

Jag vill prenumerera
☐ **Halvår 115:-**
☐ **Helår 215:-**
☐ **Två år 375:-**

Namn _____

Gatuadress _____

Ortsadress _____

Frankeras ej
SCHLAGER
betalar portot

SCHLAGER

SVARSPOST
Kundnummer 21147004
103 60 STOCKHOLM

Mörka bepansrade moln

Cynismen har blivit allt mer framträdande, likgiltigheten kyler ner oss och får oss att rysa. Relationer mellan människor bryts, det mesta handlar om kärleksprofit, erotisk profit och inte om att ge och ta med samma ömhet.

Upplevelsekonsumtionen breder ut sig och människor, vänner, arbetskamrater frågar inte efter vem du är – bara efter vad du har, "ju mindre man är och ju mindre man ger uttryck för sitt liv – desto mer har man och desto större är ens främlingskap i livet" (Karl Marx).

Samtidigt skrämmer framtiden oss, får oss att krypa in i oss och frysa, frysa. Hoten är skrämmande och lösningarna ovissa, oklara, förvirrande. Ångesten ligger som en klibbig smet kring fötterna och hindrar rörelse, handling och förändring.

När dessutom fragmentariseringen av kunskap, förståelse och liv går allt djupare inom oss blir gränsen mellan vansinne och oförnuft hårfin. Trötthetten, passiviteten får förlamande konsekvenser för hoppet och många låter som gamla orkeslösa pessimister. Faran är att när hoppet, eller tron om man så vill, smulas sönder av upplevelsekonsumtionen gör det oss fega, uppgivna. Teknokrater och byråkrater gör sig breda.

Det här är ett resultat av det "civiliserade" samhället, ett samhälle som påstår sig vara fredligt, mer framstegsvänligt, mer lagd för kompromisser och förståelse än någonsin tidigare. Kan det bli mer av hyckleri och lögn än så? Finns det någon civilisation tidigare som mördat fler av sina invånare än vi? Knappast. Den lösning detta samhälle erbjuder är produktion, konsumtion och passivitet – bortsett från den alienation som omfattar även våra mellanmänskliga relationer, våra känslor och vår rädsla.

Att se denna utveckling glida upp inför ögonen och ändå behålla lugnet innebär att man ändå tror på något annat, ser en möjlig väg ut ur denna förnedring.

I "Dödens Nyheter" av PETTER ZENNSTRÖM (1980) visualiseras dessa tendenser till vansinne, till förstelning genom bild, och det är en skräckvision som kontrasteras upp i svart och vitt. Han framhäver att människan är ensam, en ensamhet som ger ångest, frustation och som skapar ett behov av att härska över andra. Isolering mellan individerna driver dem i armarna på den totala cynismen, den föder en vilja till förintelse av allt i omgivningen och där mänskligheten till sist dansar på destruktionens vulkan. Det är en värld som luktar ruttet, alla luktar upplösning, försurning. Det värsta är att stanken som väller upp ur Zennströms mänskliga krafter är vår egen doft. Här åskådliggörs våra egna drifter och maktbegär på ett sätt som uppenbart är till för att bearbeta våra förslöade sinnen, vår avtrubbade uppmärksamhet. Till och med organen, lever, njure, hjärta luktar och om vi sprättar upp innanmätet på dessa vrak finner vi maskarna kräla i välmåga – feta och glänsande.

Men det är också kluvna, brustna bilder av en tid som knäcker sinnen och för in oss mot teknokrati och – bortsett från den fysiska – känslomässiga diktatur. Mot det, trots allt mänskliga och organiska, ruttna ställs tekniken. Det stela, kalla planteras in bland dessa i upplösning stadda fortfarande levande lik och bildar en enhet. Men tekniken kommer inte människan tillgodo utan den används för att tränga in henne i hörnet, göra henne till offer för sin egen uppfinningsförmåga. För att upprätthålla ett yttre sken av mänsklighet planteras plåt och skrot in i figurerna som ett lappverk, endast till för att hålla ihop de sönderfallande, halvt förruttnande delarna.

Det är med sådan avsky Zennström återger människan, hennes samhälle (både öst och väst) att man frågar sig om det finns någon lösning på hur äcklet ska kunna avlägsnas.

Motsättningens teknokrati (själslig och fysisk) – livsbejakelse förs här in som ett viktigt element och bildar två väsentliga motpoler. Och mellan dessa motpoler rusar vi i vild hysteri utan att inse att för att lösa upp dessa motpoler krävs det att vi upprättar en tredje motpol – med ett helt annat innehåll, eller rättare sagt att koppla samman livsbejakelse med en motståndsvilja.

Det finns ett skri som Zennströms vrak utstötet som inte når fram till oss, de lever i en ljudisolerad värld där makt är lag, är tillfredsställelse. Där makten utgör ett hot mot oss, den makt som med kraft bryter, knäcker, ryggraden på våra själsliv i en karusell som snurrar fortare, snabbare, än vi någonsin kommer att uppfatta. Och här kommer vi fram till kärnan i Zennströms vansinniga, precist beskrivna värld: makten måste brytas på samma sätt som den bryter sönder oss.

En annan sida. Samtidigt som varelserna drivs av ett begär att härska, förstöra, så är de hjälplösa offer för sina egna begär. De hatar den situation de befinner sig i, samtidigt som de inte kommer ut ur denna helvetescirkel. Även om de vrider sig i kram, vrålar och bölar ut sin ångest kommer de inte ur sin värld eftersom det är fångna i maktbegär, girighet och rent ut sagt ondska. Deras försök att skapa rättvisa går genom tortyr, elchocker och kannabalism. Men det är inte en kannibalism på människokött utan det är en känslokannibalism – de äter upp varandras svaghet inifrån i vild eufori över att få tillfredställa behov som inte går att tillfredsställa. De tror hela tiden att känslokannibalism är det rätta sättet att nå mänsklig värme på, samtidigt som de inser att de aldrig kommer att kunna nå fram till varandra. Av allt blir endast möjligheterna att genom destruktiv handling nå fram till något som kan liknas vid mänsklighet.

Titta på "All er jävla kraft", se hur dessa parodier, dessa vrak med vansinniga råflabb ser ut över en värld förstörd av deras kraft, deras teknik. Se hur de nästan är upplösta, hur bilddelarna löses upp och bryts ned. Motsättningen mekanisk – organisk håller på att gå upp i en syntes – en obehaglig sådan. Egoism bli ett för lågmält ord på deras driftutlevelse, galenskap är ett mer passande ord.

Insprängt i dessa industriledare/tillväxtivrare, under ytan ligger total oförståelse för allt som har med mänskliga relationer att göra, och om det en gång funnits något i den vägen så har det i vilket fall som helst bränts bort i maktbegäret.

Tydligt är att de har isolering som signum – inbränt i pannan. Att skriva om helthet, harmoni, i detta sammanhang är en omöjlighet. Men däremot om disharmoni, klyvning och splittring. För om verkligheten blir, liksom bilden, söndermald till delar, fragment, som den är idag får de flesta, då måste ju även dessa kräk bära vitten om detta – även om de är värdelösa.

Zennströms figurer intar också en försvarsattityd gentemot varandra, håller garden uppe i värld som är vargarnas. Här finns inget utrymme för svagheter – ändå är försvarsattityden ett bevis så gott som något på den svaghet de bär på. Och för att leva vidare försöker de ta död på allt som bär mänskligt utseende för en trygghet, en trygghet som är omöjlig i deras värld – och vår. Alla känslor blir förråade, bespottade – det är sinnlighetens förnedring och urholkning det mesta handlar om. Njutningen, den egna driftutlevelsen, utan ömhet och respekt.

Vi borde känna igen oss i denna märkliga värld, denna värld som vi uppfattar som livets baksida – vi ser ju hur ett ekonomiskt/socialt system driver fram resultatet: halshuggna i El Salvador, övervåld i Polen, stridsgas i Afganistan, lik som flyter upp ur Chiles floder osv.

Maktbegär, destruktiva handlingar i en värld som börjar anta formen av en promenad över till hinsides.

Örjan Svedberg

POESIFESTIVAL

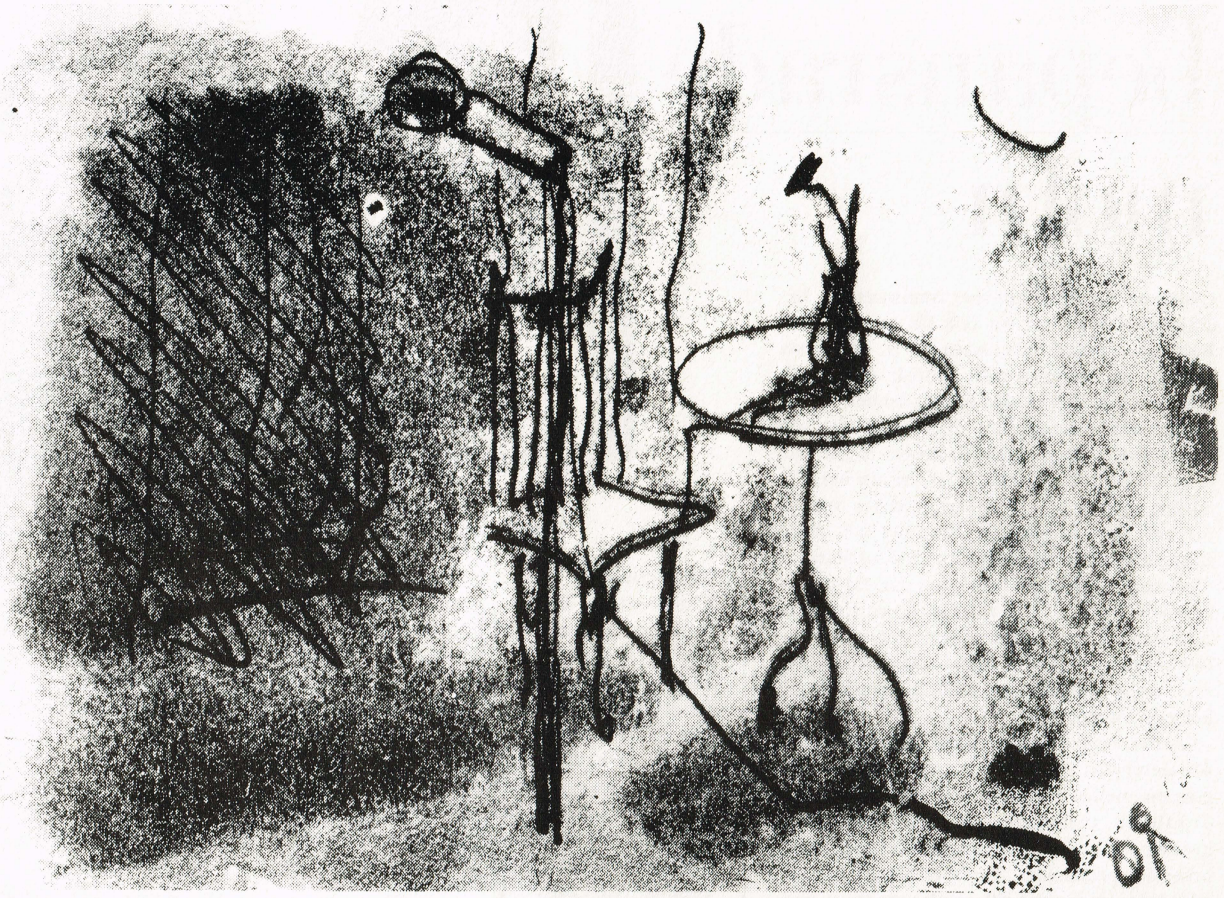

ill.Ola Åstrand

TANKAR OCH IMPRES

Jag tror på den ensamma människan,

Affischer börjar fylla husväggar och plank. Ett femtiotal poeter kommer till Göteborg. Första helgen i oktober. Brittsommar. Poesifestival. Bekanta och obekanta namn. Poesi i tre dagar. Lovar gott.

på henne som vandrar ensam,
som inte hundlikt löper till sin vittring,

Festivalen tilldrar sig i Ny Scen's lokaler. På Övre Majorsgatan 4. En experimentscen för nutida konst. Existerande sen i våras. Bakom Ny Scen står Eldteatern, DS Art Ensemble, Sven Erik Johansson och Bizarrteatret. Ett forum för konstyttringar som inte ryms inom institutionernas suckande väggar. För framåtblickar och tidsspeglingar, för formexperiment och avantgarde, för själva det pulserande livet. Intet mindre.

som inte varglikt flyr för människovittring:
På en gång människa och antimänniska.

Sitter på en soffa på Linnegatan. Högreståndshusen speglar sig i varandra. Dagen kryper in i natten. Fylld av väntan och förväntan. Ser ljusreflexen mot den mörka rektangeln. Gatlykta, backspegel, bildörr.

SIONER

Som poesin, tänker jag. Något ljust glimmande i mörkret. Ord slående, piskande, smekande, bedjande, flygande, simmande. Ger avtryck. Jag finns. Vi finns.

Hur nå gemenskap?
Fly den övre och yttre vägen:
Det som är boskap i andra är boskap också i dig.

Stiger uppför stentrappan, förbi marschallerna, förbi skylten som talar om tystnad och lätta steg. Svarta rum. Vita cafestolar, bord. På scenen grova brinnande ljus. Rivningsskrot. Ett tyst piano. Och i centrum poetens luggslitna stol, ett runt bord, en vas med röda rosor. Förtätad stämning. En skrivmaskin knattrar igång. Fyller rummet, kulsprutepiskande in i oss, frenetiskt gnisslande, fräsande, smattrande staccaton. Tangent efter tangent rytmiskt som musik. Crescendo, trumvirvlar. Tystnad. Spotens ljuskägla fångar in poeten. Anderz Harning mässar stavande, tungt in i väggarna. Ut över den tätt i tystnad, lyssnande summan huvud, öron. Anderz jag själv Anderz.

Gå den undre och inre vägen:
Det som är botten i dig är botten också i andra.

Stolar skrapar mot golvet. Bärs in dansande i luften. Kaffekoppar skramlar. Cafestämning. Tanke söker tanke. Mångblandad publik. Poesin förenar. Ung gammal. Dag natt. Fågel fisk.

Andre DeDe Carlsson. Svart skinnjacka. Axlarna uppdragna mot öronen, ett hårt grepp om mikrofonen. Paradoxernas tomhet. Brist på liv. Spegelsplitter. Spelhallarna stängs för säsongen. Komedin är slut. Asfalt. Svarta dikter från en ond tid. En tid som vänder sidan till.

Svårt att vänja sig vid sig själv.
Svårt att vänja sig av med sig själv.

Jan Erik Vold. Norsk poet. Ur diktsamlingen Cirkeln. Resa runt jorden österut. Möten. Insikter. Konnoationer, spikar i väggen. Märkliga omständigheter. "The act – that's life I guess". Släpper ut orden rytmiskt över oss. Kroppen som i kramper. Kastar ögonen upp mot taket. Lidelsefullt. En tro på poesin. "Det är fint att vara".

Den som gör det skall ändå aldrig bli övergiven.
Den som gör det skall ändå alltid förbli solidarisk.

Jan Erik Palm, för oss från sin förortsläge-enhet via mikro ut i makrokosmos. Och sedan tillbaka igen. Genom historien, tiden, sig själv, genom andra: Enkla och rent rinnande vardagssymboler, med flera underströmmar.

Elsa Grave. Rädslans resomansrum – kontinentalsocklarna. Det stora hotande kryper in i oss. Tunga ödeshymner, med undangömda ljuskäglor. Krav på handling. Skrik genom tystnadsvallen. Ett varningsrop, innan det är för sent.

– Hör ni mitt morrande, undrar hon.

Vi hör. För samtal över borden. Ivriga diskussioner. Lågmälda reflektioner. Intryck smälts. Blir ny poesi. Pennor dansar över vita pappersytor. Brinnande. Vänner bland vänner. Nu är vi mer än nyss.

Augustn Mannheimer. Det gamla huset. Gränsholm. En metafor för den åldrande människan. Unikt och olikt alla andra hus. Sluten värld fyllt av liv. Klassicerande mot surrealismens symbolspråk. Det inre ögat, elden, ljuset, blänket. Tänker på Halmstadsgruppen inom måleriet. Mitt hus, jag mig själv, världen.

Det opraktiska är det enda praktiska i längden.

Pentti Saarikoski. Läser ur trilogin Dansgolvet på berget. En miniatyr av palatset i Knossos på Kreta. Uppbyggt av egen hand på Orust. Två öar som binds samman. Folket lever inte utan ett språk, språket lever inte utan diktare, språket föds i dikten. Folk utan diktare har inget språk, ingen identitet. Han öppnar fönstret mot världen. Dikterna framförs på svenska, finska polska och ungerska. Tanken är att vi i tider med nyvaknad rasism, främlingsskap, måste inse att Sverige är flera nationaliteter. Att vi alla har ett lika värde. Konsten förenar. Bryter ned barriärer. Hans existensiella, vardagliga, mystiska poesi fångar rummet, upphäver det. Och jag vill att skägget ska växa.

Väck mig till sömns i dig,
Väck mina världar till dig,

Jösta Hagelbäck. Om Rumänien. Mustiga, köttiga, rykande bilder, som manas fram med det galloperande tågets kraft. Långt innifrån. Ord framförda som elden, molnen, vindarna var mitt bland oss. Virvlande.

Tänd mina döda stjärnor
Närmare dig

Bruno K Öijer. Hey Ängel. Rytmisk, suverän långdikt, som för oss till ett hotellrum i New York, där han ömsom låter väggarna luta sig in över oss, i oss, ömsom falla utåt som ett korthus, sprängas inifrån. Orden etsade sig in, pulserande flera dagar efter. Dofter. Klanger. Och flipperkulan genom livet.

Dröm mig bort ur min värld
Hem till lågornas hem,

I tre dagar satt vi där. Blev en del av rummet. Blev stolen, dikten. Blev tanken i rummet. Blev tanken bakom stolen, dikten. Lyssnande . Samspråkande. Poet, publik. Publik, publik. Publik, poet. Ibland direkt, rakt, enkelt. Ibland svårtillgängligt, snårigt, sökande nya språk, mutationer av uttryck, möjliga och omöjliga. Men aldrig likgiltigt.

Föd mig, lev mig, döda dig
Närmare dig

Förutom poesi innehöll festivalen film, musik, pantomim samt art performance, som inte ryms inom denna artikel, liksom ej heller flertalet poeter. Tre dagars poesi. Från det stora till det lilla. Från det lilla till det stora. Och allt hör ihop. Alla. Speglande varandra.

Till våren är det dags igen. Då kommer troligen de påannonserade, men inte närvarande poeterna att framträda. Som du, jag, vi.

Närmare mig till dig
Närmare födelsens härd,
Tag mig varmare, tag mig
Närmare dig

Gå ut i natten. Linnegatan ligger tom och ödslig. Ovanför ledljusblommor. Vinden blåser i affischerna. Det börjar ljusna. Det som är botten i dig är också botten i andra. Varför anpassa sig i en redan kylig värld, som Johnie Pajkin sa. Lev då liv. Lev!

Fotnot: Insprängda dikter av Gunnar Ekelöf ur Färjesång, 1941, Dedikation, 1934.

Stefan Linderoth

EZRA POUND

SPEAKING

Strax efter sekelskiftet 1900 gjorde sig en ung amerikan känd i London. Hans namn var Ezra Weston Loomis Pound. Ynglingen med det bakåtstrukna håret och det exentriska beteendet utgav sig för att vara expert på medeltida diktning. Så fort tillfälle bjöds berättade han historier om provencalska trubadurer som mördades av mäktiga adelsmän för att de hade haft den dåliga smaken att förföra de förnämas kvinnor. Pounds anseende vilade emellertid på de precisa iakttagelser som han gjorde om medeltidstrubadurernas sätt att använda rytm och rim. Det samtidsfrånvända och lätt obskyra i hans intresse väckte respekt och beundran. Uppmärksamheten blev inte mindre av att han själv skrev dikter i starkt arkaiserande stil. Snart medarbetade Pound i flera av tidens framträdande magasin, och han höll föreläsningar vid British Museum. Publiken applåderade den begåvade unge mannen, och Lady Gregory öppnade dörrarna till sina vittra tebjudningar för denne senfödde medeltidsande.

En av de sista dagarna i april 1945 satt samme Ezra Weston Loomis Pound vid sitt skrivbord och arbetade med en översättning från kinesiskan. Skrivbordet var placerat i Pounds bostad i den italienska byn Sant' Ambrogio. Någon dag tidigare hade Italiens forne diktator Benito Mussolini dödats av partisaner. Det fascistiska Italien ockuperades nu av allierade styrkor. Allt egentligt motstånd var brutet, och hela världskriget gick mot sitt slut. I sin Berlinbunker planerade Adolf Hitler att göra sorti från den historiska scenen. Men vid sitt skrivbord i Sant' Ambrogio arbetade Ezra Pound oförtrutet vidare. Han hade ägnat flera år att lära kinesiska och han beundrade filosoferna Mencius och Konfucius. Det var just med en text författad av Mencius som Pound arbetade när det knackade på dörren. Besöket var knappast välkommet. Två motståndsmän beväpnade med automatvapen kom för att hämta den nu störtade fascistregimens engelsktalande radioröst. Men vad hade egentligen den forntidsdyrkande esteten sagt i fascisternas mikrofon? Och vad var det som hade fått beundraren av Bertrand de Born och Peire Vidal att bli en beundrare också av Benito Mussolini?

I den italienska radion talade Ezra Pound som så många andra dagar också den trettonde april 1942. Påannonseringen för hans tal var den vanliga: "Den italienska radion, handlande i överrensstämmelse med den fascistiska hållningen i fråga om intellektuell frihet och fria opinionsyttringar för dem som är kvalificerade för detta, och i enlighet med den traditionella italienska gästfriheten, har erbjudit doktor Ezra Pound att använda mikrofonen två gånger i veckan. Det är överrenskommet att han inte skall bli ombedd att säga någonting som strider mot hans övertygelse eller någonting oförenligt med hans skyldigheter som amerikansk medborgare". Pound själv inledde därefter sitt tal på sedvanligt sätt: "Europa kallar. Pound talar". Just den trettonde april 1942 var rubriken för Pounds tal "En fråga om motiv", och han sa: "1908 och tidigare trodde jag att en nations litteratur var betydelsefull / att standarden på en nations litteratur var betydelsefull. Ord, kommunikationsmedel / litteratur, den mest komprimerande formen av kommunikation, kommunikation av de mest väsentliga och grundläggande faktumen / ideer nödvändiga för det goda liv som finns registrerat i de bästa böckerna. Och människans skyldighet så snart hon fullt ut vill vara människa är att hålla dessa böcker tillgängliga". Pound sade sig emellertid ha blivit desillussionerad I USA och England hade han funnit den goda litteraturen motarbetad och undertryckt. Här hade han i stället lärt känna litterära publikationer som bäst lät sig karakteriseras som "dynghögar av parfymerat var". Han fann "en korruption av alla kommunikationsmedel, för vilka ideer det vara må, en korruption av språket / en förstörelse av all terminologisk precision, en förstörelse som leder människan neråt och bakåt till vilddjurens nivå, eller till vad vilddjuren antas vara, nämligen oförmögna att kommunicera med varandra". Pound såg det som sin uppgift "att bekämpa denna språkets universella gonorre' och detta alla tryckta kommunikationsmedels bortruttnande". Pounds kamp hade alltså börjat som en kamp för att bevara litteraturens kvalitet. Men hur kunde detta leda till fascism?

För att finna ett svar på den frågan kan det vara lämpligt att först gå tillbaka en månad i tiden. Den trettonde mars 1942 talade Ezra Pound om "Mönstret". "När skall det amerikanska och det engelska folket lägga märke till mönstret? Mönstret i enlighet med vilket krig bryter ut. Inte ett krig utan krig i plural?", sa han. Han rekommenderade därefter sina lyssnare att sig tillbaka till "detta krigs början 1694, 1694 när dödens virus, det osynliga och tysta virus som var mera dödligt än syfilis planterades in i det engelska folket, Bank of England som gjorde pengar ur ett vakuum". Pound hade utpekat sin fiende: "den stinkande banken", "de billiga ockrarna". Detta "gäng av tjuvar och mordiska hallickar" hade skaffat sig "kontroll över regeringen i London'. När Bank Of England var grundad, och det skedde alltså 1694, så kunde ockrarens (o)moral breda ut sig över hela västvärlden. Och ockrare startar krig för att tjäna pengar. Det var Pounds fasta övertygelse. "Vem som än dog vid 'Dunkirk' dog för guld. Vem som än blev skjuten i Dakar dog för guld".

sambandet mellan Pounds vilja att försvara litterär kvalitet och hans utpekande av sin fiende är ännu inte tydligt, men lyssnar vi till vad han hade att säga när han den sjätte och den sjunde juli 1942 talade om "Kontinuitet" så klarnar en hel del. "Efter 100 radiosändningar är det fortfarande svårt att veta var man skall börja", konstaterade Pound inledningsvis. Han fortsatte: Konst, ekonomi, patologi. Ni behöver veta mera om var och en av dessa saker. Behöver byta ut det stinkande systemet Rutten konst, artistisk patologi. Slutligen fann han sitt ämne: "Vi har alla sett skönhetskulten förvridas och misshandlas". Och skulden? skulden bär "esteten med rosafärgade naglar", "artisten som inte kan uthär-

da smärta" konstnären "som inte vill nedlägga det arbete som är nödvändigt för att måla en bra tavla eller för att skriva en bra roman eller dikt". Men esteten-artisten-konstnären är själv ett offer. Han är ett offer för "den stora perversionen, den stora dekadensen, när konst är gjord för att säljas", för ockrarens (o)moral. I ett samhälle reglerat och genomsyrat av ocker har inte ens konstnären lyckats hålla sig fri. Resultatet: "Allting fragmentariskt. Ingenting helt", ingen Dante som placerar ockraren i Helvetet. Det var ur denna hopplösa situation som Pound hade sökt en utväg, och den utväg han fann...var fascismen.

Den artonde maj 1942 talade Pound under rubriken "Med fantomer". "Jag kunde se vad som var bra här i Italien", sa han. "Jag säger att här fanns den enda meter av fast mark varifrån en människa kunde se klart och skriva vad hon såg, kunde trotsa de internationella penningsvinen utan att försvinna helt och hållet", sa han. I Italien hade han funnit en stat med fast ledning, en stat som kunde kontrollera bankerna i stället för att låta sig kontrolleras av dem. Mussolini lät sig inte styras av ockrare. Därför beundrade Pound honom, och därför anslöt han sig till fascismen. Han drömde om att en "fascismens era" skulle ersätta "materialismens era", "ockrets era".

Det kan nu vara lämpligt att återvända till den där dagen i slutet av april 1945 då det knackade på dörren till Ezra Pounds bostad i Sant' Ambrogio. När Pound öppnade såg han således två beväpnade män. "Seguici, traditore", sa den ene av dem. De två partisanerna försedde poeten med handklovar och förde bort honom. Efter någon dags förhör i motståndsrörelsens centrala högkvarter i Chiavari överlämnades Pound till de amerikanska militärmyndigheterna. Hans fall innehöll många komplikationer, och beslutet om vad man skulle göra med honom lät vänta på sig. Sex månader fick den sextioårige diktaren tillbringa i en bur i ett krigsfångläger i trakten av Pisa innan det beslöts att han skulle föras till USA. Först den sjuttone november 1945 flögs Pound från Rom till Washington. Det var nu bestämt att han skulle ställas inför rätta. Han anklagades för landsförräderi.

Till en början tog Pound själv lätt på anklagelserna, men snart nog insåg han att faran var stor. Hans liv stod på spel. "Jag är fullständigt för ansvarstagande – personligt ansvarstagande", hade Pound sagt i en radiosändning den tjugosjätte juni 1943. Nu väntade sig många att den stund närmade sig när Pound själv skulle ställas till svars för sina handlingar. Någon rättegång blev emellertid aldrig av. Istället vidtog ett sorglustigt skådespel. Pound hade först velat få sina påstående prövade i domstol. Han ångrade ingenting. Han stod vid sina ord. Domstolslokalen hade han velat förvandla till en seminariesal där man diskuterade sanningsvärdet i hans utsagor om bankväsendet och dess manipulation. Det amerikanska rättsmaskineriet hade emellertid visat föga intresse för vad Pound egentligen hade sagt i Mussolinis mikrofon. Från deras sida var det fullt tillräckligt att han över huvud taget hade sagt någonting. Redan detta var landsförräderi. Samtidigt var man rädda för att ge fascismen en martyr, och lät man avrätta en person som över stora delar av världen främst var känd som en framstående poet och litteraturkritiker fanns risken att man frambringade just detta resultat. Den besvärliga situationen hade dock en lösning: Pound förklarades sinnessjuk. Själv accepterade Pound denna lösning. På så sätt undvek han en nervpåfrestande rättegång, och han undvek risken att dömas till döden. Lösningen passade också det amerikanska rättsväsendet. Man slapp helt enkelt att pröva det känsliga fallet. På obestämd tid placerades Pound vid St. Elisabeths sinnessjukhus.

Reaktionerna på beslutet att sinnessjukförklara Pound gick vitt isär. Å ena sidan skrev Robert Hillyer i Saturday Review of Literature "att en man frisk nog att lära sig kinesiska också var frisk nog att hängas". Å andra sidan skrev Hugh Kenner i Poetry att sjukdomsförklaringen "hade hindrat undersökningen av vilka ideer som uttrycktes i radiosändingarna", och Jack La Zebnik hävdade att Pound led på sinnessjukhuset "till följd av Washingtons mentala ohälsa".

Pound tillbringade tolv år vid St.Elisabeth. Efter påtryckningar från en rad personer (bland vilka kan nämnas Robert Frost, Ernest Hemingway och Dag Hammarskjöld) frigavs Pound 1958. Han hade aldrig funnit sig tillrätta vid sinnessjukhuset. "När jag var i helveteshålet brukade jag tänka att det fanns 160 millioner allvarligare fall utanför", sa han. Väl frigiven beslöt Pound att lämna USA så snart som möjligt. "Hela USA är ett dårhus", förklarade han för en journalist. På soldäck på den italienska atlantångaren Cristoforo Colombo lät Pound fotografera sig med handen höjd till fascisthälsning. På så sätt bjöd han avsked till frihetsgudinnans förlovade land. Gesten var mångtydig. Betydde den: Jag tror fortfarande på fascismen, och jag tror att Mussolini hade rätt. Eller betydde den: Vem är egenligen fascister, Ni eller jag?

Alistair Hamilton har kallat det för Pounds vansinne att han inte gav upp sin utopi. Just detta är samtidigt Pounds genialitet och hans styrka. Han kompromissade aldrig med några utifrån resta krav eller med några trender. Han lät heller inte fascistpolitiker diktera sina utsagor. Pound följde obevekligt en individuellt grundad logik. Vissrligen kämpade han sida vid sida med den bruna terrorn, men kanske kämpade han ändå för en god sak. I botten för Pounds engagemang låg hatet gentemot det borgerliga samhället. I denna sin anti-borgerlighet anlade Pound kulturaristokratens fågelperspektiv istället för bohemens eller dekadentens grodperspektiv. Pound hade en dröm, och det var drömmen om ett "paradiso terrestre", ett jordiskt paradis. Den drömmen svek han aldrig, och han stod vid sitt ord.

Peter Luthersson
(1/11 1982)

DEN MANLIGA ORGASMEN

Är den så ljuv och underbar som män ofta vill framställa det? Eller är det bara sädesuttömning? Får Mick Jagger orgasm när han sjunger? Varför tycker taoisterna att vi västerlänningar slösar bort våra sexliv? Varför vill inte de ha utlösning? Hur ser män ut när kvinnor fotograferar dem? Stort tema om den manliga orgasmen!

NATTAXI

Du är på väg hem, mitt i natten, halvfull, trött. Sitter i baksätet och slumrar till, men...sitter det inte någon bakom ratten? Åaaah, det är en taxichaufför, med blicken på gatan. Han säger inget, men vad tänker han på? Hur upplever han dig? I en 8-sidig novellsvit tar RIP dig med på en resa – i nattaxi!

POESI

År ut och år in vanvårdas i Sverige tusentals människoliv i det som så fint heter Kriminalvårdsanstalter. Bättre kan det inte låta och mycket sämre kan en människa inte få det. På 5 sidor förmedlar RIP det liv som trots allt finns i samhällets och förnedringens avfallsplatser. 5 sidor levande och varm poesi, med hat och kärlek, riktad uppåt.

GÄSTSKRIBENTEN

Slår till. Hatad och älskad. Med vidöppen käft låter han yxan vina i luften. Gästskribenten slår gnistor om sig. Huka er.

DETTA

Finner du i första månadstidningen. Plus mycket mer – musikreportagen, serierna, författarna, sparkarna mm. Det är en bomb.
Ute den 27 januari. Missa det inte – ta en prenumeration. För allt som glimmar det är guld.

GÅ I FÄNGELSE?

Jag mådde faktiskt djävligt bra. I inspiration studsade jag fram, och fick in det rätta gunget i gången. Tack vare ett par förträffliga sportskor fick jag in ett flyt som verkade upphäva gravitationen. Det var inte månen jag gick på, utan det var himmelen här på jorden när jag, min kropp och min jord var i harmoni. Men så uppenbarade sig det som får varje människa att känna skräck. Polisen vinkade till sig mig. Det måste vara ett misstag tänkte jag. Jag har inte gjort något. Misstag, misstag dunkade om och om igen i huvudet.

– Varför har du så bråttom, frågade den ene av de patrullerande poliserna. Han sa sig ha sett mig långt tidigare och tyckte jag hade ett avvikande beteende. Av samtalets gång förstod jag senare att de trott jag ökat hastigheten därför att jag fått syn på dom.

Vad skulle jag svara på hans fråga? För det första hade jag inte sett dom förrän de kallade på mig, för det andra gick jag alltid fort och för det tredje var situationen bara absurd. Det bör också tilläggas att till det yttre fanns inget hos mig som kunde påtala polisens misstankar. Jag såg inte suspekt ut, jag vare sig bar en postsäck eller en videoapparat, utan var helt vanlig. Utom det faktum att jag gick för fort.

– Jag håller alltid en hög gånghastighet, blev mitt svar på en oberättigad fråga. Polisens ingripande fortsatte sedan med en reglementsenlig legitimationskontroll, samtidigt med ett urskuldande argument som "rörelser är på gång , mycket stöldgods, hasch och knark i trakten".

Låt så vara att bråk mellan skinheads och invandrare måste stävjas, att mördare och våldtäktsmän inte kan gå fria, men måste man misstänka vanligt folk i helt vanliga situationer? Nog är väl måttet rågat när man inte ens får gå i vilken takt man vill. Jag kan nästan svära på att om man skulle springa över Norrmalmstorg och polisen såg det, blev man säkert stoppad. Idag får man inte röra sig på ett alltför avvikande sätt, utan gränsen för det kriminella tänjs hela tiden. Det som för tio år sedan inte var en anledning till polisens misstankar är idag kriminellt

Det makabra ingripandet jag blev utsatt för, har ändå flera sidor. På det mänskliga planet var incidenten enbart komisk. Statens tjänstemän som upprätthåller makt och myndighet, samtidigt som de är pinsamt medvetna om att de handlat godtyckligt och omdömeslöst. Det har sin charm att betrakta osäkra tjänstemän, och då speciellt poliser.

Men på det samhälleliga planet är det en tragisk händelse. Om polisen handlar på godtycke, som i det här fallet när de trodde att jag ökade hastigheten bara för att jag såg dem, sätter de skräck i helt vanliga människor. Ingen kan längre känna sig säker, när man inte vet om man är laglydig eller inte. Den s k rättsäkerheten sätts ur spel, om den står och faller på polismännens godtycke. Men den minskade trovärdigheten på polisen som rättsäkerhetens garant, inskränker sig inte bara till detta fall. Man har en obehaglig aning om att det är mera en regel än ett undantag, att de tillgriper onödigt mycket våld. Nu senast i raden av kända fall har vi den kvinnliga polisen som tillgrep onödigt mycket våld, enligt ett utslag av Södertälje tingsrätt. Under rättegången framkom det att poliserna trott att den misshandlade varit narkoman, vilket enligt rätten var felaktigt. I DN den 7 november-82 fanns en artikel om hur anställda vid Kronobergshäktet har gjort flera JO-anmälningar angående missförhållanden som rasism, stölder och registreringar på sin egen arbetsplats. Vem har t ex glömt det mystiska försvinnandet av heroinet ur ett kassaskåp på Huddinge polisstation, misstankarna om att en mycket hög polis associerades med ekonomisk brottslighet i storfomat. För att inte tala om heta-linjenmötet i Rålambshovsparken i somras, när polisen mobiliserade sjukligt stora styrkor, vid inget intermezzo alls. Att det sedan bröt ut ett tumult mellan polisen och heta-linjenanhängare, är inte att förvåna sig över med tanke på att så många poliser var samlade på ett och samma ställe. Även om det alltid är svårt att i sådana fall utreda bevisbördan, verkar sambandet mellan stora polisstyrkor och våld vanligare än sambandet mellan stora folkmassor och våld.

Den erfarenhet jag har dragit är att håll dig hemma. Gå bara ut då du måste handla och göra ärenden. Gå inte för fort men heller inte för långsamt, och spring absolut inte. Går du för fort har du stulit något, sålt narkotika eller glömt att ta upp hundbajset. Går du för långsamt är du påverkad av något eller så smyger du för polisen. Gå aldrig i citykärnan, därför att där råder ett kontinuerligt belägringstillstånd. Ambulanser, blodtransporter, poliser, brandkåren och väktare avlöser varandra i ett enda stort INGRIPANDE. Om du nödvändigtvis måste in till city gör det då på dagen, på kvällen och natten är det uppenbart kriminellt att vistas där. Om du ändå måste röra dig i city på natten får du absolut inte stanna och knyta skorna därför att då håller du på och gömmer narkotika eller lirkar kanske fram kniven som du tänker hugga i någon förbipasserande därför att discoteket inte spelade din favoritlåt. Du får överhuvudtaget inte stanna på någon plats, utan du måste röra dig hela tiden. Gå rakt, ha blicken riktad framåt, bär inga extrema kläder utan försök att se så alldaglig och anonym ut som möjligt. Då har du vissa chanser att ta dig hem utan att Lagen Tolkas Olika knycker ett par timmar från dig.

Men du har oddsen emot dig. Polisens STATISTIK säger att kriminaliteten hela tiden ökar, och därför måste de gripa flera. Att de sedan bara lyckas, eller kanske bara vågar, eller kanske bara får gripa animaliska exkrement-spridare, urinörer och kvicka flanörer verkar inte bekomma dem.

När polisen börjar tro på kristendomens tes om att vi alla är syndare, då är det dags för de oförättade att börja läsa koranen och praktisera deras rättsskipning.

Mats Barrdunge

JAROMIR SVOZILIK

ÖLMEDBORGARE AV DET TJECKISKA KROGSAMHÄLLET

Öst. Tjeckoslovakien. Prag. 1973. 1982. Bakom den fruktade järnridan. Jag har aldrig varit där. Bara läst om det, förmedlats av intrycken från västs nyhetsbyråer, journalister, fotografer, författare, TV, radio. Men nu har jag farit dit på en annorlunda resa, en resa i ord, poesi. Min reseledare har Jaromir Svozilik varit.

Vi går i regnet på Prags tysta och tunga gator, genom rivningskvarteren, svart på vitt. Vi möter människorna, fångar deras tomma blickar. Vi går in på krogen. "Folk! Beställ en öl till!" Ingen säger det, ingen skriver det, men jag hör det viskas genom de mörka rutorna på den stora svarta limousinen som glider förbi oss. En öl till, från partiet till folket. En öl, en tröst. För människorna som aldrig ser havet. Men k-pistar. Ryska soldater. 1968. Inmarschen. Ännu ingen utmarsch. Det är längtan och fruktan. Och drömmar som bara är drömmar, i det tysta. Det är förbjuden musik, förbjuden journalistik, förbjuden litteratur, förbjuden konst, förbjuden yttrandefrihet, förbjuden poesi. I ett förbjudet land. Tyst! Förbjuden frukt smakar gott.

Jaromir Svoziliks poesi är närkontakt av första graden. Varje ögonblick, varje situation förvandlar han i några få ord till en levande berättelse. De träffar inte i huvudet, utan där de ska, han skjuter pilar i hjärtat. Direkt. Det är befriande poesi.

Jaromir Svozilik – numera bosatt i Falun – lyckades med vad många andra aldrig kan drömma om – att resa iväg, lämna landet, "där dårar härskar".

Janne Nilsson

Mitt i Prag
i min mörka gårdslägenhet
utan elektricitet
bland mina tavlor
som aldrig kan ställas ut
bland alla tomma flaskor
fem meterhöga stearinljus brinner
begraven levande och vansinnig
skälver jag här
skjut mig, skjut mig, skriker jag
jag är inte människa här
jag är de tavlor
som aldrig kan ställas ut

Semester lift Prag-Östberlin-Rostock
liggande i diket utmed motorvägen
utan sockar frysande och trött
med fötterna instoppade i plastkasse
försöker somna men luften är klibbig
utkastad av poliser från vägen
som oönskvärd parasit, strunt i det
bärande Makrobiosis inom mig
icke fördärvbar av futtiga makter
i fickan sextio östtyska mark
och drömmar om gifflar och mjölk
sedan kluvet Berlin med denna
betongaktiga, taggtrådiga mur som
förrådlar Östblockets tänkande
och jag är på väg för första gången se
havet och stora vågor i soluppgången

Jag glömmer aldrig dina tårar
Rene Cervenkova
stående med en flasköl i handen
bedjande om två kronor
hela ditt liv är som en stjärna
uppslukad av ett svart hål
din säng liknar soptipp beströdd med gåsfjädrar
du eldar med möbler och Rude Pravo
du pissar och skiter på dig vid femtio års ålder
och har aldrig hunnit avlsuta din läkarexamen
"det var tyskar"
"det var ryssar"
"det är livet kollega", säger du
halsande med skakande hand
och dina tårar lyser som klaraste stjärnor
på den kommunistiska himlen

St. Venceslav sitter på en häststaty
jag ligger under
Nationalmuseet bakom huvudet
och framför promenerar tyska soldater

Just nu är jag tillfälligt
anställd hos gatukontoret
Jag går genom Prags gränder
och släpar sopkvasten efter mig
Det är tidigt på morgonen
klockan är bara fem
Jag är hungrig

och försöker trösta mig
med en stor upphittad fimp
Det är bara att gå med kvasten till kl. 13
sedan hämta 50 kr på kontoret
sätta sig i spårvagnen
rusa till Ölstugan
betala gårdagens kredit
och påbörja en ny

Jag den ofarligt farlige
två gånger har dom lyckats
skjuta på mig
men misslyckats
Rysk soldat – 68
Tjeckisk soldat – 71
men jag lever
urusselt men ändå
jag andas med träden i parkerna
jag duschar i aprilregnet
jag ser vackra gamlingar kratta
jag hör måsarnas oaskliga skrik
jag känner jorden under sulorna
jag är
jag finns
jag den ofarligt farlige

I går upptäckte jag att
jag lever i misär
ett stort hål på lakanet
trasiga byxor
otvättad
och pappa reser i en lyxbil
på kommunistpartiets möte

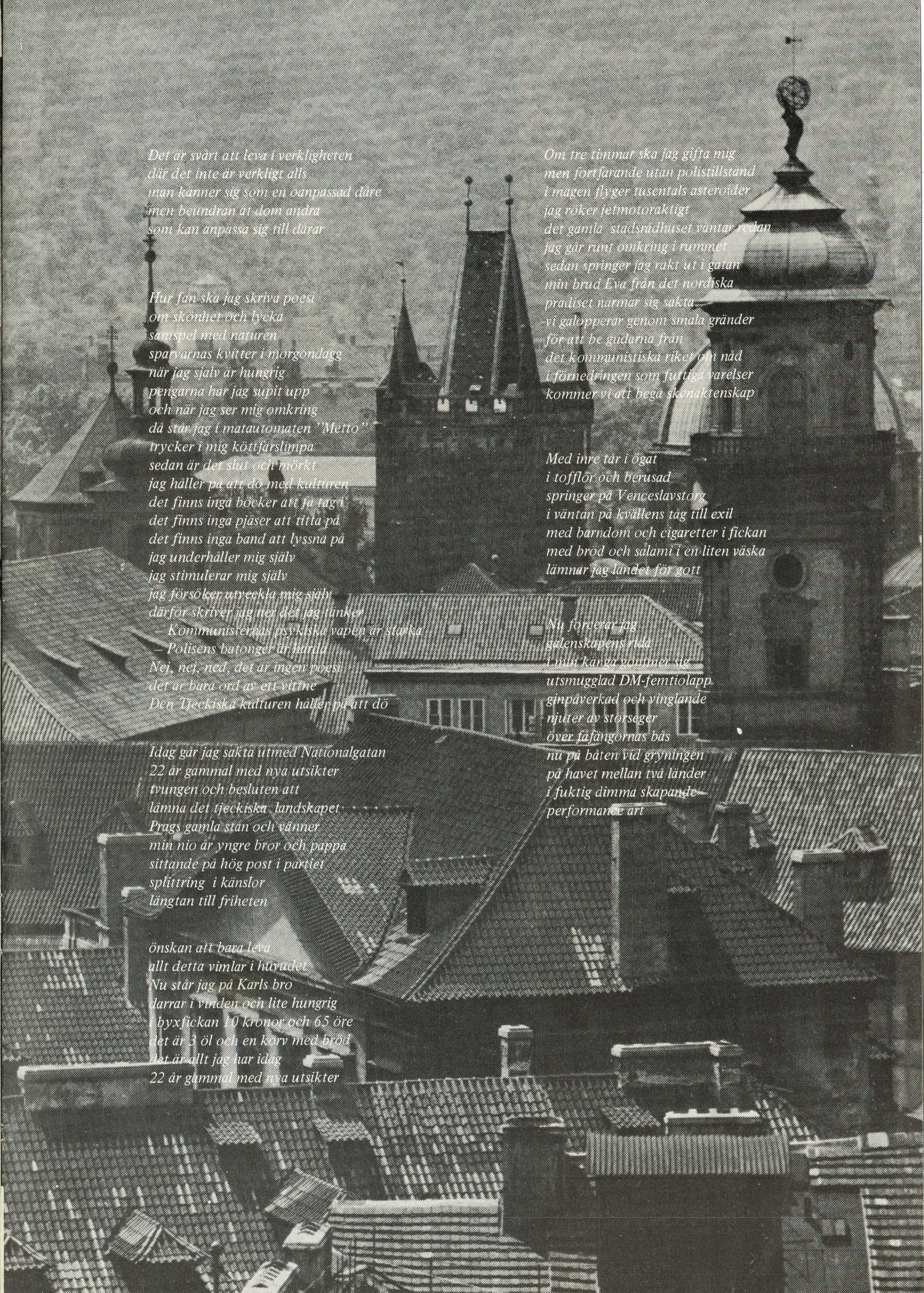

Det är svårt att leva i verkligheten
där det inte är verkligt alls
man känner sig som en oanpassad dåre
men beundran åt dom andra
som kan anpassa sig till dårar

Hur fan ska jag skriva poesi
om skönhet och lycka
samspel med naturen
sparvarnas kvitter i morgondagg
när jag själv är hungrig
pengarna har jag supit upp
och när jag ser mig omkring
då står jag i matautomaten "Metto"
trycker i mig köttfarslimpa
sedan är det slut och mörkt
jag håller på att dö med kulturen
det finns inga böcker att få tag i
det finns inga pjäser att titta på
det finns inga band att lyssna på
jag underhåller mig själv
jag stimulerar mig själv
jag försöker utveckla mig själv
därför skriver jag ner det jag tänker
– Kommunisternas psykiska vapen är starka
– Polisens batonger är hårda
Nej, nej, ned, det är ingen poesi
det är bara ord av ett vittne
Den Tjeckiska kulturen håller på att dö

Idag går jag sakta utmed Nationalgatan
22 år gammal med nya utsikter
tvungen och besluten att
lämna det tjeckiska landskapet
Prags gamla stan och vänner
min nio år yngre bror och pappa
sittande på hög post i partiet
splittring i känslor
längtan till friheten

önskan att bara leva
allt detta vimlar i huvudet
Nu står jag på Karls bro
darrar i vinden och lite hungrig
i byxfickan 10 kronor och 65 öre
det är 3 öl och en korv med bröd
det är allt jag har idag
22 år gammal med nya utsikter

Om tre timmar ska jag gifta mig
men fortfarande utan polistillstånd
i magen flyger tusentals asteroider
jag röker jetmotoraktigt
det gamla stadsrådhuset väntar redan
jag går runt omkring i rummet
sedan springer jag rakt ut i gatan
min brud Eva från det nordiska
pradiset närmar sig sakta
vi galopperar genom smala gränder
för att be gudarna från
det kommunistiska riket om nåd
i förnedringen som futtiga varelser
kommer vi att begå skenäktenskap

Med inre tår i ögat
i tofflor och berusad
springer på Venceslavstorg
i väntan på kvällens tåg till exil
med barndom och cigaretter i fickan
med bröd och salami i en liten väska
lämnar jag landet för gott

Nu forcerar jag
galenskapens rida
i min känga gömmer sig
utsmugglad DM-femtiolapp
ginpåverkad och vinglande
njuter av storseger
över fåfängornas bås
nu på båten vid gryningen
på havet mellan två länder
i fuktig dimma skapande
performance art

PRENU MERERA!

Prenumerera på RIP och du erhåller gratis en fantastisk samlings-LP! En LP sammanställd av tidigare outgivet material. En LP du kan aldrig kan köpa – bara erhålla genom att prenumerera på RIP!

Innehåll

22 För Många
Mats Olofsson
Kai Martin & Stick
Rotpuls
The Pain
Docent Död
Att Som/Unter Den Linden
Johan Lindell
Kim Fowley
Global Infantilists
P-Nissarna
Twice A Man

100 kr och du får skivan plus en helårsprenumeration 1983/12 nr. 190 kr och du får skvivan plus att tidningen ramlar in under två år/24 nr
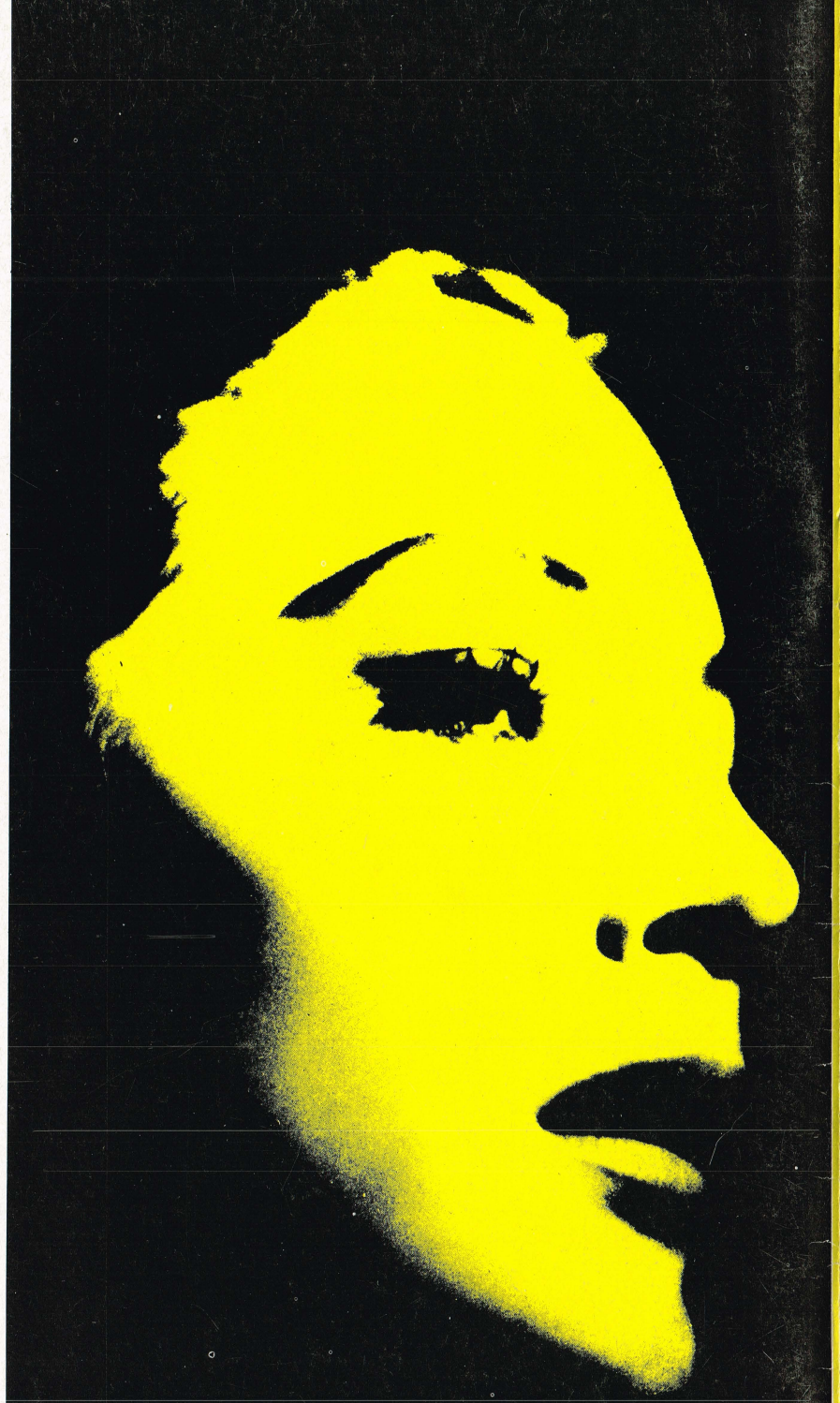
NÄSTA NUMMER UTE 27 JANUARI EN MÅNADS TIDNING